

284
167

MECNUN [U] LEYLA
HAKİRİ
TRANSKRİPSİYON VE DİL İNCELEMESİ

Tezi Hazırlayan : Zikri TURAN
Tezi Yöneten : Doç.Dr. Osman Nedim TUNA

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Lisansüstü Eğitim-Öğretim
ve Sınav Yönergesi'nin

Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi
Anabilim Dalı İçin Ongördüğü
YÜKSEK LİSANS TEZİ
olarak hazırlanmıştır

Malatya

Eylül 1988

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
GENEL KÜTÜPHANESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne

İşbu çalışma, jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan :.....

Üye :.....

Üye :.....

Onay:

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../1988

İÇİNDEKİLER

	<u>Sahife</u>
ÖNSÖZ	
GİRİŞ.....	1
İMLA ÖZELLİKLERİ.....	6
ANADOLU SAHASI DİL ÖZELLİKLERİ.....	17
I.FONETİK ÖZELLİKLER.....	18
II.MORFOLOJİK ÖZELLİKLER.....	28
AZERİ SAHASI DİL ÖZELLİKLERİ.....	42
I.FONETİK ÖZELLİKLER.....	43
II.MORFOLOJİK ÖZELLİKLER.....	46
ÇAĞATAY SAHASI DİL ÖZELLİKLERİ.....	53
I.FONETİK ÖZELLİKLER	54
II.MORFOLOJİK ÖZELLİKLER.....	54
TRANSKRİPSİYONLU METİN.....	55
LUGATÇE.. ..	207
BİBLİYOGRAFYA.....	224
METNİN FOTOKOPİSİ.....	226

ÖNSÖZ

Divan Edebiyatı'nın Yūsuf u Zeliha, Hüsrev ü Şirîn v temel mesnevi konuları arasında Leylā vü Mecnūn hikayesi d yer alır. Denilebilir ki bu hikayeler, sadece dini-tasavvu neticelere bağlanan aşk serüvenleri oldukları için değil, i sanımızın mistik tarafını çok nazik bir noktadan yakalamış olduklarından ötürü de şairlerimizi, gayet velud eserler v direcek derecede yakından alakadar etmiştir.

Edebiyat tarihimizde böyle bir yere sahip olan ve mu telif şairlerimize ait bulunan Leylā vü Mecnūn mesnevileri Türk Dili ve Edebiyatı sahasında faaliyet gösteren araştı rıcı ve ilim adamlarının çalışma konularından biri olmuştur. Bu eserler, edebi değerleri bakımından incelenebildiği gib yazıldıkları devrin dilini temsil ettikleri için, dil ince lemelerine de tabi tutulmaktadırlar.

Bu çalışmada XVI.yy. Divan şairlerinden Tebrizli Hak ri'nin Mecnūn [u] Leylā adlı mesnevisi günümüz yazısına ak tarılarak dil özellikleri incelenmiştir. Eserin, benzerleriy. mukayese edilerek yapılacak, edebi değerinin ortaya konma: na yönelik ayrı bir çalışma, gerçekten zahmete değer olaca tır ki bu, çalışmamızın konusu dışındadır.

Yüksek Lisans çalışmalarımın başından tez konusunun tesbiti ve hazırlama çalışmalarının sonuna kadarki bütün sa halarda teşvik edici ve yol gösterici her türlü yardımını c ima yanımda bulduğum hocam sayın Doç.Dr. Osman Nedim TUNA başta olmak üzere, maddi ve manevi yardımlarını esirgemeyen İ.Ü.Eğ.Fak. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bölümü'nün değer li mensuplarına samimi teşekkürlerimi arz ederim.

Malatya, 1988

Zikri TURAN

GİRİŞ

Kaynağını, Arap Yarımadası'nda yaşandığı kabul edilen ve muhtelif rivayetler halinde anlatılan bir aşk hikayesinden alan Leylâ vü Mecnûn konusu, Arap edebiyatında şekillenmekten sonra oradan Fars edebiyatına, İranlılardan da Türk edebiyatına geçmiştir. Edebiyatımıza gelinceye kadar muhtelif hayat tezahürlerinden ilham ve malzeme alıp zenginleşen Leylâ vü Mecnûn Hikayesi bizde de uzun bir süre işlene işlenerek kültürümüzün milli bir mahsulü haline gelmiştir. Hikâyenin Dîvân edebiyatı konusu olarak işlenmesinin yanında halk kitleleri arasında da söylenegelmiş olması bu düşünceyi geçerli kılan kuvvetli bir sebeptir.

Edebiyatımızdaki ilk Leylâ vü Mecnûn müellifi Ali Şir Nevâî(1441-1501) eserini 1483'te bitirmiştir. Bu hikayenin edebiyatımızdaki en güzel eserinin Fuzûlî'nin Leylâ vü Mecnûn mesnevisi olduğu herkesçe kabul edilmiştir. Âgâh S. Levent "Arap, Fars ve Türk Edebiyatlarında Leylâ vü Mecnûn Hikayesi" adlı eserine de dayanarak Doç.Dr.Hüseyin Ayan'ın Ali Şir Nevâî ve Fuzûlî(öl.1555)'den başka, edebiyatımızdaki belli başlı Leylâ vü Mecnûn şairleri hakkında şu sıralamayı yaptığını görüyoruz:

Şâhidî, Hamdullah Hamdî(M.1449-1503)Ahmet Rıdvân, Bihîştî Ahmed Sinan, Kadîmî(XVI.yy.), Celâlî(XVI.yy.), Celâlî Salih, Sevdayî(XVI.yy.), HAKİRÎ(XVI.yy.), Lârendeli Hamdî(XVI.yy.), ve 1524'te yazılan ve müellifi bilinmeyen bir eser [eser Hakiri'nin eseridir]. Bu hikaye:

Halife(öl.M.1572.)Kul Ata Azerî(Atayî?) XVI.yy., Kafza Faizi(M.1589-1621), Örfî Mahmud Ağa(XVI.yy.), Andelib, Nâsîrî(M.1829-1905) tarafından da yazılmıştır. Ayrıca şu ara tezkireleri Leylâ vü Mecnûn Hikayesini:

Ahmed Paşa(öl.1496), Hayâtî(XV.yy.), Tûrâbî(XV.yy.), Mîr Emîr İdrîs(XV.yy.), Necâtî Bey(öl.1508), Abdulvahhâb Hayâlî(öl.1522), Halîlî(Sarı Halil XVI.yy.), Hayâlî Mehmed Bey(öl.1522), Çâkerî Sinan Bey(XV-XVI.yy.), Ârif Fethullah(öl.1561), Kar

Fazlı(öl.1572), Sinan Çelebi(XVI.yy.),Zamîrî(XVI.yy),Niğde li Muhyî(XVI.yy), Fikrî(XVI.yy.), Muhibbî Çelebi(XVI.yy.), Mu'îdî(XVI.yy), Abdulhayy Rif'atî(öl.1669),ve Örfî(XVI.yy. nin de yazdığını haber verirler².

Eseri çalışmamıza mevzu teşkil eden Hakîrî'nin hayat hakkında edebiyat tarihleri ve şu'ara tezkireleri bilgi vermiyorlar.Resulzâde Mehmed Emin,Leylâ vü Mecnûn yazan şairi arasında Tebrizli Hakîrî'yi de kaydeder(Azerbaycan şairi N zami, Ankara 1951,s.356³). Hakiri'nin XVI.yy.ın hangi sene lerinde yaşadığını, Başka bir deyişle doğum ve ölüm tarihlerini bilmiyoruz. Yalnız eserini:

târih ol dem zî idi lâm elif
sâ'atı sa'd idi eyyâm-ı şerîf⁴

tarih beytiyle H.931- M.1524'te meydana getirdiğini kendisi bildirmektedir. Hüseyin Ayan'ın M.1524'te yazıldığını ve ş hibinin bilinmediğini söylediği⁵ Leylâ vü Mecnûn mesnevisi işte elimizdeki bu eserdir ve XVI.yy'ın yukarıda zikredilen şairi Hakîrî'ye aittir⁶.

Eser British Museum'dadır(No.Add.7936/4,v.117-167; F Catalogue of the Turkish Manuscripts the British Museum,s. 258.). Biz elimizdeki fotokopisini Türk Dil Kurumu'ndan aldık.

Mesnevi başka eserlerle beraber ciltlenmiş olduğu için 117-167. varaklar arasında yer almış ve 117-167 arasında numarala mara verilmiştir. Eserin fotokopisi 117. varanın ilk sayfa sı müstakil,117. varanın arka sayfasıyla 118.in ön sayfası aynı varakta,118.in arka sayfasıyla 119.un ön sayfası aynı varakta...vb. olmak üzere alınabildiği için biz yeniden 1a, 1b, 2a, 2b, 3a, 3b... şeklinde numaralandırdık.

Eserni fotokopisini elimize aldığımızda, ilk sayfası hariç, mensur bir Leylâ vü Mecnûn hikayesi ile karşı karşı olduğumuzu zannettik. Eğer öyle olsaydı şüphesiz ayrıca di kate değer olacaktı. Ancak okumaya başladığımızda müstenahin,herhalde çok yer tutmaması için, mısraları yan yana dizerek kaydetmiş olduğunu görmüş olduk.Her sayfa,30a hariç,

üç satırdan meydana geliyor. Bu yüzden inceleme kısmında y pılan atıfları mesela la-3(1.varak a sayfası 3.satır)...vt olarak verdik.

Mensur bir yazı gibi kaydedilmesinin de te'siriyle e serde bazı mısraların atlandığını, eksik bırakıldığını, bi takım beyitlerde vezin bozukluklarının ortaya çıktığını v kafiyelerin tahrif edildiğini görüyoruz. Bunlara yeri geldi ğinde işaret edilmiştir.

Hakirî'nin mesnevisi, kullanılan dilin vasıfları bak mından incelenmiştir. Yani çalışma esas itibarıyla bir dil incelemesidir. Eser üzerinde bu yönde bir çalışma yapılma mıştır.Sadece mesnevimizin konusunu ve bir takım motifleri hakkındaki bilgiyi ihtiva eden kısa bir yazı A.S.Levend'in "Arap, Fars ve Türk Edebiyatlarında Leyla vü Mecnun Hikaye adlı eserinde yer almaktadır⁷.

Eserin satırlar halinde yazıya geçirilmiş olması,tra kripe edilmesinde bazı zorluklar çıkarmıştır. Atlanılan mı ralar, kafiyelerin tahrifi, sonradan ilave edildiği anlaşı lan kelimeler ve metinde olduğu halde yazılmayan kelimeler metni günümüz alfabesine sağlam olarak kazandırmamızı güçl tiren sebeplerdi. Metni günümüz alfabesiyle tesbit ederken göz önünde tutulan husus, metnin ihya edilmesi esası idi. gaye ile hiç yazılmamış mısralarla yazılmayan kısmı belli lan mısraların eksik kısımları siyah çizgi ile doldurulmuş tur(Her satıraltı bulunan sayfada, metin kısmının altında alan siyah çizgiler ise, metinle altyazıları ayırmak için k lanılmıştır). Buna rağmen 289 beyit eksik çıkmıştır. Elimi deki beyit 1871 tanedir. Mesnevinin 2150 beyitten meydana geldiğini şair:

iki miñg yüz elli pest oldu hemân

iki 'âşık hâlini itdüm beyân⁸

beytiyle ifade etmiştir.

Eseri beyitler halinde tesbit ederken su yüzüne çıkar eksiklere ve yanlışlara tarafımızdan, imkan ölçüsünde müda hale edilmiş, bu suretle tahmin ettiğimiz ve ilave ettiğimiz kelime, ek ve harfler [] işareti içinde gösterilmiş, diğ

hususlara da satır altlarında işaret edilmiştir. Satır numaraları bir önceki satırın bittiği noktada () işareti için beyit numaraları da her beş beyitte bir olmak üzere beyiti başladığı yerde işaretlenmiştir. Ayrıca her sayfada ne kaç satırın yer aldığını göstermek üzere sayfanın sağ üst köşesine [] içinde asıl metindeki sayfa ve satır numaraları nummuş, okunamayan kelimelerin yeri boş bırakılmıştır.

İnceleme kısmındaki kelimelerde görülen T, t ve d'yi U, u ve ü'yü; I, ı, i, u ve ü'yü; I₂, ı ve i'yi; A, a ve e'yi ve K k, g, g'yi karşılar."Bkz. = "Bakınız, demektir.

Mesnevi , fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün kalıbıyla yazmıştır. Konu başlıkları belirtilmeyen mesnevinin muhtelif sınımlarına aynı vezinle gazeller serpiştirilmiştir.

Eser, Azeri, Anadolu ve kısmen de Çağatay sahası özellikleri gösteriyor. Bu noktadan hareketle fişlenen kelimeleri tasnif ederek üç edebi sahaya ait karakteristik dil özellikleri tesbit edildi. Mesnevinin umumi dil özellikleri gözü önüne alındığında, Anadolu ve Azeri Türkçesi özelliklerini karışık olarak hüküm sürdüğü bir dil sahasında meydana getirildiği, az sayıdaki Çağatayca unsurun da metne karıştığı naatını uyandırmaktadır. Dikkati çeken önemli bir husus da sonraki asırlara ait bazı gelişmelerin görülmesi.

Ana görüntüsü bu şekilde olan eserde göze çarpan iml özellikleri aynı başlık altında incelenmiştir. Anadolu, Azeri ve Çağatay sahası dil özellikleri "Fonetik" ve "Morfolojik" açıdan ayrı ayrı tedkik edilmiş, müteakiben transkripsiyonlu metne yer verildikten sonra Türk Dili asıllı kelimelerle Arapça-Farsça asıllı kelime ve terkipleri karakteriz eden misallerden meydana gelen bir lûgatçe tertib edilmiştir. Nihayet , çalışmada faydalanılan kaynaklardan ibaret "Bibliyografya " ile nüshanın fotokopisi ilave edilerek çalışma tamamlanmıştır.

Gösterilen bütün gayrete ve dikkate rağmen, çalışmada görülebilecek eksik ve kusurların hoşgörüsü ile karşılanacağı ümidindeyim.

1. Agah S. Levend --Arap, Fars ve Türk Edebiyatlarında Leylâ ve Mecnûn Hikayesi, T.İş Bank. Kültür yayınları Seri No: 12, T.T.Kurumu Basımevi, Ank., 1959.

2. Doç. Dr. Hüseyin Ayan - Fuzûli, Leylâ vü Mecnûn, Dergah : 12, yayınları, Mart 1981, s.10-11.

3. Agah S. Levend - Arap, Fars ve Türk Edebiyatlarında Leylâ ve Mecnûn Hikayesi, T.İş Bank. Kültür yayınları, Seri No: 12, T.T.Kurumu Basımevi, Ank. 1959, s.224, satıraltı No: 74

4. Bkz. 2a-13

5. Hüseyin Ayan a.g.e. s.10.

6. Agah S. Levend, a.g.e. s.224

7. a.g.e. s.224-226.

8. Bkz. 51b-8

İMLÂ ÖZELLİKLERİ

İMLA ÖZELLİKLERİ

Metin harekesiz rik'a hattıyla yazılmıştır. Ancak aşağı ya örnekleri çıkarılan istisnaları vardır.

Fetha:

اَشْ aş (35b-1)
مُؤَسَّلْ müselsel(5a-4)

Şedde:

كُؤِرْ كُؤِرْ گördüm mi(19b-1)
هَيَّ hayy (1a-4)
كُؤِرْ كُؤِرْ kıssa(8a-1)

Esre:

بِرْ bir(12b-3)
إِنَّان inān(4a-12)

Ayrıca bütün metin boyunca خ harfinin noktasının ço defa ihmal edilip ح olarak yazıldığı dikkat çekmiştir:

أَهْرَتْه ahiretde(1b-12)
هَارَه hāra (20a-10)

I. VOKALLERİN YAZILIŞI

a) Düz vokaller:

a vokali: Türk Dili asıllı kelimelerde, kelime başında ile yazılmakta, kök vokalı ya da kelime içi vokalı durumlar da iken karışıklık göze çarpmaktadır. Bu halde iken bazen yazıldığı gibi bazen de alıntı kelimelerde görülen şekliyle yazılmadığı görülmektedir. Yazıldığı zaman sadece ا ile gösterilmektedir.

Kelime başında:

أَدْلُو adlu(36a-10)
أَبَارَدُوا apardılar(3a-7)

Kök vokalı olarak:

بَاتَدِي batdı(44a-8)
دَاهِي dahı(8b-1)

Kök vokali olarak gösterilmeyenlere misal:

قرشوسينه karşusına(45b-4)
ياندور يندر yandurupdur(35a-12)

Kelime ortasında:

قولاغ kulag(48a-8)
بيلاق yaylaka(46b-7)

Kelime sonunda:Düzenli olarak a ile yazılmıştır.

قرشوسينه karşusına(45b-4)
اوينيا oyniya (40a-6)

Kelime sonunda istisna olarak a ile gösterildiğine de rastlanmaktadır:

انگا anga(1a-4)

Alıntı kelimelerde a vokali, diğer vokaller gibi, sadece uzun olduğu zaman gösterilmektedir. Ayrıca kelime sonunda yer alıp a olarak okunan elif-i maksure a lere de rastlanmaktadır:

موسىك Müsâ'nun(1b-4)
مصطفىك Muştafâ'nun(1b-7)

e vokali:

Kelime başında: e ile temsil edilmektedir.

العلسون egilsün(11b-12)
الچيلر elçiler(29a-4)

Kök vokali iken, kaideye bağlı olarak yazılmamaktadır. Ancak bir ek vokali ise kelime ortasında yazılabilmektedir:

ايدريلز idebilmez(8a-5)

Kelime sonunda:

اوزگم özge(27a-4)
گوله güle(40a-6)

misallerinde olduğu gibi **ب** ile yazılmaktadır.Şu kelime istisna olarak **ا** ile yazılmıştır:

ب bileyim(18b-12)

i,i vokalleri

Kelime başında **ا** ile ifade edilir:

ا iricek(22b-9)

ا ingüreyim(38a-3)

Ancak **س** siz şekiller de görülüyor:

س irişmen(37a-1)

Kök vokalı durumunda iken umumiyetle yazılmakta,yazıl
madığı da görülebilmektedir:

ق kış(46b-9)

ك kiçi(14b-2)

ق çihdi(36a-13)

Yazılmayanlara misal:

ق kıldığı(35b-12)

ق kızı(2b-13)

Kelime sonunda daima yazılmaktadır:

ك gibi(38a-8)

b)Yuvarlak vokaller:

o,ö;u,ü vokalleri:

Kelime başında **ا** ile,kök vokalı ve kelime sonunda
ile yazılmaktadır.

Kelime başında:

ا uğrıyam(31a-9)

ا ulu(14b-2)

ا üninden(3a-13)

ا üzre(12b-1)

Kök vokali olarak ve kelime içinde:

بویاندی boyandı (47b-5)
اوهوردی ohurdı (4a-4)
گۆچدی göçdi (46b-7)
تۆکدی tökdi (34b-4)

Kelime sonunda (yalnızca u,ü):

کامو kamu (1a-12)
گیرü girü (40b-2)

II. KONSONLARIN YAZILIŞI:

Ç ünsüzü:

Kelime başında:

چەكدۆكلىرى çekdükleri (2b-5)
چىقىمىم چىقىmam (30a-12)
چوغىم چوغ(7b-5)

Kelime ve hece sonunda: Eğer fiil ise sadece چ ile:

اچمىش aç-mış (3a-3)
اچىلمىش aç-ılmış (19a-12)
ساچدىلار saç-dılar (48b-6)

İsim ise چ ile gösterilmekte, bununla beraber چ ile yazıldığı da görülebilmektedir:

اچ اولوب aç olup (41b-4)
اچلىقدان açlıqdan (41a-7)
ساچلىرىنىڭ saçlarının (4a-13)

P ünsüzü

Kelime köklerinde, ister kelimenin sonunda ister iki kal arasında olsun daima پ ile yazılmaktadır.

داپشردى dapşurdi (3a-12)
قاپلىشىدى kaplamışdı (46b-5)
قاپلىده kapunda (16b-12)
سەرپىل serpgil (43b-3)

Ancak -(y)Up gerindiumundaki P ise kaideye bağlı olarak ب ile yazılmaktadır.

ايليب eyleyüp(6b-12)
كوروب görüp (3a-6)

S ünsüzü:

İnce vokallı bütün kelimerde س ile temsil edilmektedir. Kalın vokallı kelimelerde ise özellikle kelime başlarında umumiyetle ص ile yazılmakla beraber س ile yazıldığı da görülmektedir.

(Kalın vokallilerde)Kelime başında:

ص ile:

صاڭدیلر saçdılar(48b-6)
صاڭ sağ(21a-10)
صالوبن saluban(51a-6)
صول sol (21a-10)

س ile:

ساڭلارینون sağlarınun(4a-13)
ساڭلاسون sağlasun(23b-10)

Kelime ortasında(Kalın vokallı kelimelerde):

اصلانلر aslanlar(7b-13)

Kelime sonunda (kalın vokallı kelimelerde):

س ile:

باسگل bas-gil(33a-6)

T ünsüzü:

İnce vokallı bütün kelimelerde ت ile temsil edilmektedir. Kalın vokallı kelimelerde ise karışıklık göze çarpıyor. Özellikle kelime başlarında ط ile yazılmakla beraber ت li şekiller de vardır.

Kelime başında:

ط ile:

طپشردی tapşurdi (13a-5)

طوغری togrı (20a-5)

طوی toy (3a-8)

ت ile:

تارم tamarum (33a-1)

تانیدی tanıdı (35a-6)

تاردرد tardur (48b-4)

Kelime ve hece sonunda daima ت ile yazılmaktadır:

اتلندی atlandı (47a-3)

باتدی batdı (39b-1)

ياتدی yatdı (40b-9)

III.EKLERDE İMLA

a)+dUr,-dUrUr bildirme eki:

+dUr, / > şeklinde yazılıdır:

اچدر açdur (31a-13)

نا'یمدیر na'imdür (1a-7)

Bu ekin az sayıdaki düz di₂r şekli, یر yazılmaktadır:

efgendedir (14a-1)

+dUrUr, / / ve / / / şeklidir:

جانمدورر cānumdurur (14b-10)

نهدورر nedürür (37a-4)

b) dUK partisibi ince vokallı kelimelerde -د(و)ک, kalı

vokallı kelimelerde -د(و)ق yazılmaktadır:

چکدیگلی çekdüK+leri (2b-5)

دیروکلی di-düK+ün (17a-6)

قیدغی kıl-duK+i (35b-12)

اولدوغن ol-duK+ın (7b-12)

Az sayıdaki düz şekli ince vokallı sırada -دیک, kalı

sırada -دیق yazılmaktadır:

چکدیگی çek-diK+i (1b-3)

قیدغی kıl-diK+i (1b-10)

c)-dUk(görülen geçmiş zaman 1.çokluk şahıs eki)ince sıralı seslerden sonra ك - ,kalınlarında [دق] yazılır:

كوردك gördük(17b-11)

d)-dUḡ(görülen geçmiş zaman II.teklik şahıs eki) ince sesli kelimelerde ve ك kalınlarında دق - yazılır:

كلك gel-düḡ(17b-5)

كالك salduḡ(11b-3)

Düz şekli دك دك şeklinde:

كلك olma-dıḡ(20a-1)

e)-dUkça partisibinin yazılışı كك ve [دقچه]'de كك استه كك istedükçe(23a-10)

f)-dUm(görülen geçmiş zaman 1.teklik şahıs eki) دم - şeklinde yazılmıştır:

كك di-düm(1b-12)

كك kaldum(5b-11)

g)-(U)r(geniş zaman)eki ر - ve ر - şeklinde yazılmıştır:

كك اغلاش aglaş-ur(9a-6)

كك ارتورور artur-ur(50a-4)

h)-sUn (3.teklik şahıs emir eki سون yazılmaktadır:

كك بسون bilsün(3b-1)

كك بولسون bul-sun(30a-6)

i)-(y)Up gerindiumü ب(و)ب-şeklinde yazılır:

كك اغليوب agla-yup(12a-6)

كك كورب görüp(3a-6)

Az sayıdaki düz -(y)I₂p şekli ب- yazılır:

كك بريكيب birikip(51a-7)

j)-(y)Uban gerindimu ب(و)بن-şeklinde yazılmaktadır:

كك الوبن al-uban(35a-10)

كك ديوبن di-yüben(37b-10)

كك ايوبن iT-üben(7b-10)

k)+(U)m (I.teklik şahıs iyelik eki) م + ve م - şekli-
de yazılmıştır:

بغرومی bağır+um+ı (49a-11)

توپراغیم topraK+um (32a-12)

l)+(U)ñ (II.teklik şahıs iyelik)eki ل ile yazılır:

يگانە yanaK-uñ (33b-8)

Sınırlı sayıdaki düz -I₂n يلك şeklinde yazılıdır:

لبلر يلكي lebler+iñ+i (19a-9)

m)+(n)Un genitive eki ل - ve ل - şeklinde yazılır

بيچاره نك biçäre+nüñ (6b-2)

شعبه شu'ayb+uñ (1b-4)

n)+ sUz eki س -şeklindedir:

سن س sen+süz (6a-4)

+sUz+I₂n eki س (ن) س şeklinde yazılmıştır:

سن سوزين sen+süzin (25b-13)

o)-Ur- eki و -şeklindedir:

ارتور دك art-ur-duñ (49a-12)

p)-dUr- eki د - yazılır:

اريشدر iriş-dür (19a-8)

r)-gU eki گ -şeklindedir:

سوكو sev-gü (46a-8)

s)-Ut eki و - yazılır:

گيو تلم gey-üt+le (6a-11)

ş)+lU eki ل yazılır:

گزلو giz+lü (7a-1)

قانلو kan+lu (4b-13)

Bu ekin de düz +ll₂ şekli vardır:

غملی gam+lı(22b-10)

گزیلی giz+li(47a-2)

t)--mİş (anlatılan geçmiş zaman eki) مش -yazılır:

اولمشسن ol-mış+sın(32a-9)

یاچیلمش açıl-mış(19a-2)

u)--mA-m(1.teklik şahıs geniş zaman)eki مم - yazılır:

چیکمام çık-mam(30a-12)

Not:"Eklerde imlâ"bahsine eklerin yazılışı hakkında bir fikir vermek için seçilen misaller alınmıştır.Buraya alınmayan ekler için"Fonetik"kısmındaki "Eklerde yuvarlaklık" bölümüyle "Morfololi"bahsindeki "İsim ve Fiil çekimleri,G rindiumlar,Partisipler,Faktitive "ekleri konularına bakılmalıdır.

IV.KELİMELEERDE İMLÂ

Tek heceli kelimelerde bulunan vokaller,e vokali hariç umumiyetle yazılmakta ve bir kaide olarak karşımıza çıkma tadır.İmlası kalıplaşmış kelimelerle "diri" ذری , "kaz قز gibi az sayıdaki kelimeler istisnadır.Tek heceli kelimeler ek aldıklarında kök vokali yazılmamış olarak da karşımıza çıkmaktadır:"çihdi" بخری da olduğu gibi.

İmlası Kalıplaşmış Kelimeler:

بیر bir(8b-11)

بیرله birle(24b-3)

بیزüm biz-üm(48b-2)

دینگیل dinle-gil(36a-10)

گیبی gibi (13a-3)

ایمدی imdi(2b-4)

کیم kim(4b-9)

کیمی kimi(24a-12)

کیمین kimin(34a-2)

کیمسه kimse(9a-6)

سزى siz+i(38a-2)
شىمدى şimdi(2b-3)
تكرى tanrı(30b-6)
اشبو uşbu(17a-1)

ANADOLU SAHASI DİL ÖZELLİKLERİ

I. FONETİK ÖZELLİKLER

1. t > d ötümlüleşmesi

a) *t > *d (Başta)

Türk dillerinde karışıklık gösteren ve Eski Anadolu Türkçesi'nde görülmeye başlayan bu değişme 16.yy.a ait olan metnimizde de temayül olarak devam etmekte ancak bir çok kelimedede ikili şekillere rastlanmaktadır.

داغ dag (41b-10)

داغلرام daglaram (6b-5)

دامارم damarum (7b-7)

دامودان damudan (42b-4)

داپشوردی dapşurdı (3a-12;40a-11)

داش daş (35b-2;41b-10;50a-9)

داشدی daşdı (28a-9)

داشده daşra (30a-12)

دگمگیل degmegil (14a-13)

دکیزی deñizi (28a-9)

درلگیل derilgil (42b-9)

دینله dinle (4b-3;41a-1)

دیری diri (3b-7)

دیرلک dirlik (51a-8)

دوغری dogrı (17a-5;22a-5;24a-9;25a-2)

دولدی doldı (25b-2)

دوننا donına (6a-11)

دوکر döker (8a-3)

دوداغی dudaguy (22a-8)

دورغور durgur (7b-8)

دوروبان duruban (38a-8)

دوت dut (7b-8)
دوتدۇت dutduŋ (50b-6)
دوتتمەغ dutmamaġ (36a-8)
دوتتۇپ dutup (41a-8)
دورلۇ dürlü (6b-13; 24b-13; 29b-3; 44b-8)
دوشۇرە düşüre (45a-4)

t'li şekilleri görülen kelimeler:

Kalın vokallı kelimelerde:

تاپشۇردى ، تاپشۇردى tapşurdı, tapşurdı (13a-5; 33b-12)
تامارم tamarum (33a-1)
تاşرا taşra (47b-13)
توغرى toġrı (20a-5)
توپراغ topraga (42b-1)
توی toy (29a-9; 30a-8)
تۇرمىش turmiş (24b-13)
تۇتمىش tutmiş (2b-9)

İnce vokallı kelimelerde:

تەك tek (4b-1; 10a-2; 11a-5; 25b-5)
تەگى tegi (30a-7; 37a-3; 37b-12)

b) VtV > VdV

گىتەلۈم giT-elüm (16a-5)
ئىتەن iT-en (6b-13)
ئىتەك iT-icek (1a-10)
ئىشەيم işiT-eyim (19b-7)

İki vokal arasında ötümlüleşmeyen t'ler ise fonemik (na ayırdedici) karakterlidir:

اتا ata "ada"dan ayırıyor.(3a?13;3b-10)
اتر yetürdüm "yedürdüm"den ayırıyor(33b-2)

c) t# > d #

Kelime ve hece sonunda t daima muhafaza edilmiştir.Böy
lece Türk Dili'nin ses yapısına da uyulmuştur.Sadece Eski
Türkçe döneminde uzun vokallı olan Türk Dili asıllı kelime
lerin sonundaki t'ler vokallerin zamanla normal uzunluğa
geçmesiyle bu uzunluk ötümlüleşmeye yol açmış ve t konso -
nundaki bu kalite değişikliği fonemik(mana ayırd edici)bir
görev yüklenmiştir ki bu kelimelerin sayısı sınırlıdır:

E.Türkçe

E.Anadolu Türkçesi

at(a uzundur)"isim"

ادلو ad+lu (4a-7)

.....
at (a normaldir)"at"

ot (o uzun)"ateş"

اود od (36b-12)

ot. (o normal)"ot"

2.#k > #g ötümlüleşmesi:

Aslında kelime başındaki k > g değişmesinin anlaşılması
k için de g için de ک kullanılması yüzünden mümkün olmu-
yor.Buna, t > d ötümlüleşmesini ölçü almak suretiyle #k > #g
gelişmesinin tabii olacağını düşünerek karar veriyoruz.

گونلومه gönglüme (1a-3)

گورم görem (21b-3)

3. k ğ ötümlüleşmesi (Aynı zamanda sızıcılaşıma)

a) k# > ğ# (Sonda):

aa) Bir kelimenin sonunda bulunan k eğer ikinci kelime
vokalle başlıyorsa, tıpkı bir kelimedede iki vokal arasında
kalan k gibi sızıcılaşıbiliyor:

انچاغ اولر ancağ ola (17b-11)
ايلاغ اوسته ayag üste (7b-9)
بولماغ اولمز bulmağ olmaz (1a-2)
اولماغ ايجون olmağ için (1a-1)

bb) Doğrudan doğruya hece ve kelime sonundaki $k \Rightarrow ğ$:

اغ ag"ag yüz" (10a-1)
ايرولماغ ayrulıĝ "ayrulıĝ derdi" (20b-13)
باغدی baĝdı (17b-1)
چوغ çoĝ "çoĝ du'âlar" (7b-5)
قولماغ kulag "olgıl kulag" (6b-4)
سورماغ sorag "kıladurdu sorag" (3b-13)
يارماغ yarag "itdi yarag" (3b-12)
يارلماغ yarlıĝ (11b-3)
يوغ yoĝ "oĝlunda yoĝ" (17a-4)

b) $=k \Rightarrow \#ğ$:

غايغودان ĝayĝudan (7a-2; 20a-8; 42a-6)

c) $k / ĝ$:

ياغین yaĝın (14a-4)

4. Yuvarlaklık

a) Eklerde yuvarlaklık:

Eski Anadolu Türkçesi'nin başından beri görülen ekler deki yuvarlaklaşma, metnimizde de muhafaza edilmektedir. Bunun yanında bir takım eklerde düzleşme, daha doğrusu çekim esnasında kelime köklerindeki vokallere bağlı olarak uyuma girdikleri görülüyor ki bu hususu daha sonra ayrı bir başlık altında ele alacağız.

aa) +dUr;dUrUr / (و) + ، (و) / +

اغلاماغ aglamak-dur (44b-13)

باغیر کدور	bağırundur (8b-8)
جانم ددور	cānum+durur (14b-10)
نورور ددر	nevrūz durur (13a-1)
نیچوندور	niçūndūr (35b-9)
واردور	vardurur (41a-7)
یگر کدورور	yegrekdürür (30a-10)

bb)-dÜk partisibi (د(و) - د(و)ق -

چکد کوری	çek-dük+leri (2b-5)
دیدگی	di-dük+i (11a-9)
گلدو کون	gel-dük+in (8a-9)
قلدغی	kıl-duK+ı (35b-12)

cc)-dUm دم -

Bu ekin yuvarlak olduğunu, bazı kelimelerde, aslı yuvarlak olan eklerin düz şekli kullanıldığında $\text{ı}(-\text{i})$ ile göstermesinden anlıyoruz.

دیدم di-düm (1b-12)

گوردم gördüm (13a-11)

قلدم kıldum (1a-3)

dd)-dÜk (1. çokluk şahıs görülen geçmiş z. eki) د(و)ک -

ایدک i-dük (30b-6)

گوردک gördük (17b-11)

ee)-dUñ د(و)ق -

ارتوردک artur-dun (49a-12)

دیدک di-dün (17b-10)

ایشتدک işit-dün (8b-8)

ff)-dUkça [د(و)قچه] - د(و)کچه

استه کچه iste-dükçe (23a-10)

gg)-Ur	- (و) ر	
	اغلاش	aglaş-ur(9a-6)
	ارتورور	artur-ur (50a-4)
	بلرسن	bil-ür+sin(1a-11;18a-4)
	صانورسز	san-ur+sız(33a-6)
hh)-sUn	- سون	
	بلسون	bil-sün(3b-1)
	بولسون	bul-sun(30a-6)
	صالمسون	salma-sun(38b-13)
ii)-(y)Up	- (ی) (و) ب	
	اغلیوب	agla-yup(12a-6)
	اولوب	ol-up '18b-6)
jj)-(y)Uban	- (ی) وبن	
	الوبن	al-uban (35a-10)
	دیوبن	di-yüben (37b-10)
kk)+Uñ	+ لك	
	عشقره	'aşq+uñ+da(12a-13)
	اقرارک	ıkrār-uñ(46a-11)
	مستانک	mestān+uñ(34b-1)
ll)+Um	- (و) م	
	ارم	ad+um(3a-3)
	بزم	biz+üm(48b-2)
	یولداشم	yoldaş+um(47b-8)
mm)+(n)Uñ	- (ن) لك	
	مالنک	mālı+nuñ(2b-12)
	شعیبلک	Şu' ayb+un(1b-4)

nn)+sUz--I₂n سورين +
سن سورين sen+süz+in(6a-4;7a-1;27a-1)

oo)Faktitif eklerinde:

-Ur- و -

ارتوردر art-ur-dun(49a-12)

-dUr- -در-

کيدرگل giy-dür-gil(19b-8)

pp)-gU گو -

سوغو sev-gü (46a-8)

rr)-Ut و -

کيوتم gey-üt+le(6a-11)

ss)+lU لو +

ادلو ad+lu(31a-10)

باشلو baş+lu(11a-2)

گيزلو giz+lü (7a,1;43b-11)

b)Kelimelerde Yuvarlaklık

aa) -Uk ekiyle:

ارتوک artuk(11a-8)

bb)g veya ğ'nin erimesiyle:

ایرو ayru (5b-11;9b-7;30b-6;41a-

cc)Dudak konsonunun te'siriyle:

کامو ، قاسو kamu (1a-12;8a-11;32a-4)

dd)Bir sebebe bağlı olmadan yuvarlaklık görülenler:

گيرو girü (40b-2)

قرشو karşı (36b-4)

5. Düzleşme

Burada bazı eklerde görülmeye başlanan düz şekilleri düzleşme hadisesini metindeki örnekleriyle ele alacağız. F fonetik gelişme, eklerin yavaş yavaş uyuma tabii olmaya başladığını gösterir.

a) Eklerde Düzleşme:

aa) -dUk partisibinde

چەك-دەكەي çek-diK+i (1b-3)

كەل-دەكەي kıl-dıK+i (1b-10)

اولدەكەي ol-dıK+i (8a-9)

bb) -dUñ ekinde:

اولدەنكە olma-dıñ (20a-1)

سالدەنكە sal-dıñ (49b-1)

ve -UñUz ekinde:

گەل-دەنۇز gel-dıñuz (38a-11)

cc) İyelik eklerinde

+Um ekinde,

دەرد-دەمى derd+im+i (50a-4)

گۆزلەر-دەمى gözler+im+e (5a-4)

+Uñ ekinde,

يار-دەنۇي yar+ıñ+i (13a-11)

dd) Genetive ekinde:

انىنكە anıñ (4b-9)

ee) +dUr ekinde:

ەفگەندە-دەر efgende+dir (14a-1)

ff) -lU ekinde:

گەملى gam+lı (22b-10)

گىزلى giz+lı (47a-2)

gg)-Up gerindiumunda:

بریک‌یپ birik+ip (51a-7)

b) Kelimelerde düzleşme:

ایری ayrı (6a-3; 8b-5)

کیپرگی kiprigh (15b-8)

کیرپیگی kirpigh (3b-10)

6. Ötümsüzleşme

a) # b > # p (Kelime başında):

پوریان puryan < büryan (20a-10; 24b-6)

پوتی putı < büti (18b-8)

b) b/ > P/ (Kelime içinde):

مبتلایام müptelāyam < mübtelāyam (15b-8)

7. Metatez

بگی bigi < gibi (4a-8)

گورست görset < göster (25b-11)

کیرپیگی kirpigh < kiprigh (3b-10)

8. Yutulma

نیتکم nitekim < ne teg kim (4b-9)

بیل bile < birle (1b-13; 16a-12)

9. Contraxion

کای key < ki ey (14a-2; 26a-13)

نیت nite < ne teg (11b-4; 41a-4)

نیتmiş nitmiş < ne itmiş (49a-2)

نوله nola < ne ola (5b-13; 11b-2)

شول şol < şu ol (8b-3)

10. Bünyesinde ڻ bulunduran kelimeler:

- اڻا aṅa (1a-4)
اڻگا aṅga (1a-4)
بڻي beṅi (15b-2)
بڻزر beṅzer (36a-12)
بڻ biṅ (24b-4)
دڻيزي deṅizi (28a-9)
دڻله diṅle (4b-3;41a-1)
هڻه eṅine (7b-2)
گڻلڻمه göṅlüme (1a-3)
وڻارا oṅara (38a-6)
وڻارا oṅara (16a-5)
ياڻa yaṅa (36b-1)
ياڻاڻدان yaṅaḡından (4a-11)
يڻگلدن yeṅleden (7b-9)

II.MORFOLOJİK ÖZELLİKLER

1.Fiil Çekimleri

a)Basit zamanlar

aa)Geniş zaman -Ur,-(A)r (ر) -

Olumlu

1.çokluk şahıs -Ur+Uz, -r+Uz

ایریش-ürüz (48a-13)

ایسته-rüz (15a-2)

2.teklik şahıs -Ur+sI₂n, -r+sI₂n

ایلسن bil-ürsin(45b-2)

2.çokluk şahıs -Ur-sI₂z

سانورسز san-ursız (33a-6)

3.teklik şahıs -Ur, -(A)r

ایرت art-ar (37a-8)

بولونور bulun-ur (13a-10)

اوتانر utan-ur (47a-10)

Olumsuz

1.teklik şahıs -mA-m

ایتمم çık-mam (30a-12)

ایتمم it-mem (14b-10)

2.teklik şahıs -mAz+sI₂n

قلمرسن kıl-mazsın (8b-8)

3.teklik şahıs -mAz

دورمز dur-maz (35a-10)

ایرmez ir-mez (1a-4)

3.çokluk şahıs -mAz+lAr

قویمزلر koy-mazlar (9a-5)

bb)Şimdiki zaman -yor یور -

Olumlu

3.teklik şahıs -yor

دیور di-yor (42b-12)

cc)Görülen geçmiş zaman -dI

Olumlu

1.teklik şahıs -dUm

دیرم di-düm(1b-12)

ایطرم eyle-düm (1a-1;1a-2)

قالدم kal-dum (5b-11)

1.çokluk şahıs -dUk

گوردک gör-dük(17b-11)

2.teklik şahıs -dUñ

ارتوردک artur-duñ(49a-12)

یتردک yitür-düñ (32a-9)

2.çokluk şahıs -dUñ-Uz,-dI₂-ñI₂z

گلدیکر gel-diñiz (38a-11)

کلدانز kıl-duñuz (38a-11)

3.teklik şahıs -dI₂

باشلادی başla-dı (20b-13)

گیردی gir-di (6a-11)

سندى sin-dı (35a-11)

3.çokluk şahıs -dI₂lAr

ایشیدیلر işit-diler (38a-8)

قویدیلر koy-dılar (3a-6)

وردیلر vir-dile& (2a-1)

Olumsuz

2.teklik şahıs -mAdUn

دی مدی di-medün (12b-3)

او تنی ادر utan-maduñ (17b-13)

3.teklik şahıs -mA-dI₂

بصمری bas-madı (46b-2)

دی مدی di-medi (1b-2)

قوی بوی koy-madı (4b-8)

dd) Anlatılan geçmiş zaman -mI₂ş مش -

Olumlu

2.teklik şahıs -mI₂ş-sI₂n

اولش سن ol-mışsın (32a-9; 36b-5)

3.teklik şahıs -mI₂ş

اچیلش açıl-mış (19a-2)

رتمش ert-miş (40b-6)

Olumsuz

2.teklik şahıs -mA-mI₂ş-sI₂n

چکمه مش سن çek-memişsin (20a-11)

تتمش سن it-memişsin (20a-12)

یالوارتمش سن yalvar-mamışsın (20a-10)

3.teklik şahıs -mA-mI₂ş

چکمه مش çek-memiş (20b-8)

یاراتتمش yarat-mamış (4b-1)

ee) İstek -(y)A ۛ(s)-

Olumlu

1.teklik şahıs -(y)AyI₂m

بلا یم bil-eyim (18b-12)

ایده یم iT-eyim (1b-13)

irgür-eyim (38a-3)

yedür-eyim (40a-5)

1. çokluk şahıs -(y)lUm, -yUz

dili-yelüm(16a-6)

iT-elüm (16a-8)

iT-eyüz (30b-9)

2. teklik şahıs -(y)AsI₂n

diñle-yesin(2b-8)

ol-asın(20b-12)

san-asın (3b-8)

yalvar-asın (19b-10)

2. çokluk şahıs -[y]AsI₂z

bil-esiz (35b-10)

3. teklik şahıs -(y)A

bul-a (7b-11)

çağır-a(24a-7)

eyle-ye(2a-1)

sor-a (35b-9)

3. çokluk şahıs -[y]A-lAr

bul-alar(19a-7)

Olumsuz

3. teklik şahıs -mA-yA

di-meye(33a-12)

it-meye (11a-13)

ol-maya(2a-6;24a-3;51a-8)

ff)Şart -sA —

Olumlu

1.teklik şahıs -sA-m

işit-sem 44a-13
öl-sem (10a-6)
vir-sem (40a-2)

2.teklik şahıs -sA-n,-sA-nġ

eyle-señ (11b-6)
i-señ (7a-7)
it-señ (7a-2)
vir-senġ (41a-11)

3.teklik şahıs -sA

kahr eyle-se (1a-6)

gg)Emir

Olumlu

2.teklik şahıs -gI₂l,-∅ غل ر غیر

var-ġil (28a-4)
bil-gil (25b-8)
iriş-gil (46b-4)
ol-ġil (6b-4; 11b-12; 43b-3)

artur (47a-8)

getür (39a-13)

kıl (9aa-11; 12b-1; 35b-3)

yıl (47b-13)

2.çokluk şahıs emir şekli -(y)(U)ñ+(Uz) كز ،-(ی) كز

دنگله گز dingle-ğüz (18b-13; 46a-13)
دین گز di-yüñgüz (38a-6)
ایلگز eyle-ğüz (16b-538a-12)
گور گز gör-üñ (40a-9)
سویلگز söyleş-ünüz (16b-5)

3.teklik şahıs -sUn سون -

بیلسون bil-sün (3b-1)
ایگلسون egil-sün (11b-12)
ایتسون it-sün (14b-2)
کیلسون kıl-sun (39a-3)

Olumsuz

2.teklik şahıs

چکمه çekme (29b-13)
کویما koyma (10b-11)
انوتما unutma (25a-6; 48a-8)

چکمه گیل çek-megil (39b-2)
گیتمه گیل gitmegil (47b-7)
یاندرمه گیل yandurmagil (41b-13)

3.teklik şahıs -mA-sUn

گورمهسون gör-mesün (17b-12)
ایتمهسون it-mesün (30b-12)
سالمهسون sal-masun (38b-13)

b) Birleşik Zamanlar ,Olumlu

aa) Geniş zamanın hikayesi -(U)r+(i)-dI₂

3.teklik şahıs -(U)r+(i)-dI₂

ایوردی eyT-ürdi (18b-5; 28b-5)

گورینوردی görin-ürdi (41b-10)
استرایدی iste-r idi(39b-10)
سویلرایدی söyle-r idi(2b-13)

Olumsuz

1.teklik şahıs -mAz+(I₂)-dUm

اولمزدم ol-mazdum (12b-7)

3.teklik şahıs -mAz-(I₂)-dI₂

بلمزدی bil-mezdi (2b-12)

اولمزدی usan-mazdı (24b-1)

اولمزدی uyu-mazdı (18a-12)

bb)İstek kipinin hikayesi -Ay-dI

Olumlu

2.teklik şahıs -Ay-dUñ

گوریدای gör-eydün (20b-13)

3.teklik şahıs -Ay-dI₂

گوریدی gör-eydi (4b-1)

اولیدی ol-aydı (49a-13)

سورولیدی sürül-eydi (49a-2)

Olumsuz

1.teklik şahıs -mAyA+y-dUm

گورمیدم gör-meyeydüm (29b-5)

ورمیدم vir-meyeydüm (29b-5)

cc)Dilek-şartın hikayesi -

Olumsuz

1.teklik şahıs -mA-sAy-dUm

گورمسیدم gör-meseydüm (49b-7)

اولمسیدم ol-masaydum (49b-7)

3.teklik şahıs -mA-sAy-dI₂

سین-ماسایدی (35b-7;35b-9)

dd)Anlatılan geçmiş zamanın hik. -mI₂ş+dI

Olumlu

1.teklik şahıs -mI₂ş+(I₂)-dUm

وارمیش ایدم var-miş idüm (13a-10)

3.teklik şahıs -mI₂ş+(I₂)-dI₂

دی-میشدی (17b-10)

ایشیت-میشدی (27b-13)

کوشان-میشدی (33b-5)

یاندور میشدی (31b-7)

یاز میشدی (42b-3)

ee)Geniş zamanın şartı -(U)r+(I₂)-sA

Olumlu

2.teklik şahıs -(U)r+(I₂)sA-ñ

ایستریسک iste-r isen (16b-9)

3.teklik şahıs -(U)r+(I₂)-sA

کیلورس kıl-ursa (38a-2)

اولورس ol-ursa (1a-6)

3.çokluk şahıs -(U)r+(I₂)-sA+lAr

کیلورسار kıl-ursalar (25b-7)

2.İsmin Halleri

a) ∅(eksiz)Accusative:Üçüncü teklik şahıs ekinden sonra görülen durumdur: (s)I₂n-∅

جمالین cemālin "bir dahı yarın cemalın gör."(19a-9)

دردین derdin"aşk derdin yine aşıklar bilür"(20b-9)

واصلین vaşlın "itmegil...anun vaslın taleb (20a-7)

یاşین yaşın "tökdi yaşın"(49b-1)

يؤزين yüzün "topraga koydı yüzün" (42b-1)

-(y)I₂ Acc.:

دری > deri+yi(19b-8)

b)Genetive: Ø (eksiz)gen.3.teklik şahıs iyelik ekinder sonra görülen durumdur: (s)I₂+Ø

اتاسی atası "cem' oldılar L'nün atası katına"(16a)

گوزی gözi "hem yetimler gözi suyi haqqıçun"(1b-

+(n)Uñ ekiyle:

مسیه نون Mesiha+nun (1b-6)

شعیب نون Şu'ayb+un (1b-4)

c)Dative eki olarak kullanılan Accusative eki:

بیربیرینی birbiri+ni"birbirini çün vedâ' itdiler"(13b-

d)Ablative yerine kullanılan locative eki:

اندە anda"lîkin anda görinârdi kûy-ı yâr"(13b-9)

الندە elinde "hicr elinde yüregi puryân idi"(24b-

فرقنکده furkatunğa"furkatunğa 'âcizem hem..."(15b-1)

غامنדה gamunğa"olmuşam hicrün gamunğa derd..(10b-

هجراننده hicranında"Leyli hicranında ahvalı ne!"(8b-

e)Enstrumental eki:

+n :

سورین sürin"sürin çün sürüyi çöbân ol kola"(21a-

ilen, - I₂(y)lAn

ایلین ilen (2a-10;2b-5;2b-6;15a-6;41b-7)

دردلین derdilen (29b-2)

اویلان oğıylan (27a-1)

واصلیلان vaşlılan (37b-33)

f)Ecuvative: -cA

انجه anca (19a-6)

بيليم سنجيم bilesince (47a-5)

دليلنجيم dilince (2a-4)

زررجم zerrece(49a-12)

g)Yön eki -rA

ايچره içre(16b-2;38b-11;46a-3)

اوزره üzre (1a-11;25a-2;42b-1)

-rU

شاهه رو şāha-rU (36b-3)

-sArU: Bu ek ,hem ek olarak kelimelere biti yazılıyor hem de müstakil bir kelime olarak yine aynı görle kullanılıyor:

دوست صارو dōst saru (4ab-5)

اوسارو evsArU (23b-11)

كوي صارو kūy-saru (45a-5)

كوي صيارو kūyī saru (41b-5)

نوفل سارو ييم Nevfel-saruya(37a-5;39a-7)

3.Şahıs zamirleri

1.teklik şahıs:

بن ben (1b-1)

بنی beni (7a-2)

بنم benüm (12b-12)

1.çokluk şahıs:

بیزی bizi(31a-4)

بیزüملن bizümlen (38a-11)

2.teklik şahıs:

سن sen (1a-12;10a-5)

سندہ sende (1a-13)

سنن senün (38b-9)

2. çokluk şahıs:

سزی sizi (38a-2)

سزینلن sizünlen (35b-13)

3. teklik şahıs:

اودر odur (1a-9)

اول ol (1a-11)

اولدور oldurur (1a-9)

3. çokluk şahıs:

اولر olar (13b-3)

اولاری oları (5a-9)

4. İşaret zamirleri

بولر bular (13b-3)

بولاری buları (41a-4)

اوشuş (zamir-sıfat) (1b-2;

3b-7; 13a-1; 14b-2; 39a-

اوشبوuşbu (zamir-sıfat) (2a-6;

10a-2; 11b-2; 17a-1)

شولşol (18b-4)

اول ol (sıfat-zamir) (3a-8; 3a-

اندا anda (13a-8)

انلرچون anuçun (17a-3; 35b-4)

5. Faktitive ekleri

a) -der-

گوندره gön-der-e (12a-11; 30a-6,

b) -dür-

دولدردی dol-dur-dı (15a-7)

گییورگیل giy-dür-gil (19b-8)

ایریشدیر iriş-dür (32a-4)
یان دورر یاندورر yan-dur-ur (20b-11; 40a-3)

c) -gür-

دورغور dur-gür (7b-8)
ایر گوریم ir-gür-eyim (38a-3)

d) -Ur-

ارتیر art-ur (47a-8)
ارتورور art-ur-ur (50a-4)
یتیریر yet-ür-e (31b-2)

6. Partisipler

a) -dük

چکد کلری çek-dük+leri (2b-5)
دیدکی di-dük+i (11a-9)
گلدوکن gel-dük+in (8a-9)
کلدیگی kıl-duK+ı (1b-7; 35b-12)

b) -An

ارتوردا artur-an (50a-4)
قازان kaz-an (40a-13)

7. Gerindiumlar

a) -dük+çA

ایستدگی iste-dükçe (23a-10)

b) -gAç

گورگچ gör-geç (4b-1; 13b-7)

c) -gAç+I₂n

گورگچین gör-geçin (46a-6)

d) -(i)ken

دیرکن dir-ken (21a-10)

- e) $-(y)I_2cAk$
- ايكن (6a-1;8a-3;12a-7)
ولم يكن (51b-8) olmamiş-ken
- گور يچك (29b-4) gör-icek
اير يچك (22b-9) ir-icek
ايش يچك (47a-2) iş-icek
ايل يچك (40a-6) öl-icek
- f) $-(y)I_2ncA$
- گور ينجي (21a-9) gör-ince
اول ينجي (6b-3;51a-2) ol-ınca
- g) $-(y)U$
- ديو (13b-12) de-yü
- h) $-(y)UbAn$
- الوبن (35a-10) al-uban
چاغروبن (40a-4) çağır-uban
ديو بن (37b-10) di-yüben
ايدوبن (7b-10;17a-1;35b-10) iT-üben
صالوبن (51a-6) sal-uban
- i) $-(y)Up$
- اغليوب (12a-6) ağla-yup
ايدوب (4a-4;22b-9;40a-11) iT-üp
ايتيوب (18b-2) itme-yüp
قورتوب (35b-13;44b-8) kurtar-up
يالوارب (29a-9) yalvar-up
يرتوب (44a-3) yırt-up

7.Soru eki: mI_2

- ايرميزي (6b-5) irmez mi
اولمي (26b-6) ola mı

8.-cI₂lAyI₂n

بوجلاين bun-cılayın (37b-4)

سن جلاين sen-cileyin (30a-6)

9.Metnimizde görülen,o devre ait bazı karakteristik kelimeler:

birle"beraber,onunla birlikte"

برل birle (32a-4)

geyüt "giyecek,kıyafet"

گيؤت geyütle (6a-11)

imdi "şimdi"

ئىمى imdi (2b-4;11b-4;47b-12)

kanda"nerde"

قند كم kand [a] kim (51a-8)

قندە سن kandasın (12a-11)

nite "niçin,nasıl"

نيتە nite (11b-4;19b-15;33a-12)

tek "gibi,kadar"

تەك tek (4b-1;10a-2;25b-11)

tegi "gibi"

تەگى tegin (30a-7;37a-3;37b-12)

yazı "yayı,mera;çöl"

يازىدا yazıda (45b-1;49b-7)

AZERİ SAHASI DİL ÖZELLİKLERİ

I FONETİK ÖZELLİKLER

1. $k > h$

$$a) \#k > \#h \quad \#kV(K) > \#hV(K)$$

[ی] فَا نِ han [i] (9b-6)

فَا نِ hanı (33a-12; 50b-6)

فَا نِ hançaru (32a-12)

فَا نِ hanlu (24b-13)

$$b) \#k\# > \#h\# \quad (K)Vk(K) > (K)Vh(K)$$

اَهْدِ ahdı (8a-4; 31a-11)

چِهْدِ çihdı (36a-13)

چِهْدِ çoh (1a-5; 41a-2)

چِهْدِرُ çohdurur (11b-4)

يَهْدِ oh (3b-10; 15b-8; 23b-4)

سَهْلَايُپْدُر sahlayupdur (17b-9)

يَاهْدِ yahdı (34b-4)

يَاهْلَاشْمَادِي yahlaşmadı (24b-3)

يَوِهْدِ yoh (1a-5; 1a-9)

يَوِهْسَا yohsa (35b-11; 50b-10)

$$c) \#k/ > \#h/ \quad (K)VkV(K) > (K)VhV(K)$$

اَهَان ahān (26a-4)

اَهَارْدِي ahardı (8a-2; 27a-3)

بَاهَارْدِي bahardı (42b-1)

دَاهِي دَاهِي dahı (4a-4; 5b-6; 8b-1; 15a-8)

اَهِي ohı (9b-5; 25b-2)

اَهِيدِيلَر ohıdılar (16b-3)

اَهِيْنْدِه ohında (22b-12)

اَهِيْر ohur (19a-2)

ياھامى yahamı (44a -2)

يھىلدى yihıldı (7a-6)

يۇھۇيا yuhuya (50b-1)

d) (K) VKkV(K) > (K) VKhV(K)

قورھارم korharam (27b-8)

قورھۇسۇندىن korhusından (11b-6;12b-7)

اۈھۇ uyhu (3b-4;46b-6)

e) #k > #h > #h

ھاچان haçan (26a-5;44a-10)

ھاندادىر handadır (13b-13)

2. #b > #m

Özellikle tek heceli ve yapısında nazal ses bulunduran kelimelerde #b > #m olmuştur. Bu kelimelerdeki n nazal sesi b dudak konsonunu kendisine benzeterek nazallaştırır:

من men (1a-2;1b-13;10a-6)

مەندىن menden (2a-6;12b-7;33a-3)

مەنى meni (1a-12;1a-13;25b-6)

مەنۈمۈنۈن menümün (16b-6)

مەنۈملەن menümlen (35b-6)

مىن min (12b-4)

مىنگە ming (38b-3;51b-3;51b-13)

مۇلارى muları (41a-11)

مۇئا muña (17b-13)

مۇنچە munca (6b-4;18b-12;28a-2)

مۇنلارنىڭ munlari (2a-4)

مۇنۇن munun (7a-3;18a-2;49b-7)

3. # t

Eski Türkçe devresindeki # t ' ler metnimizdeki Azeri sahasına mensub kelimelerde muhafaza edilmiştir.

تپدی tepdi (37a-9)

تۆک tök (40a-4)

تۆکدی tökdi (12a-6;15a-10;34b-4)

تۆکرسەڭ tökersen (47b-2)

تۆکۈلەن tökülen (1b-10)

4. #y'ler Azeri sahasına ait kelimelerin bazılarında ø ' dir:

Anadolu S.

Azeri Sahası

yıl

ایل il ~ il (46a-6;50a-12)

5. #v'ler Azeri sahasına ait kelimelerde ø ' dir:

Anadolu S.

Azeri sahası

vur-

اوردی urdı (7b-12;17a-7;35b-1;
35b-2;35b-7;47a-4)

اورما urma (45b-13)

6. Metatez

uyhu > yuhu

یوهویه yuhuya (50b-11)

یوهودان yuhudan (51a-1)

II.MORFOLOJİK ÖZELLİKLER

1.Fiil Çekimleri

a) Geniş zaman-şimdiki zaman -(U)r,-(A)r ر(و)-
Olumlu

1.teklik şahıs -(A)r+Am, -(U)r+Am

اغلام ağla-ram (36b-7;50a-8)

اپارورم apar-uram (19a-4;47b-8)

گوزلرم gözle-rem (37b-4;46b-1)

ایدرم it-erem (2a-3;2a-4)

ایستم iste-rem (7a-6;30a-11)

کوپارورم kopar-uram (39a-6)

کورهم korh-aram (27b-8)

یانرم yan-aram (5a-6;10b-6;49b-12)

3.teklik şahıs -(A)r

اوڭشا-ر oğşa-r (41a-5)

Olumsuz

1.teklik şahıs -mAz+Am, -mAn, -mAz+I₂m, -mAz+I₂n

بلمزم bil-mezem (15b-12;26a-4;29b)

بولمزم bul-mazam (41a-9)

دولمزم dön-mezem (13a-4;25b-6;47b-

کالمزم kıl-mazım (17a-2)

ایتمزم it-mezin (48a-10)

بلمن bil-men (29b-6;31b-13;33a-8)

دولمن dön-men (39a-5)

کورمن gör-men (36b-7)

ایرشمین iriş-men (37a-1)

کویمن koy-man (23a-13;46a-12)

b) -(y)Up+ dUr(Ur)

Bu ek birbirine yakın fonksuyonlu fiil çekimlerinde kullanılmaktadır:

meger rakīb ayırupdur nideyin

mısraında miş'li geçmiş zaman fonksuyonundadır.Şurada ise şimdiki zamanı karşılamaktadır:

eyleyüpdür yüz 'azābı zecr ilen

göğlinün sehrin vīrān furkatuñ (49a-1)

Olumlu

3.teklik şahıs -(y)Up-dUr+Ur

ایر ویدر | ayır-updur (30b-6)

دییدر di-yüpdür (37a-2)

گوندردر | gönder-üpdür (29a-6;38a-6)

اید ویدر iT-üpdür (9b-8;34b-6)

نید ویدر ol-updur (13a-12;22b-4;26b-7)

اولیدر ol-updurur (11b-13)

اوتوریدر otur-updur (28a-6)

سافلیدر saḥla-yupdur (17b-9)

صالیدر sal-updur (36b-12)

صوعکایدیدر susa-yupdur (46a-2)

یاندوریدر | yandur-updur (22a-7;26a-3;35a)

یاریدر | yaraT-updur (33b-1)

یازیدر | yazıl-updur (12b-9)

Olumsuz

3.teklik şahıs -mAyUpdur

اولمیدر ol-mayupdur (20a-12)

2.teklik şahıs

Olumlu -(y)Up+sI₂n

دور پس devir-üpsin (50a-10)

دوتو پس dut-upsın (45a-3)

ایدوب سن iT-üpsin (44a-1)

قییبه سن kıy-upsın (33a-13)

اولوب سن ol-upsın (20a-1)

صبا پس sal-upsın (18b-11)

c) İktidari fiil: -(y)A-bil- (ی) -

Olumsuz

1.teklik şahıs - y A-bil-mez+em

- y A-bil-men

صالم بلزم sal-abilmezem (17a-2)

ویر بلزم vir-ebilmezem (37b-3)

دوندوره بلمن döndür-ebilmen (30a-7)

ایدیه بلمن iT-ebilmen (12b-8)

واره بلمن var-abilmen (11b-6)

3.teklik şahıs -(y)A-bil-mez

دییم بلمز di-yebilmez (11a-8)

گده بلمز giT-ebilmez (8a-5)

ایدیه بلمز iT-ebilmez (8a-5;33a-7)

d)Nakledilen geçmiş zaman -mİş

مش

Olumlu

1.teklik şahıs -mİş+Am

دو ششم ، دوششم düş-mişem (7a-2;9b-10)
قالمیش kal-mişam (18a-8)
قویمیشم koy-mişam (21b-2;33b-1)
اولمیش ol-mişam (6b-6;9b-10;26a-9)
اولمیشم ol-muşam (8b-7)

Olumsuz

1.teklik şahıs -mA-mİş+Am

سوم می شدم sev-memişem (48a-9)

e)Emir-İstek -(y)A

Olumlu

1.teklik şahıs -(y)Am , -AyI₂n

الم al-am (37a-13)

آپارم apar-am (41a-10)

بیلیم bil-em (46a-10)

ایلیم eyle-yem (2a-11;37a-11)

نیلیم neyle-yem (18bL0)

یانم yan-am (10b-2;22b-3)

نیره یین niT-eyin (30b-6)

Olumsuz

1.teklik şahıs -mA-yAm

قویمام koy-mayam (37a-11)

3.teklik şahıs -mA-yA

یتیمه it-meye (11a-13)

3.çokluk şahıs -mA-yAlAr

سافلماير sahla-mayalar (25b-10)

Olumlu (Farklı şekiller)

2.teklik şahıs

-gil, -gilen

گلن ؛ کيل، گل

باسگل bas-gil (33a-6;48a-3)

کيل گل kıl-gil (10a-4;40b-1;44a-8)

اوتور گل otur-gil (42b-9)

صور کيل sor-gil (9a-9;46b-13)

وار گل var-gil (36b-3)

وير گلن vir-gilen (22b-5)

1.çokluk şahıs

-(y)AlI₂

کيله لي giT-eli (23a-9;47a-12)

ايله لي iT-eli (8a-12;23a-9)

سويليلي söyle-yeli (11a-7)

وار االي var-alı (44a-7)

2.İsim Çekimleri

a)İsim bildirme

Olumlu

1.teklik şahıs -(y)Am

ايرويم ayru+yam (36b-8)

بلبلیم bülbül+em (46a-1)

هسته يم hasta+yam (22a-12)

قربانم kurbān+am (9a-1)

يازوغم yazuğ+am (10b-11;12a-5;27b-5)

b) Accusative -nI₂

هَاسْتَه نِي hasta+nı (18b-9)

لَيْلِي Leyli+ni (39a-6)

صُوفَرَه بِيْتِي sofracı+nı (40a-3)

أَوْز نِي öz+ni (40b-10)

شَهْرَانِي şahrâ+nı (47b-12)

c) Eşitlik -ça

نِچَه ne+çe (38a-4)

3. Azeri Türkçesine ait bazı karakteristik kelimeler

apar- "götür, kaçıır-"

اِپَار apar (30a-8; 14b-2)

اِپَارْدِي apardı (5b-7; 14b-1; 34b-7)

düğün "düğüm"

دُوْگُوْن، دُوْگُوْن دُوْگُوْن düğün (3a-8; 9a-8; 17a-7; 37a-6)

kiçi "küçük"

کِيچِي kiçi (3b-10; 14b-2; 16a-13)

kimi "gibi"

کِي کِي kimi (7b-13; 24a-12; 28a-10;
31a-1; 43a-3; 45a-10)

kimin "gibi"

کِيْمِيْن کِيْمِيْن kimin (36a-2)

neçe "nice"

نِچَه neçe (38a-4)

ohşa- "benze-"

اَوْشَر (اَوْشَر) ohşar (41a-5)

öz "kendi"

اوز öz (1b-2;4a-2;5a-1;34b-11;

37a-5;40a-10)

اوزنى özni (40b-10)

اوزچون öziyçün (13b-5;14b-3)

özge "başka,yabancı"

اوزگه özge (5a-1;8a-5;24a-3;24b-1;

27a-4;29a-9;34a-2)

اوزگه لر özgeler (30a-2;35a-10;50a-7)

اوزگه نل özgenün (5a-1;29b-11)

yaḥṣi "güzel,hoş"

ياخشى yaḥṣi (17b-10;32a-11;40a-3)

ياخشى لىگى yaḥṣiligi (40b-1)

ÇAGATAY TÜRKÇESİ DİL ÖZELLİKLERİ

I.FONETİK ÖZELLİKLER

1. ol- fiili yerine bol-:

- بول bol (38b-9;38b-10;42b-6)
بولدی boldı (39b-3)
بولدوم boldum (31b-12)

2.Birinci hecede daralma:

- نیچه niçe (3b-7;9b-7;25a-5)
نیچوک niçük (8a-10)
نیرده nirde (14a-1)

3. G# > K# ötümsüzleşmesi:

- یایلاق yaylaq+a (46b-7)

4. ç/ > ş/ sızıcılılaşması

- نیشه nişe «neçe (50b-6)

II.MORFOLOJİK ÖZELLİKLER

1. -A + dUr- (= -yor,-mAktA)

Olumlu

3.teklik şahıs -A + dUr-

- کیلادردی kıladurdı (3b-13)
یانادور yanadur (6a-5)

Olumsuz

3.teklik şahıs -mAYI₂dUr-

- یانماییدور yan-mayıdur (46b-12)

TRANSKRİPSİYONLU METİN

MECNUN [u] LEYLÂ

Vezni:Fâ'ilatün fâ'ilatün fâ'ilün

1. olmağ için der-şeytân [-i] racim
yazaram bismillahirrahmānirrahīm

eyledüm bünyād bismillāh ile
tā ki pāyān ire dilh^vāh ile(2)

her sūzünün olmasa ilki¹ nām [-i] hayy
bulmağ olmaz menfa'at bilgil zi-vey

eyledüm men iptidā hayy adına
ol feryādına(3)

5. iptidāsi her sūzün Allāh ola
kamular çün bu söze dilh^vāh ola

çünkü gönlüme ilhām [-i] hak²
iptidā kıldum sözi bir nām [-i] hak(4)

kim odur dārende-i ferd [-i] hamd
hālīk [-i] ins [ü] peri 'arz [-i] semā⁴

kulhuvallahu aḥad aḡa şifāt
hayy-i bākīdür aḡa irmez memāt(5)

nişli yokdur şübhe yokdur zıddı yoḡ
cümle 'ālemlere eltāfı çoḡ⁵

1.Vezni bozuyor.

2.Bu mısradā hece eksikliğı var.

3. ارض şeklinde yer alıyor.

4.Kafiye tahrif edilmiş.

5.Mısradā hece eksikliğı var.

10. ol kerîmdür cümleye feryād-res
ol rahîmdür rezzak-ı mūr [-i] meks (6)

luṭf anuṅ cümle halkuṅ rehberi
hikmetiylen yaradur huşk [ü] teri

her kime ḳahr eylese ider helāk
fāni olursa cihān aṅa ne pāk (7)

hem ḥalîldür hem ḳadîmdür hem kerîm
hem na'îmdür hemḥalîmdür hem rahîm

hem semi'dür şāni' [ü] settārdur
hem ḡafūr [u] ḳādir [ü] ḳahhārdur (8)

15. lā-şerik olmışdur hem bi-bedel

oldurur sultān [-i] ḥayy-ı cāvidān
lā-memāt [u] lā-şerik ü müste'ān

verde gökde ḥākim [-i] aḥvāl odur(9)
doğru bilgil 'ālem [-i] ef'āl odur

yoh iken 'ālemleri var eyledi
cümleye fazlını izhār eyledi

ins[ü] cinni oldurur rûzı beyān (10)

20. oldurur ḥayy-ı ḳadîm-i lā-yezāl
zātına yohdur anuṅ naḳs [u] zevāl

luṭf idicek 'ālemi ma'mūr ider
bir nazār [-i] ḳahr ile maḳhūr ider(11)

'ālim oldur ḥākim oldur nāzır ol
cümleñüñ aḥvāli¹üzre ḥazır ol

sen bilürsin ya 'azim [ü]yā kadir
yā kerim [ü]yā ḥalim [ü]yā raḥim (12)

ey 'ademden 'ālemi mevcūd iden
ey kamu aḥlāka luṭf [u]cūd iden

25. sen meni itme şerī'atdan cüdā
göñlümi itme ḥaḳıkatdan cüdā (13)

raḥmetünle sen meni mesrūr kıl
şirk elinden meni sen dūr kıl

mende 'ışyān sende gufrān çoḥdur
mende darrān sende iḥsān çoḥdur (1)

1.b

luṭf idüp sen yā ḥudāvend u raḥim
raḥmetünle yād kıl ben bendeni²

Ādemün esmā-ı 'ilmi ḥaḳḳıçun³
Şit'ün hem 'ilm[ü] ḥilmi ḥaḳḳıçun(2)

30. yine Nūh'un nevhā zārı ḥaḳḳıçun
hem Ḥalil'un zār u nizārı ḥaḳḳıçun

yine uş İsmā'il'un ḳurbānıçun
lâ dimedj tökmege öz kanıçun (3)

1. احوال şeklinde yer almıştır.

2. بندنی şeklinde yazılmış olup kafiye yoktur.

3. صفيون "hakkiçun" olarak okunması daha doğrudur
ise de vezin icabı "hakkiçun" şeklinde okunmuştur.

Ya 'küb'ün ḥasretten hay ḥakkiçun
Yūsuf'ün bendile çāhı ḥakkiçun

Eyyüb'ün çekdiği derdi ḥakkiçun
İdris'ün şol āh-ı¹ serdi ḥakkiçun(4)

Ḥazret'ün uş 'izz niyāzı ḥakkiçun
Yāhyā'nun zikr ü niyāzı ḥakkiçun

35. yineMüsa'nun 'aşası ḥakkiçun
hem Şu 'ayb'ün iddi'ası ḥakkiçun (5)

Dāvūd'ün hem hūb lafzı ḥakkiçun
fehm ile idrāk-i hıfzı ḥakkiçun

hem Süleymān ğurre bahtı ḥakkiçun
yel götüren raht [-ı] tahtı ḥakkiçun(6)

hem Mesihā'nun nefāsi ḥakkiçun
çekdüğü cevr ü cefāsi ḥakkiçun

Muṣṭafā'nun kavlı-ı şer'î ḥakkiçun
sünneti hem asl [-ı] fer'î ḥakkiçun(7)

40. hem 'Alî'nün zülfikāri ḥakkiçun
kıldığı kavlı [u] karāri ḥakkiçun

Muṣṭafā'nun rūḥ [-ı] pāki ḥakkiçun
daim āh-ı sūz-nāki ḥakkiçun (8)

yine ol fahr [-ı] betūluḡ ḥakkiçun
cümle evlād²-ı Resül'ün ḥakkiçun

1. عی şeklinde yazılmıştır.

2. اولاد şeklinde geçmektedir.

çār-deh ma'sūm ḥaḳḳıçun yā Hudā
şirk[-i]reşkden gönlümi eyle cüdā(9)

yā ilāhā¹ ḥaḳḳ[-i] cümle şādıkān
yā ilāhā ḥaḳḳ[-i] cümle 'āşıkān

45. evliyānuñ cüst ü cūyı ḥaḳḳıçun
hem yetimler gözi suyu ḥaḳḳıçun(10)

gök yüzinde kevkeb[ü] mäh ḥaḳḳıçun
hem ğarībler kıldığı āh ḥaḳḳıçun

enbiyā vü evliyālar cānıçun
hem şehidlerin tökülen kanıçun (11)

ġaziler kılan ġazānuñ ḥaḳḳıçun
rāziler viren rişānuñ ḥaḳḳıçun

vāhid ü hem mācid ü ferdü mucib
hem ḥafiz ü hem makit ü hem çeleb(12)

50. bu ḳamularuñ didüm ḥurmeti
āḫiretde cümleye kıl raḥmeti

isti'ānet kılse ger ḥayy-ı ḳadīm
'ālim ü hem lekü'l-mülkü'l-'azīm (13)

ḳādir ü ḳayyūm u rabb-ı zü'l-celāl
sāni' ü sāmi'[ü]kerīm lā-yezel

bir ḫikāyet ideyim bünyād men
bile idem ḳışşada irşād men (1)

2.a

1. yazılıdır.

iki nazm İssİ₂ bunu seyr eyleye
hem Nizāmī rahmetullahı aleyh¹

55. Hüsrev andan nazm kıldı nāmeyi
virdiler pes (2) hātifine hāmeyi²

Hātifi dahı nazm itdi bā-temām
hüş müretteb itdi ol şiriñ-kelem(3)

şimdi men biçāre-hāl ü nātüvān
‘aciz ü sergeste dūr ez-hānümān

himmetini anlaruñ ‘azm iderem(4)
Türk Dilince uşbunı nazm iderem

ol zamān ki cümle varum bād ola
menüm adum munlaruñla yād ola (5)

60. hayrılan kim yād ide ol dem meni
rahmet ile şād ide hālİK anı

hāşıl olur dünyāda kāmüm menüm
kim ferāmūş (6) olmaya nāmum menüm

gerçi ender-‘ālem [-i] bī- itibar
kala uşbu nāme menden yādiğār

dōstlar yād ide tā āhır zamān (7)
olmaya hergiz menüm adum nihān

hak vücūdumı kıldı pāk³
gönlümün āyinesin kıldı pāk (8)

1.Kafiye harfler arasında ve göz için var. Fonetik olarak uymuyor.

2.Metinde عامرني şeklinde.

3.Eksik mısra.

65. gönlümi gamdan çü mesrūr eyledi
cismümi 'aşkıla pür-nūr eyledi
- cānda mesken dutdı derdüm(9)mihriyār
zārumı āfāka itdi āşikār
- cümle 'ālemler çü bildi derdümi
gördiler hem uşbu rüy [-1] zerdümi (10)
- zāhirüm ger bu¹ hicrile mehcūr idi
lik bātını 'aşkıla ma'mur² idi
- vācib oldı derdüm(11) izhār eyleyem
'aşk ilen hem-rāh olup kār eyleyem³

70. iptidā kıldum berüz ādemine
söyledüm (12) haq ismini bünyādına
- āzīne günü idi şehr-ireceb
uşbu nazmı eyledi gönlüm taleb (13)
- tāriḥ ol dem zi idi lām elif⁴
sā'ati sa'd idi eyyām -1 şerif
- hālīka itdüm penāh ender-zamān (1)
eyledüm bünyād bu nazmı beyān

2.b

luḥf kıldı hālīk [-1] hayy-ı kebir
koymadı gamda meni zār u esir

75. aldı (2) hem kuflı zebānumdan menüm
endühi dūr itdi cānumdan menüm

1. "bu" kelimesi f-zla ve vezni bezuyor.

2. مأمور yazılıdır.

3. ابلغ yazılıdır.

4. 2! = 200 + ل = 30 + 1 = 1 = 931

gönlüm fazlını çün yār eyledi(3)
yār hayālin derde gamh^vār eyledi

çünki kāmum hāşıl oldu bi't-temām
şerh ideyim şimdi hikāyet (4) vesselām

müstemi^t olun siz imdi dūstān
tā ki men şerh ideyim bir dāstān

söyleyem leyli vü Mecnūn (5) halini
anların çokdükleri ahvālini

80. zār idiler gör nice hicrān ilen
hem-dem idiler gam[-ı] efgān (6) ilen

derdi onların müdām efgān idi
gözlerine rüz [u] şeb yeksān idi

belli bilün¹ ki budur (7) aşl -ı suhen
böyle gördüm men budur ahbāi-kuhen

kim 'arabda var idi bir pādīşāh (8)
cümle 'acizlere² pāşt ü penāh

Seyyid[-i] 'amiryān dirlen aña
dinleyesin şerh idem hālin saña

85. Eznesim idi (9) anın meşhūr adı
'ālemi tutmuş idi 'adl u dādı

dünyāda ihsān ile meşhūr idi (10)
bahtı hurrem mülki hem na'mūr idi

1. بیلن şeklinde yazılmıştır.

2. "cümle acizlere" iki defa yazılmıştır.

bā-sehā vu bā-kerem bā-cūd idi
yoğ idi noxsānı vü mevcūd idi(11)

nām-dār[-i] şehsuvār u şehriyār
kāmran u kamyāb u kāmkar

çoğ hazīne virmiş idi haq anā(12)
vāhid ü hayy-ı ebed-mutlak anā

90. kinse bilmezdi hesābın mālının
şerh itmek olmaz anuñ iqbālını¹ (13)

yoğ idi lākin anuñ oğlı kıza
bu sebebden yaş idi iki gūzi

yalvarurdu ^{3.a} halıka(1) leyl ü nehār
söyler idi yā kerim ü kirdigār

dünyāda virdüñ çok sim ü zer
başış itdüñ hem bu gūş -ı (2)dür güher

virmedüñ bir kimseye ba'd ez-merg hānümānumdan
duta vaṭan²

bir oğul virgil(3)maña bī-çāreyim
hasta vu derdmend ü āvāreyim

95. olmaya tā ba'd[-i] merg adum nihān
yādigārüm(4)kala der-mülk[-i] cihān

dutalar tā anıñ ile nāmımı
ya İlāhi haşıl eyle kāmımı

1. انبالی yazılıdır.

2. Nazım bozulmuştur.

hak kabûl itdi (5) niyâzın¹ der-zamân
dinlegil şimdi hikâyet ey civân

virdi bir oğul aña olđem ilâh (6)
hüsnini görüp hâcil olurdı mâh

çü atdılar tıflı ol dem der-hârir
şâd oluban koydılar ender-hârir (7)

100. muştulig apardılar şâh yanına
kıldılar dermân o sâ'at cânına

muştulig virdi o dem çok (8) sim ü zer
hem murâşşâ' tâc hem zerrin kemer

mey içüp ol dem kıldılar² toy düğün
'ıyd hem Nevrüz (9)idi e gün

şâd oldı Eznesim ol gaygûdan
gussadan âzâd idi hem beden

anca bahş itdi(10) o dem sim ü zeri
mâldâr itdi kamu miskinleri

105. çok keniziün itdi âzâd hem gulâm (11)
hayr u ihsân ider idi şubh u şâm

oğlunun Kays itdi ismini³
ol yüzün görmekle oldı şâd-kâm (12)

dâyeye capşurdı hem ide hem-sâr
perveriş kıla aña leyl [ü]nehâr

1. نیازله yazılıdır.

2. "o dem" fazla olup vezni bozuyor.

3. Kelime eksik ve kafiye yok.

çünkü ferruḥ ol gün doğdı anadan(13)
geldi hil'at ana gamhāneden

ağlar idi gice gündüz zār zār
ata ana oldu üninden bizār

3.b

110. kimse hiç bilmedi (1)anun ḥālını
nice bilsün kimse tıfl aḥvālını
var idi bir zen ü şāhib [-i] cemāl
ḥüsn-i ḥüb [u] (2)la'lı meygün -ı müşk
geldi tē göre bu tıfl aḥvālını
sora hem ol tıfl [-i] zārın zārını(3)
geldi Kays'ı kucagına aldı hem
şād oldu Kays gel dinle remz
bahar idi ol niḡarun(4)yüzine
gelmez idi hergiz uyḥu gözine

115. mehd içinde sanur idün māhdur
bu sözüme ol(5)Ḥudā āgāhdur
görmeseydi bir zamān yaḥşi didār
ider idi nāle vü feryād u zār
çünkü gördi(6)yine yaḥşi şūreti
terk iderdi āh u zār u ḥasreti
kim ki işidürdi anun nālesin(7)
bilür idi aḥır işi nolasın²
didiler bu 'aşık olur āḥır
uḥ eger niçe yıl kalsa diri(8)

1. Beyitte kafiye kaybolmuş.

2. نولسن yazılıdır.

120. yetdi yedi yaşına Kays-ı şerif
ol cemali mäh -ı enverden laṭif

sanasın kim hüsni anuṅ mähdur(9)
vasl [-ı] rüyı 'āleme dilh'āhdur

yüzi mäh u kaddi servi çeşmi şuḥ
la'li(10)kand u kaşı yāy kirpigi oḥ

ulu kiçi hüsnine ḥayrān idi
ata ana cānına kurbān idi(11)

ḡamzesi şuḥ kām̄eti ra'nā idi
zülfi ḥuş-bū şüreti zībā idi

125. çünki on yaşına girdi(12) ol puser
cānına 'aşk āteşi kıldı eşer

sünnet içün Eznesim itdi yaraḡ
Kūfe'den Bağdād'a(13)kıla durdı soraḡ

cem' oldı bī-girān ehl [-ı] 'Arab
sünnet itdiler çı be-'ayş u taraḥ

4.a

ol zamān(1)şāh [-ı] 'Arab Hān Eznesim
virāi ḥalka ni'met [ü] māl [-ı] 'azīm

çünki ol ṭoydan ferāḡat kıldılar(2)
herkes ol dem öz evine geldiler

Kays hem ol rahmetden buldı şifā
artdı gönlinde anuṅ(3)şıdḡ u şafā

sünnet işinden çünkü buldılar ferâğ
itdiler hem oğımaga yarağ

mektebe gönder(4)diler kıys'ı revân
oğır idi cend idüp rüz u şebân

hem oğurdı bir neçe kızlar dağı
kıys'lan (5) uş bir erada ey ahi

var idi bir nâmdâr [-ı] muhterem
şâhib [-ı] hayl [-ı] haşem tâc [-ı] 'alem

135. ismini(6) dirlerdi anun Bu'l-hasen
dinlegil cänden hikâyâtın ze-men

mal [u] mülki var idi anuñ 'azîm (7)
hem 'arab mülkinde olmışdı mukin

var idi bir leyli adlu duhteri
yetmez idi hüsnine hür [u] perî

gamzesi fettân bigi hindü idi
dişleri gevher saçı hüş-bü idi

lebleri hem Kevşer -i¹ hayvân idi (9)

140. bir saçı sünbül yüzi meh pâresi
var idi çok hüsninün biçâresi

gamzesi hem nâveke dil-süz idi (10)
gözleri anuñ cihân-efrüz idi

1. كوشرى yazılıdır.

leblerinden äb [-1] hayvān münfa'ıl
sözlerinden şekker āstān münfa'ıl(11)

dişlerinden dürr ü hem mercān hacel
yağından uş meh -i¹ tābān hacel

kāmetinden hem kıyāmet(12) di 'iyan
fitne vü tenevvür ü 'alāmet di 'inan²

145. hüsline hem-tā yoñ idi der-cihān(13)
zülfı müşk kāmeti serv [-i] revān

saçlarının vaşfıdur kadr u berāt
lafz içinde çün kesihā-mu'cizat(1)

4.b

kaşını görgeç meh olurdı hilāl
kim yaratmamış anuñ tek zü'l-celāl

kim göreydi hüsniñ³(2) anuñ bir naẓar
'aklı başından giderdi der-be-der

mektebe gönderdi anı bu'l-ḥasan
hālını söyleyem anuñ (3) diñle sen

150. bir neçe dem anda ol simin-beden
dütü mektebhānede cāndan vatan(4)

oñır idi bi'l-fāzı faşih
söyler idi hem 'ibaret [-i] melih

virdi her dem lafz [-1] reng-āniz ol(5)
ider idi gamze şūr-engiz ol

1. *SV* yazılmıştır.

2. Bu mısra da nazım bozulmuştur.

3. *سین* yazılıdır.

ehl[-i] mekteb ana hayrān oldılar
 hasretinden sine-puryān oldılar (6)

kimseye meyl itmedi ol dil-sitān
 hiç kime yār olmadı hem bir zamān

145. mekteb içre hays gördi Leyli'ni (7)
 ol melek gılzān[-i] hūruḡ haylını

māil oldı gönli şol mehpāreye
 düşdi mihr ilen (8) maḥabbet araya

gönline yāruḡ hayāli oldı yār
 aldı anda koymadı şabr u qarār

gice gündüz fikri yār oldı anuḡ (9)
 virdi ān u nevḥa zār oldı anıḡ¹

nite kim Leyli iken maḥbūb idi
 yüzi rengin sözi şirin ḥūb idi (10)

160. Öyle hayrān oldı hays ol dilbere
 ḥüsn-i māh u sözü kand u şekkere

bilmez idi kim nedür rüzıla şeb (11)
 kaldı 'aşkı dilberuḡ cānına teb

kıldı bülbül nisbeti feryād [u] zār
 oldı hayrān kaldı hem bi-iḥtiyār(12)

gice gündüz hasret ilen ağladı
 cümle ḥalḡuḡ ciğerini dağladı

çok taḥayyur kıldılar feryādına
 kimse (13) yoḡ idi irişe dādına

1. نیر yazılıdır.

165. şöyle vâlih oldu anı ol zamân
kim gözünden kanlı yaş oldu revân

5.a

kimseye(1) dîmezdi öz ahvâlini
özge bilmez özgenüñ hiç hâlini

söyledi bu şi'ri ol dem zâr ilen
söz iderdi (2) hem dil -i¹ bîmâr ilen

çığırda tâ ki saña bir gül'izâr
mende hergiz boynadı şabr u karâr

derde saldı rûd iken bu (3) göğlümi
eyledi zâr u perişân rûzigâr

170. fâriş idüm men yaş u endûhdan
yüzini kûsâd kıldı ten-bîmâr(4)

gözlerime rûşen iken 'âlemi
sol müselsel saçları tek kıldı târ

bendesin hier ile bîmâr eyledi (5)
kılmadı bîmârına hergiz tinâr

gündüzüm ansız şeb ü tarîkdür
hem zemistândur benür-çün nevtahâr(6)

irvege çün vaşlına yolçdur meged
hasretiyle yan ram leyli [ü] nehâr

175. Nays devr itdi bu şi'ri rûz u şeb(7)
leyli anı diñledi kaldı 'aceb

bildi kim öv 'âşığı zârıdurur
hem ösinüñ haqta bîmârıdurur
1. دلی یاقیلیدیر.

didi ger koysam muni efgān ilen
gice gündüz nāle vü giryān ilen

Leyli ilen Kays medhūş oldılar
‘aşk ilen miskin -i medhūş oldılar

us hayāl-i^k ‘aşk oları itāi māt
‘āciz oldı qār (10) ‘unsur[-i] şeş cihāt

184. müstenendi müptelā oldı gönül
bī-nevā vü bī-devā oldı gönül

zār [u] (11) giryān oldılar ez-dest -i dil
sīne-purvān oldılar ez-dest -i dil

pādisāhı bende idendür gönül(12)
hasta vü derdmend idendür gönül

‘āşıkı bīmār idendür gönül
şād oları zār idendür gönül (13)

vay ana gönli elinden zār ola
çeşmine bu iki ‘ālem tar ola

185. kim ki oldı ^{5.b} ‘āşınası hūbların (1)
bes ki olur müptelāsi hūbların

derdilen biçāre vü efkār olur
‘āşınası hūbların bīmār olur (2)

‘aşk yolında olmadı her kim şehīd
ol şahīdür oınaya hergiz sa‘īd

‘aşık oldur cān vire derd ala dōst (3)
kiblegāh ola ana dervāh-ı dōst

1. صیالی şeklinde yazılıdır.

Ḳays'un ol dem ihtiyārı kalmadı
Leyli'nün şabr u ḳarārı kalmadı(4)

190. ol zamān cümle cihān içre yār
anların aḥvāli oldı āşikār

gizlü zārı fāş oldı(5) onların
gözi dolı yaş oldı onların

Leyli anasına virdiler ḥāber
uş kızına āşik (6) oldı bir puser

hem kızın daḡı anı ḥayrāndurur
hem anın āşında sergerdāndurur

Leyli (7) anası bu sözi itdi ār
ār kıldı oldı der-dem bī-ḳarār

195. Leyli'yi apardı ol sâ'at eve (8)
olmasun anlar biri birin seve

kaldı Ḳays [-i] nātüvān ef'ān ilen
sīne mecrüh dil [-i](9) puryān ilen

āş odı anları yandurdı tamām
kurdı furḳat yolları üstinde dām

çünkü Leylī (10) gitdi Mecnūn kıldı sār
oldı meḥūs u za'if [u] bī-ḳarār

söyledi bu şi'ri ol ācūtte-ḥāl (11)
derdi firāk dilberi ḥürī-cesāl

200. senden ayru zār kaldum ey ḥabīb
derdilen bimāre kaldum ey ḥabīb (12)

hasretinden¹ giceler kevkeb gibi
tā şabā bīdār kaldum ey habīb

vuşlatuñlan (13) nola ger kılsañ devā
fikrilen efkār kaldum ey habīb

sindi ol gülğün cemāluñdan cüdā (1)
bendedān[-i] zār kaldum ey habīb

6.a

‘aşk ilen ‘ālemlere pinhān iken
sensüzün izhār kaldum ey habīb (2)

205. eylemessin derdümün² dermānını
‘āciz[ü] biçāre kaldum ey habīb

furkat u³ hicrān ilen şindi men
naqrūs[-i] bīdār (3) kaldum ey habīb

ayrı dürdi çünki ol cānāneden
āh itdi gitāi muhannethāneden

didi kim⁽⁴⁾ ey serv-kadd [ü] mehlikā
oldı zindān sensüzün mekteb serā

bu serā sensüz çü matemhānedür
hasretün⁽⁵⁾ cism[-i] cānum yanadır

210. gitti elden cümlegi şabr u qarār
hem-dem oldı göñlüme illā veh yār

Heyli ah [u] zār iderdi rüz [u] şeb
yalvaruban söyler idi yā çalab

1. صبرین yazılıdır.

2. دردم yazılmıştır.

3. فرقتی şeklinde yazılıdır.

cân gerekmez Kays'dan ayru maña
cânımı(7)al yalvaruram men saña

aña her dem zecr iderdi anı
cism[-i]câni hışm odına yanası(8)

hicr odından Kays [-ı] miskîn zâr idi
Leyli andan dağı bed-ter evgâr idi

215. furkat(9) ilen Kays idi zâr u hazin
Leyli andan bed-ter hem dil [-i] ‘innin

ayrulukdan Kays [-ı](10)zâr ağlar idi
Leyli dağı hicr ilen cân dağlar idi

Kays [-ı] zâr müptelâ idi zi-gam(11)
Leyli dağı bi-nevâ idi zi-gam

girdi bir gün Kays derviş donına
vara ol geyütle (12) Leyli yanına

rûz [u] şeb feryâd iderdi zâr ilen
söyleşürdi zâr idüp Allâh ilen(13)

220. ayru düşdi çünki ol cânânedən
âh itdi gitdi mektebhânedən

6.b

didî kim ey puser(1) nâm u nengi terk kıldı yâr
içün ol cenâlı bāg içün gülzâr ilen¹

âh [u] feryâdundan ol(2) bi-çârenün
‘âciz ü şürîde vü âvârenün

1.Kazım bozulmuştur.

olmaz idi hulki s̄akin r̄uz [u] şeb
söyler idi(3) şubh̄ olinca yā rabb-ı reb

ağlamakdan bir dem olmazdı halās̄
söyler idi gelgil ey dildār [-ı] hās̄ (4)

bir zamān olgı kulağ̄ efgānuma
bir ter hem eyle yanmış cānuma

225. munca kim men senden ayru ağlaram (5)
hasret ile yüregüni dağlaram

hiç saña irmez mi feryādum menüm
söyle āhır ey perī-(6)zādum menüm

senden ayru zār [u] rüsvā olmışam
cān be-hicrān ten be-ğavğā olmışam

senüñ(7)‘aşkuñdur meni mağbūn iden
derāilen āsufte-i mağbūn iden

senüñ ‘aşkuñdur(8)meni mecrūh iden
hanümānundan hemān matrūh iden

230. senüñ ‘aşkuñdur meni bīmār iden(9)
cümle ‘ālemler gözine h̄ör iden

senüñ ‘aşkuñdur meni efkār iden
gıce gündüz(10) vālih ü didār iden

senüñ ‘aşkuñdur meni hayrān iden
göñlümün mülkinde hem(11) seyrān iden

senüñ ‘aşkuñdur meni bī-cān iden
h̄anümāndan dūr u sergerdān iden(12)

senün 'aşkıundur yaşımı kan iden
cismümi kan eyleyüp tūfān iden

235. senün 'aşkıundur (13)meni bed-hāl iden
dürlü dürlü mekr ilen hem āl iden

7.a

senün 'aşkıundur gözüm bî-nūr iden(1)
gizlü sırrum 'āleme meşhūr iden

munca kim men sensüzün zār iderem
ağlanakān halkı bizār iderem(2)

nola bir kez yād itsey sen meni
ğaygudan āzād itsey sen meni

senden ayru düsmişem şahrāya ben(3)
uş munuñ tek pür-āverd ü ğavġāya men

240. tū seni sevdi göñül ey mēh-rū
mesken itāi özine şahrā-yı ğū(4)

senden ötrüdür menüm ğeydālīgum
senden ötrüdür menüm rüsvālīgum

kurtar āhır bende-ni¹ ez-dest-i ğam(5)
yād kıl men bî-nevāyı dembedem

bî-nivāyam furkatuñdan² yā ħabīb
müstemendem ḥasretüñden³ yā ħabīb(6)

söyler idi bu şi'ri zār ilen
sīne-mecrüh [u] dil-i efkār [i] len

1. بئذی، yazılıdır.

2. فرقتون، yazılıdır.

3. مستمند، yazılmıştır.

245. ey perî-veş men seni yâr isterem(7)
yâr eger olmaz iseş dâr isterem
- terk kıldum māl [u] mülk [ü] taht [u] tâc
gice gündüz vasl [-ı] didar isterem(8)
- salmışam bāzāra cān bay^t eylerem
bu metā'a hōş haridār isterem
- vālih ü hayrānam uş bülbul-şifāt(9)
bir cemāli bāğ[-ı] gülzār isterem
- terk kıldum men yolunda nām u neng
ey peri-sā'id gül[-ı]'ār isterem (10)
250. olmışam bīmār hüsnünden senüñ
lebleründen derde tīmār isterem
- vuşlatuñ içün(11)hasretünden göñlümi¹
men hemişe zār [-ı] hem-yâr isterem
- yâr olmaz dīde-i her bī-vefā(12)
'ahdına doğru vefādār isterem
- çeşm-i² kevkeb gibi tā şubḥ-dem
men senüñ 'aşkunda bīdār isterem(13)
- vird itmişdi bu şî'ri bir zamān
söyler idi rūz [u] şebān³

7.b

255. kıldı bir hīle o zār u dilfigār(1)
anuç ile tā irişe pes yâr

1. Hece fazlalığı var.

2. yazılıdır.

3. Misra eksiktir.

gör onı şimdi ne tedāvir eyledi
yāra irişmege tedbīr eyledi(2)

pōst giydi eğine ol hasta-dil
yār yolında cān [u] baş kıldı sebīl

çünkü ehl-i ḥaḳ libāası pōstdur(3)

vardı ol dem tā göreydi leyliyi
şol melek-ğılmān [-i] hūruḡ ḥaylını

260. māil oldı şehir içinde seyr ide(4)
sanma Leyli'den cüdüya meyl ide

yanar idi nār-ı ḡamān her zamān
işi āh u derdi zār u nātüvān(5)

vardı bir gün Leyli'nün dergāhına
çoğ du'ālar kıldı rüyı māhına

nā-bīnā itdün gözüḡ yumdı revān(6)
yüzi üstine yihıldı der-zamān

ḥāk ilen hem-vār oldı ol fakīr
derdmend-i hicr ile zār u esīr(7)

265. Leyli'nün anası dir cānum cānı
gözlerümün nūrı damarum kanı

destgīr ol şol za'if [ü] hastaya(8)
'āciz [ü] derdmend [ü] pā-besteye

dut elini durgur ayāğa sen anı
takḥīr itme iki gözüm rüşeni (9)

dutdu Mecnun'uñ elin Leyli revān¹
 āurdu ayag ūste ol ūrīde-hāl

yeñgileden 'ahd [u] hemyān itdiler(10)
 der-nihān u ah [u] efgān itdiler

270. uş bahānē idūben Mecnūn [-i] zār
 yār cemālin gördi anda āşikār

şād u hāndān boldı (11) tē ki bula vaşl
 çünki döndi şıdkıla ol kār [-i] ehl

gider idi her gün ol Mecnun-ı zār
 Leyli'nün yüzün gördi āşikār (12)

bilmez idi kimse Mecnūn olduğın
 Leyli hicranında mahzūn olduğın

'aşk bahrı mevc itdi urdı cūş(13)
 'aşkdur kim ider aslanlar hamūş

275. gitdi elden 'akl ilen şabr u karār
 ney kimi kıldı fiğān u āh u zār

8.a

'akl iden(1) ol dem yandurdu 'aşk odı
 cān içine saldı yüz gam 'aşk odı

yandı yekser küle döndi cān [u] dil (2)
 gözünün yaşı aharđı hemçü Nil

1.Beyitte kafiye yok.

ḳaddi ḥam oldu anuḡ miṣl -i¹ kemān
 ‘aşk elinde kaldı zār u nātüvān

kimse bilmezdi(3) anuḡ dermānını
 yā nedendür nāle-i suzānını

280. za‘ferāna beḡzerdi anuḡ yüzi
 kanılan yaşlar döker iken gözi

gözlerinden(4) aḥdā ḥünin-i cūybār
 cānda yüz zaḡm urdı derd[-i]yar

müptelā vü zār kaldı yarsız
 ‘āciz ü bīmār kaldı yarsız(5)

şol maḳāmi terk idebilmez idi
 özge mülke hem gidebilmez idi

ol arada pāy-bend olmuş idi(6)

285. kimse bilmezdi anuḡ aḥvālını
 Leyli birle remz idüp ef‘ālını

āsitān u yār idi aḡa vaṭan
 koymış idi(7) ol yola cānıyla ten

andan özge yok idi mesken aḡa
 olmuş idi dōstları düşmen aḡa(8)

verliḡın itmişdi ol yolda fenā
 cāna urmışdı ḡam u renc-ı ‘inā

1. yazılmıştır.

gelmez idi gözlerine h^vāb anuḡ (9)
kalmadı çeşminde hergiz tāb anuḡ

290. kıldılar ma'lūm anuḡ Ḳays olduḡın
āl ile anuḡ oraya geldiḡin (10)

gör ki ol 'āşık [-ı] şūrīde-hāl
vaşl iḡün niçük iderdi mekr ü āl

āl idüp Mecnūn çü buldı vaşl¹-ı yār(11)
nece āl idi ol itdi ehl-i kār

geçdi bir müddet bu işden ol puser
didiler bu sırrı kamu ser-be-ser

şehir içinde (12) itdiler ol dem ḡased
düşmen oldılar hem aḡa nīk ü bed

295. didiler ki idelüm muni helāk
cismini defn ideli zir [ü] ḡāk(13)

oldı rüsvā 'āleme Ḳays¹-ı fakīr
dinlegil bir dem ayā rüşen-zamīr

rüz [u] şeb āşufte oldı bī-ḡarār
ḡasta vü hem(1) bīnevā vü ten-bīmār

8.b

sordılar uş kūy-ı Leylī'den anı
daḡı hergiz bilmedi rüz u dūni(2)

koydılar Mecnūn adın² divānenūḡ
'aşḡ odına cān ilen pervānenūḡ

1. در دل yazılıdır.

2. Yanlışlıkla در دل yazılmıştır.

300. yār işiginden ırağa düşdi ol(3)
hicrānından oldı bađrı dolu hūn¹

düşdi şahra yüzine dil-müptelā
'aşkıla hakk aᅇga virdi belā(4)

ol zamān kim sordılar ez-küy-ı yār
āh kıldı ol fakīr ü bī-karār

nāle kıldı nisbet-i ebr-i bahār

305. söyledi bu şi'ri Mecnūn āh idüp
'akl [u] fehm gitdi başdan derbeder

yohdurur şabr u karārum zerrece
sensüzün ey lebleri şehd ü şeker(7)

āh kim zībā cemālün görmezem
olmuşam mecrūh-ı zārı bi-haber

sormadan bir kez menüm aᅇvālumi(8)
düşmenün kavlini işitdün meger

rahm kılmazsın menüm feryāduma
dōst bağırundur meger ehl-hicr (9)

310. baş ilen cān yoluna kıldum fedā
söyle daᅇı yine idem men ᅇazer

bendini şimdi rahīb rū-siyāh(10)
koymaz uş kūyınun saram idem güzār

luᅇf kılğil sen ayā gönlüm elin
tutğil aᅇvālumdan uş(11) bir dem ᅇaber
1.Kafiye bozulmuştur.

virmezem bir tār [-i] müyüñ senüñ
virseler cümle cihānı ser-be-ser(12)

ağlar idi zār [u] feryād eyleyüp
yanar idi ğayğudan dād eyleyüp

315. yohdurur(13) sensüz mana şabr u karar
şol siyāh zülfüñ gibi¹ meh-pāre yār

anüñ için rüz [u] şeb yeksān idi(1)
bağrı puryān gözleri giryān idi

9.a

dirdi gül hüsünüñ hayrānam senüñ
vaşlınuñ şıydına kurbānam senüñ(2)

nideyim ey² gül' izārum sensüzün
nideyim ey yār-ğārum sensüzün

nideyim ey hüsni māhum bī-raht(3)
nideyim ey dād^hāhum bī-raht

320. nideyim ey dil-sitānum der-ğamest
nideyim ey şehriyārum der-ğamest(4)

nideyim ey lālezārum bī-tū-men

nideyim ey cānumuñ cānānesi
artdı sensüz gönlümüñ gamhānesi(5)

benddān kıldı furkatuñ uş meni
dağı koymazlar ki görem men seni

1. یانی yanyana yazılmış olup biri fazladır.
2. Metinde yokdur.

derd [ü] āhumdan siyāh oldı felek(6)
ağlaşur sensüz maña ins ü melek

325. işid āhır nāle vü feryādumı
senden özge kimse tutmaz dāumı(7)

sen meni zinhār unutma ey perī
men yolunda koymışam cān u teni

ey güzeller pādīşāhı gün bu gün (8)
hasretün bu cānuma urdı düğün

zār [u] mahzūn-ı perişānam zi-ğam

hasretünden yandurdu cānum¹menüm (9)
bāde virdi hānūm²numı benüm

330. bī-nevāyam bī-nevā sen kıl kerem
hāluma sorgil menüm ey muhterem (10)

ey mürüvvet-kān -ı² sultān-ı³ cihān
olmuşam sensüz za'if [ü] nātüvān

senden ayru cānumı aldı belā(11)
noldı hūsnün görünüz ey hūr-cemāl

çāremi kıl hicrile biçāreyim
yüregi derdile pāre pāreyim(12)

lebleründür⁴ āb-ı hayvān ey şanem
dişlerün dürr ü mercān ey şanem

335. ey yüzi nevrüz-bīdlüm menüm(13)
lebleründen vir ahı kāmum menüm

1. بائمی yazılıdır. 3. سلطانی yazılmıştır.
2. گانی yazılıdır. 4. لبلرندن yazılıdır.

bî-nevâyam ey güzeller serveri
saña çâkerdür dahı hür u perî(1)

9.b

virgil âhır lebleründen kāmumı
zârlıgılan koymağıl eyyāmumı

niçe bir hicründe cānā zār olam
yā gamuḡda hasta (2)vü bīmār olam

yandı cānum ol firākuḡ nārına
arzūmendem yüzünüḡ gülzārına(3)

340. cānuma derd-i¹ gamuḡ kār eyledi
gönlümü maḡzūn-i² efkār eyledi

uḡ meni bīmār kıldı(4) furkatuḡ
müptelā vü zār kıldı furkatuḡ

nātüvān itdi meni hicruḡ senüḡ
bağrumı kan eyledi zecruḡ senüḡ (5)

yā Hudā yandurdı meni hicrān odı
cānum aldı nāle-i sūzān oḡı

cismümü yandurdı vah kim nār-ı gam(6)
eyle dermān olmaḡsam bīmār-ı gam

345. gözlerüm yaşı gamuḡdan han aḡar
uḡ meni ġark eyledi tūfān aḡar(7)

senden ayru ey kaşı māh-ı hilāl
kāmētüm öldi hamīde hemçü dāl

ḡazretünden dūr kaldum neyleyem(8)
‘āciḡ ü meḡcūr kaldum neyleyem

1. دردی yazılmıştır. 2. محزونى yazılıdır.

cānumı bīmār idüpdür ḥasretün
gönlümi efkār idüpdür furkātun(9)

furkat odı yandurdı cānumı
dinle bir dem nāle-i sūzānumı

350. senden ayru meskenüm şahrādur
senden(10)ayru bu göñül şeydādur

‘aşkuñ ilen zār u maḥzūn olmışam
düşmişem şahrāya Mecnūn olmışam(11)

bāde gitdi nām [u] nengüm sensüzün
yüz tağayyur oldı rengüm sensüzün

ḥasret ü derdünden oldum bī-nevā(12)
kldum uş hicrān elinde müptelā

ḥasretüdüdür gönlümi zār eyleyen
furkatundur hasta bīmār eyleyen(13)

355. olmışam müştāk men dīdāruña
vālihem şol meh-şıfat ruhsāruña

10.a

bir nazar gördi gözüm ruhsāruñı(1)
ağ yüz üste zülf[-i] ‘anber-bāruñı

eyledi ‘aşkuñ revāñ şeydā meni
eyledi hicr-i¹ gamuñ rüsvā meni(2)

yandum ‘aşkuñ odına pervāne tek

senden ötrü olmışam zār u ḥazīn
kılğil āḥır luṭf(3)idüp derdüm emīn

1. عبری yazılmıştır.

360. senden ötrü terk kıldum hân[ü]mân
gör ki nice iderem âh [u] efgân(4)

vaşluñglan şād kılğil bendeni
bî-nevāyan zî-hem-pā efgendeni

ey lebün hayvân yüzün Bâğ-ı İrem (5)

ey nigâr u nâr[-ı] men ü dil-firîb
sen gülistânsın bu göñlüm ‘andelîb

cāvidān ol hazretün (6) ‘ālemde sen
ğam degil men ölsem ey sîmîn-beden

365. sensüzün hūr u bihiştineylerem
baş(7)virüp ‘aşkuñ yolında giderem

ey şeh[-ı] hūrî cemāli meh-sirişt
furkatuñ tāmū [vi] şāludur(8) bihişt

sensüzün dünyā gözüme tardur
güller senden ötrü hārdur

gelgil āhır(9) ey nigâr-ı gül‘izār
kim ğamuñ kıldı meni cāndān bîzār

ey senün kurbānuñ olsun cānumuz(10)
ey saçuñ küfri bizüm îmānumuz

370. ey me‘ānî dişlerün dürr [-ı] şemîn
furkatuñdan olmışam zār [-ı] hazîn(11)

būy-ı zülfünden haceldür müşk[-ı] nāb
hemçü şaṭṭı oldı revān çeşmümde āb

ey meni hicr[-i] ğamun (12)zār eyledi
 ḥasretün gönlümi efkār eyledi

furkatun rencūr kıldı cānumı
 yandı nāra bu dil[-i] puryānumı(13)

ḥasretünden dīde-giryān olmışam
 bī-nevā vü ḥasta-bīmār olmışam

375. güle tīmār ile bīmāram zi-ġam
 ḥasta vü āşufte(1)efkāram zi-ġam

10.b

olmışam hicrün ğamun da derdmend
 ey lebi la'li nebāt ü birle kand(2)

pes revā görme yanam yüz zār ilen
 geçe 'ömrüm dāim āh u zār ilen

söyler idi uşbu şı'ri dāyima¹(3)

ider idi nāle vü zār [u] figān
 ey nigar ü sim ü ten-i nazūk-miyān

380. ey put u gonça-leb ü şīrīn-dehān
 sensüzin oldı işüm dāim figān

sen همیشه şādmān ol şādmān
 sensüzin men(5)öleyim bīmār olan

ḥasret ü hicranun ilen zār olan
 sen همیشه şādmān ol şādmān(6)

men yanaram derdile hiç ğam degil
 ğayrı vuslat derdime merhem degil

1. şeklinde yazılıdır.

senden ayru ğam menümçün(7)kem deĝil
sen hemîşe şâdmân ol şâdmân

385. dâimâ müştāk [-ı] dîdârı olmışam
hasretünden(8) hem dil-efkâr olmışam

koy furkatuĝla meni zâr olmışam
sen hemîşe şâdmân ol şâdmân(9)

uşbu şi'ri vird kılmişdi müdâm
varlığını terk itmişdi temâm

zâhir ü bâtin kamusu(10)yâr idi
yâr hayâli gönline mi'mâr idi

aĝlar idi gice gündüz zâr zâr
söyler idi gelgil âhır yâr yâr(11)

390. gelgil âhır şimdi ey yârım menüm
rahm kıl yâr [-ı] vefâdârım menüm

yazıĝam koyma meni (12)mahrûm sen
eylegil âhır işüm ma'lûm sen

ol zamân mecnûn çün oldı bî-kerâr(13)
mesken itdi dest [ü] hem-dem mûr u mâr

11.a

Leyli hem oldı za'îf [ü] nâtüvân
hasretiylen(1)gözlerinden töken kan

kaldı zâr u 'âciz ü hem derdmend
gözi yaşlu baĝrı(2)başlu pây-bend

395. gitdi elden ihtiyârı Leyli'nün
çün görünmezdi nigârı Leyli'nün

halk(3)iderdi ta'ne ol biçāreye
 'aşk elinden 'āciz ü āvāreye

ta'nesinden halku(4)ol biçāre-dil
 āşikār itmez idi ol kāl [u] kıl

bāṭınına 'aşk odı kār eyledi
 zāhirin(5)mecrūh[-1]efkār eyledi

terk kıldı kār-bār ol ten-bimār
 dilberuñ zülfi tek oldu bī-ķarār(6)

400. bir neçe kızlar ki aña yar idī
 biribirine mahrem [ü] esrār idi

didi Leylī ey za'if [ü] nātūvān(7)
 Mecnūn Mecnūn söyleyeli bir zamān

kim ki çarh söylese bilse bu sözi
 çāker itsün(8)özüne cümlemüzi

Leyli'den artuk diyebilmez kes
 terk kılmazdı bu nāmı bir nefes(9)

didügi söz rüz [u] seb mecnūn idi
 cism[-i] cānı hicr ile mahzūn idi

405. söyler idi (10)vāh ki dil-hūn olmışam
 Mecnūn'un 'aşkında Mecnūn olmışam

'aşk ile zār [u] hazīn oldum bu gün(11)

Leyli mecnūn oldu mecnūn çun menem
 andan ayru derdilen mahzūn menē(12)

dirdi kim ey gönü alan yar[-]men
 ol'ıl āhır bir zamān gamhār [-i] men

uş bahāne ider bunı Leylī zār (13)
 Mecnūn adın ider idi āşikār

410. yār odur yārın ferāmūs itmeye
 müdde'iler pendini gūş itmeye(1)

11.b

dirdi k'ey derdümün dermānı yār
 uşbu mahzūn cānusun cānānı yār

oldı hicrinün(2) sipāhı bī-'aded
 ey dirigā yok vişālunđan meded

nola uşbu derdile çarem menüm(3)

böyle olmaz yārliĝ ey bī-vefā
 derd salduş itmedün hergiz şifā

415. tūs olupdurur derd ü hicrānuş maña(4)
 nite yoğdur luţf [u] ihsānuş maña

pāy-bend oldum 'aduvlar çoğdurur
 hāluma rahm eyleyen hiç yoğdurur(5)

sen meni nite ferāmūs eyledün
 müdde'î pendin neger gūş eyledün

pes varursın her yere 'azm eyleseñ(6)
 besdür imdi her ne kim cezm eyleseñ

uş rakībler korhusından şehā-rū
 varabilmen ey habīb [-i] māh-rū

420. pes gerek her dem meni yād idesin
 koymayasın ĝamdan āzād idesin(8)

nitekim uş men zenem sen merdsin
kuvvetün var nece kim bā-derdsin

haq yolında zār ko[y] ma pes meni(9)
derdilen bēmār koyma sen meni

uşbu şi'ri söyleyüp ağlar idi
hasret oğıylan(10)ciger dağlar idi

sensüzün bīmār kalsam ğam değil
derdilen efkār kalsam ğam değil(11)

425. 'aşkılan bīmār kalsam ğam değil
şād u kām u zār kalsam ğam değil

dāima sen ey(12)put [-ı] nā-mihribān
hurrem [ü] handān olgil şādmān

koy meni qāddim egilsün çün kemān
şād-kām ol(13)zār kalsam ğam değil

ey teni berk-simīn hem lāle-rüy
ey qādcı şerv zülfi müşk-bū[y]

12.a

ey niğār-ı¹ bī-vefā āzār-hüy
şād-ğām ol zār kalsam ğam değil

430. ey dişi dürr ü lebi qānd u şeker(2)

ey gözi cādū gitdi 'akl [u] fehme menden

senden ayru zar u maḥzūnam bu gün(3)
'aşq ilen senden efzūnam bu güti

1. *س.ب* yazılıdır

Leyli idüm şimdi Mecnūn'am bu gün

Leyli söylerdi⁽⁴⁾ bu şi'ri rüz [u] şeb
nâlesinden zâr idi ehl-i 'Arab

435. dir idi gel cānā meni şād kıl(5)
yazugam bu ğuşşadan āzād kıl

ol zamān kim hasta Mecnūn bi-nevā
buldı(6) derdine dilberden devā

ağlayup feryād [u] efġān eyledi
göz yaşı tökdi tūfān eyledi

sīnesi(7) 'uryān kaldı der-firāk

hurrem u handān u hem dil-şād iken
cümle hicr [ü] ğuşşadan āzād iken(8)

440. yār firākı itdi anı benddān
deşt ile şahrāları kıldı vaţan

ol yola kıldı fedā cānıyla ten(9)

her zamān eydür yārum gel iriş
kalmadı elde medārum gel iriş

buldı bir kâşıd o zâr u nātüvān(10)
kıldı ahvālin aña yekser 'ayān

ġün eline şıdkıla aldı kalem
ol zamān beyāz üzere raqam

445. yazdı bu şi'ri ġü Mecnūn-ġarīb(11)
göndere bir hıżmet ol dil-firīb

ey menüm rüh [-i] revānum kandasın
 ey menüm cān [-i] girānum kandasın(12)

furkatuñdan 'ālem maña oldı dar
 ey menüm dāru'l-amānum kandasın

bir şikeste bende-i bimarūñam(13)
 ey menüm şah [-i] cihānum kandasın

bülbül [-i] şeydāyam 'aşkuñda senüñ
 ey cemāli gülistānum kandasın(1)

12.b

450. sen lebi şirīn için dünyāda men
 olmıyam ferhād hānum kandasın

gözüm üzre luṭf kıl bas gel(2)
 ey kaddi serv [-i] revānum kandasın

ey melāik çākerüñ hürī kavluñ
 ey lebi şekker-feşānum kandasın(3)

dimedüñ bir kez maña ey dil-rübā
 ey za'if [ü] nātüvānum kandasın

çün tamām itdi bu şi'ri ol ğarīb(4)
 derdmend ü 'āciz ü zar u esir¹

455. göz yaşın nāma [ye] kıldı nişān
 kıldı miñ nāle vü āh [u] fiğān(5)

Zeyd işitōi bu sözi oldı revan
 Leyli'nün yanına vardı ol zaman

şerh kıldı 'arz [-i] hālin 'āşkuñ(6)
 söyledi zir ü mağālin 'āşkuñ

1. Mafiye kaybolmuş. 2. عاشق yazılıdır.

ey şanem çeşm[-i] çerāğumsın menüm
hüs^di gülzār ile bāğumsın menüm(7)

menden olsa ey gözüm nūrı yār
senden olmazdum cüdā leyl [ü] nehār

460. us rakībler korhusından ey perī(8)
idebilmen yād sen aḥteri

yüregüm yandı firākuḡ nārına
nideyim çarḡ [-i] felek perkārına

ne ölüm vardur (9)ne vaşl[-i] cemāl
böyle yazmış alnumuzda zü'l-celāl

yazılupdur çün böyle taḡdirden(10)
ḡaşıl olmaz nesne bu tedbīrden

çün cevāb [virdi] o dem hüsni ḡamer
yazdı derd [-i] ḡālin anda ser-be-ser(11)

465. uşbu şi'ri yazdı ol zamān Leyli-i cān
Mecnūn'a gönder^di ol dem armağan(12)

ey vişālunḡ bāğ [u] büstānum menüm
ey yüzünḡ rüz u gülistānum benüm

'ıyd [-i] vaşluḡda ayā ḡūrī-likā(13)
saḡa çū ḡurbān cism ile cānum menüm

senden ayru ey gözümünḡ nūrı yār
'arşa irdi āḡ [u] efgānum menüm(1)

rüz u vaşluḡ ^{13.a}'adīm ü nevrūzdurur
uş firākuḡ zācr ü zindānum menüm

470. mişl [-i] Ya'kuḫam(2) ğam ile nātūvān
gelgil āhır şāh [-i] Ken'an'um menüm

uş senün hayl [-i] hayālün dāimā
cān içinde oldu mihmānum menüm(3)

gözlerüm kevkeb gibi yolunda gel
ey cemāli māh [-i] tābānum menüm

bülbül [-i] şūrīde [y] im gel tez iriş
ey(4)lebi cūn ğonça handānum menüm

dönmezem 'aşkun yolından haq bilür
ger tökerlerse yere kanum menüm(5)

475. yazdı şi'ri koydı elden nāme [y] i
ol zamān tapşurdı Zeyd'e hāme [y] i

Zeyd'e eydür k'ey cānum cānı(6)
uş bilürsin ki menüm yārum hūnī

şimdi gel sen luṭf eyle ey pehlevān
yar katında (7)hālumu eyle beyān

vardı Zeyd [-i] refik [-i] hūşyār
ne yerdeür göre Mecnūn bī-ķarār(8)

gördi tāķi anda iderdi figān
oturup ender-leb ü āb [-i] revān

480. yanına vardı anuñ kıldı selām(9)
çünkü Mecnūn gördi oldu şād-kām

ne yerde idün söyle ey cānum menüm
gel terahhum eyle ey cānum menüm(10)

isterem dāim senüñ tek hem-demi
sende bulunur bu derdüm merhemi

Zeyd eydür varmışıdum pişe-nigār(11)
kāruñı 'arz' itdüm aña āşikār

katı zār u hasta gördüm yārıñı
'āciz ü dil-hasta gördüm yārıñı(12)

485. müptelā vü zārdur senden beter
derdilen bīmārdur senden beter

'āleme rüsvā olupdur behr [-i] tū
vālih [ü] şeydā olupdur behr [-i] tu (13)

munı yazuban iderdi der-cevāb
gör ne yazmışdur ayā 'ālī-cenāb

13.b

Mecnūn'a çünki irişdi şi'ri yār¹ (1)
öpdı koydı başına ol bī-karār

ohıdı ol şi'ri yüz zār ilen
hem-dem oldı yār hayāli yār ilen

490. Zeyd'e eydür şimdi eyyār elvedā'
mūnis[-i] cānum derde dermān elvedā' (3)

birbirini çün vedā' itdi bular
her biri öz yolına gitdi olar

oldı 'uryān (4) hasta Mecnūn der-be-der
āh [u] feryādıla şahrāda gezer

ol zamān Mecnūn [-i] zār u ten-bimār(5)
mesken itmişdi öziyçün kūhbār

1. *شعری* yazılmıştır.

var idi bu kühende Necd-nām
bilmiş idi (6)olyeri vaḥṣi maḳām

495. gezmez idi anda gayr-ı cānavar
anda bolmaz idi(7)insāndan eṣer

kar olurdı dāima ol kūhsār
ādami görgeç iderlerdi ḥazer(8)

var idi ol yerde kamu cānavar
ol arada yōḥ idi ṣehr ü diyār(9)

likin anda görünürdi kūy-ı yār
tutmuş idi Mecnūn ol yerde ḳarār(10)

vaḥṣiler cūle ana oldı yā-rām
anlar ile idi müdām ol nīk ü nām(11)

500. bir gün bu za'if [ü] nātüvān
ya'ni sultān Eznesīm [-i] kāmran

yād kıldı (12) oğlını zār ağladı
ey 'azīzüm ne yerdesin deyü söyledi

cānına od düşdi ol(13)biçārenün
gönli der-hem ḥasta vü āvārenün

vardı ṣahrāya ki göre ḥandadır(1)
nirde ölmüş ne yerde efgendedir

14.a

bir neçe gün gezdi oğlın bulmadı
ana hiç nev'ile vāsıl olmadı(2)

kaldı nevmid¹ ez-puser ol nātüvān
yine buyolı tutup oldı revān

1. نوا ابيير şeklinde kaydedilmiştir

didi t̄a ki bir kişi k'ey⁽³⁾der-be-der
dinle benden vireyim saña haber

oğlu-ny gördüm fulān şahrāda men
çāresiz tedbirsiz(4)gavgād[a] men

çünki ol biçāre-dil aldı sorag̃
aşa yeksān oldu çün yağın ırağ(5)

gördi bir su üzre ider āh [u] zār
vardı anuñ yanına ol dilfigār

510. oturup oğlını aldı(6) der-kenār
gördi kim olmuş za'if ten-bimār

didi ol miskīn ki ey cān[-i] peder
şehre varalı(7)buradan kıl sefer

didi ey baba nidersin sen meni
'aşk odı yandurdu bu cān u teni(8)

didi ki çeşm[-i] çerāgumsin sen menüm
cānuña kurbān ola cān u tenüm

ne gezersin deşt içinde dilfigār(9)
nite idersin figān u āh [u] zār

515. didi efkār itmezem şādam müdām
olmazam virān ābādam müdām(10)

yardur şehrümde seyrān eyleyen
murg[-i] kudsi mişl[-i] tayrān eyleyen

her kimünle yār hayāli yār olur(11)
olmaz hergiz 'ömri berhūdār olur

gice gündüz yoldaşumdur yār menüm
derd ü ğamdan ne fikrüm var menüm (12)

yār ile hem-rāzam uş leyl ü nehār
kim menüm hālum mudur bil āşikār

520. koy men [-i] biçare[y]i öz hāluma(13)
degmegil zinhār sen ahvāluma

halıķun taķdiridür bilgil bu hāl
kim meni sergeşte itdi mäh mişāl(1)

14.b

oğlını apardı miskīn Eznesīm
çün munı divāne itmişdür kerīm

da'vet itdi (2) yığdı çok halk-ı 'azīm
ulu kiçi didler ey Eznesīm

apar imdi Ka'be'ye itsün(3) tavaf
cümle şekden tā vücūdı ola pāk

525. hem öziyçün itsün 'aşkından emān(4)
tā vire maṭlūbın¹ ana müste'ān

şāyed ola 'aşķ derdinden hālāş
hemdem ola rüz [u] şeb(5) bā-'aķl-ı hās

Ka'be'ye apardı kecnün'ı peder
derd [ü] endüh ile göğli der-be-der(6)

didi ey cānum oğul eyle niyāz
tā vire maṭlūbunı ol kār-sāz

nedīm eydür ayā cānum peder(7)
tā ki hāķ ahvāluma ide nazār

1. طوبو şeklinde kaydedilmiştir.

530. atası dir istegil 'aşkdan emān
hāşıl ide matlūbu(8)rabb-ı cihān

didi Mecnūn ey hudāvend u kerīm
eylegil 'aşkı gönlümde mukīm(9)

Ka'betullah hürmetiyçün yā ilāh
bir zamān itme meni 'aşkdan cüdā

ten menüm 'aşk(10)menüm cānumdurur
terkin itmem din [ü] imānumdurur

men nece terk idem 'aşkı yā ilāh
'aşksuz gönlümdedir yüz derd ü āh

535. Ka'benün mülkinde ez-devr[-i] kadīm
olmuşıdı(12) anda bir 'ābid mukīm

Mecnūn aña dir ey merd[-i] Hudā
uş bular ister meni 'aşkdan cüdā(13)

yār mihri sudur ādem aslı hāk
hāk olmıyan kişi olur mı pāk (1)

15.a

āb[-ı] mihr uş hākümü kıldı hamir
gönlümü bir meh-veşe itdi esir

munları kim irer ez-yek diger
sen işid ahvalımı ey mu'teber(2)

540. isterem senden aya pāk-din
maña 'aşk isteriz rabbu'l- 'ālemīn

kadri olmaz tende kim cān olmasa
kāfir olur cānda imān olmasa(3)

men tenem 'aşk menüm cānumdurur
terk itmen din [ü] imānumdurur

hāk için sen gel niyāza müdām(4)
 'aşk dutsun gönlüm içinde makām
 der-zamān kıldı du'ā ol pāk-dīn
 hem icābet itdi rabbü'l-'ālemin(5)

545. 'aşk ilen bāzār iderdi dem-be-dem
 anuñ için eyledi 'aşkı taleb

hācınuñ çün hāk anuñ kıldı(6) revā
 derdine hem ilen itdi devā

hānümāndan 'aşk anı dūr eyledi
 derde(7) saldı zar u mehcūr eyledi

atası işitdi anuñ sözünü
 yaşıla doldurdu iki gözünü(8)

gördi kim Mecnūn söz kılmaz kabūl
 kayğudan dahı beter oldu melūl

550. terkin itdi(9) Mecnūn'uy ol hasta-cān
 hasretiyle eyledi yüz biñ fiğān

öz evine geldi baḥd[ı] āh uzār(10)
 gözlerinden tökdi hūnīn[-i] cūybār

aḳrabāsın cem' itdi ol zamān
 anlaruñ katında kıldı çün fiğān(11)

didi biliñ ey menüm yārenlerim
 ey iki 'ālemde şirīn cānlarım

kim o medhūş u za'if ü (12) dilfiğār
 Ka'be kapusına irdi kıldı zār

555. secde idüp çün münācāt eyledi
 yār hayālin hācāt eyledi (13)

kim o vaḥṣī kimseye şayd olmadı
kimsenüñ dāmına kayd olmadı

15.b

çünkü gelmez kūşe-i vīrānedan(1)
öyle sanma kim doğmayupdur anadan

men anı terk eyledüm siz hem bilüñ
özine gelmez daḥı bellü bilüñ(2)

düşdi şahrāya gene Mecnūn-ı zār
her zamān dir ḥan[i] yār[-i]gūl'izār

560. ey lebi la'ldişi incü şanem
‘ārızı Rūm u beñi(3) Hindū şanem
senden ayru ‘ömr ü cānı neylerem
māl u mülki ḥānümānı neylerem
leblenüñdür (4) āb-ı ḥayvānum menüm
şüretüñdür gülsitānum menüm
eyledi bağrımı puryān ḥasretüñ
göñlümün(5) şehriñi vīrān ḥasretüñ
h hicrün ilen dīde-giryānam henüz
yār ğamdan sīne-puryānam henüz(6)
565. zülfüne nispet perişānam senün
zī-ğamuñlan nice puryānam senün
ey yamān ğavgāya düşdi göñlümüz(7)

maña ey ārām[-i] cānum kıl nazār
olmuşam zülfün gibi zīr ü zeber

furkatuñdan imdi ey şūh-ı benām(8)
müptelāyam ‘āciz ü hem bī-nevā

ey putı ebrū-kemān u vaḥṣī ṣūḥ
ḡamzesi cilā [vü hem] kipriḡi oh (9)

570. ey put [-1] nā-mihribān u ṣūḥ-ṣeng
kim cihān sensüz maḡa oldu neng
ölmezem tā (10) kurtulam bu ḡuşşadan
neyleyem yandı ḡam odiyla¹ beden
senden ayru cān gerekmez ey perī (11)
sensüzin men niderem sīm ü zeri

‘aşkuḡ ile olmışam zār uḡazīn
furkatuḡda ‘acizem (12) hem dil-ḡamīn

senden ayru bilmezem ḡālum nolur
ey ḡabībüm ḡamda aḡvālum nolur

575. vā dirīḡā (13) cānumı aldı ḡamuḡ
uṣ meni derdlere saldı ḡamuḡ

16.a

furkatuḡda yandı cānum (1) ey ṣanem
saḡa irmez mi fiḡānum ey ṣanem

çünki Mecnūn yine kıldı vaḡṣeti
vaḡṣīlerlen (2) oldu dāim ülfeti

itmedi hergiz ḡabül ol va‘z [u] pend
oldı mecrūh u faḡīr u derdmend (3)

Necid kūyında vaḡan kıldı müdām
cānıla ol meskeni dutdı maḡām

580. ‘Amir öyle uṣ (4) bu işden kıldı ‘ār
cem‘ oldu bir araya her meh-avār

geldiler çün Eznesīm‘üḡ yanına (5)
tā ki dermān eyleyeler cānına

1. Burada "bu" kelimesi var ama zaid olduğu anlaşılıyor

didiler dur gidelüm ey Eznesīm
bāşed onğara(6)işümüzi kerīm

diliyelüm Leyli'yi Mecnūn için
furkat ilen müptelā mahzūn için(7)

birbirine çün olar 'āşıkdurur
tā ebed uşbu yola sādıkdurur

585. ger olar birbirine(8)vāşıl ola
kāmumuz bu dünyāda hāşıl ola
zer yerine idelüm biz cān şümār
virelüm(9)bu yolda mālı bī-şümār
tā ki āsāyiş ola Mecnūn zi-gam
hicr elinde gözleri pür-hūn'zi-gam(10)

çün dürüst oldu bu kavlıla karar
didiler yā hālīk yā kird-gār
eylegil bu müşkili(11)āsān sen
çünki hayy-ı kādīr ü deyyānsın

590. şād uhandān oldu miskīn Eznesīm(12)
şükr didi yā kerīm ü yā rahīm

kamu halk eydür bile gitmek gerek
maşlahatdur bu işe(13)gitmek gerek

ulu kiçi cümlesi cem' oldılar
Leyli'nün atası katına yetdiler

16.b

kamısı(1)anı görüp itdi du'a¹
didiler sen şāh biz cümle gulām

çū anlar şād-kām(2)
dutdılar eyvān(-) şāh içre maqām
1. Kafiye bozulmuştur.

595. öyle ni‘met hāzır itdi Bu'l-ḥāsen
vaşf[1] yoh(3) idi anuñ bir nev‘ilen
yediler da‘vet hem itdiler du‘ā
na‘t oñdılar bu'l-Muṣṭafa(4)
kıldılar yüz nev‘ i‘zāz ihtirām
birbirini ol iki ‘āli-makām
Bu'l-ḥāsen dir(5)maşlahat söyleşünüz
bize dañı şimdi ma‘lum eylenüz
maşlahat bu didiler (6) ey Bu'l-ḥāsen
Leyli'ni virgil bu gün Mecnūn'a sen
600. luṭf kıl anı toprağdan götür(7)
bu iki dertlüyi birbirine yetür
ey ümīd ü kāmran u dād-h‘āh sen¹
bu işi kıl kabül bā-‘aşk şāh (8)
Eznesīm eydür ayā şāh[-ı] cihān
ḥāfızuñ olsun Hudā-yı lā-mekān
sen bizi toprağdan götür eyle kabül²(9)
cān [u] dilden olalım yolunda kul
isterisen her nece sīm ula zer
la‘le yākūt ez-dürr ü gevher(10)
605. ez-gulām u ez-kenīzüñ bī-şümār
iderem yolunda der-sā‘at nişār
ez-şüter ez-esb hem ez-gūs-fend(11)
yoluña işār iderem men müstemend
düşmenünlen rüz [u] şeb ceng ideyim
gözlerine dünyāyı(12)teng ideyim
1."sen"kelimezi fazla. 2.Hece fazlası var.

'Āmir ile cümle saña bendedür
ba'de ez-în kapuñda efgendedür

men hemân cān(13)ile hızmetskārūgam
her işe kim ister isen yaruñgam

610. Bu'l-^{17.a}hasen göñlinde çün fikreyledi(1)
ol zamân uşbu sözi zikr eyledi

didî Mecnūn'a niçün virem kızı
luţf idüben terk idüñ uşbu sözi(2)

öz 'ıyālum oda salabilmezem
hergiz uşbu işi men kılmazım¹

Mecnūn'uy hiç 'aklı yok dīvānedür(3)
deşt ü şahrālar anuñçun hānedür

'aklı olmayana niçün kız virem
luţfdur bu sözi(4)terk kıl direm

615. gerçi şāhsın der-heme mülk-'Arab
nideyim oğluñda yog 'aklı u edeb(5)

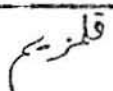
hasbeten lillāh bu sözi terk kıl
kim dürüst olmaz bu işi doğrı bil

Eznesīm eydür ki cānum Bu'l-⁶hasen(6)
gel bu didüğüñ sözi terk eyle sen

menüm oğlum 'aklı ile meşhūrdurur
feh̄m ilen 'ālemde mezhūrdurur(7)

'aşk odı dīvāne kılmaşdur bugün
hicr odı cānına urmaşdur düğün

620. meclise hāzır felek ol hasreti(8)
müptelā vü derdilen peyveste[y]i

1. yazıdır.

meger ister isen andan kıl su'âl
ol cevân eydür kamu ez-rüy-hâl(9)

geldi oturdu o dem Mecnûn[-i] zâr
meclis içre ol neheng-i rûzığâr

halk eydürlər ki yâ rab ne diye(10)
'aklıla yâ rab niçük söz söyleye

hâmûş oldu bir zamân Mecnûn-ı zâr
hem başında cûş ider sevdâ-yı hâl

625. cânına cûş itdi sevdâ-yı 'aşk
vay elünden vay elünden vay 'aşk(12)

açar idi çeşminün çeşminden âb
gözleri giryân idi bağıri kebâb¹(13)

ol halâyık yandılar Mecnûn için
'aşk elinden 'âciz ü mahzûn için

17.b

ider idi âh hem feryâd u dâd (1)
ol elif kâddi kemân oldu çu yâ

gelmedi bir gelüp hâverden nâgâh
bağıdı Mecnûn aña ol 'ömr-i tebâh (2)

630. ayağına düşdi Mecnûn gelüben² uş
ğayğudan kurtuldu oldu gönli hûş

Ez-nesim dir(3) ey şir[-i] zebân
hak bilür sensin menüm cismümde cân

yâr ışığında gezersin rûz lûl şeb
saña cânım⁽⁴⁾ itsem fedâ olmaz 'aceb

1. Beytin mısralarının arasında "gözleri puryan idi çeşminden ab" diye bir mısra bulunuyor ki müstensih hatası olduğunu zannediyoruz.

2. yazılı olup vezni bozuyor.

men saña kurbān kıluram cānumı
māl u mülki deyr ile hānmānumı(5)

çünkü sen geldün bu gün ez-kūy-ı yār
saña kurbāndur bu cānum āşikār

635. hāk[-ı] pāyundur senün şīr [ü] peleng(6)
men senün kurbānuñ olayım ey neheng

ey mübārek maḳdem ü ‘ālī-maḳām
cān u dil kurbānuñ olsun vesselām(7)

yüzini öper ayağına düşer
gülüşür işine hep cümle beşer

Eznesīm'e aydur ol dem Bu'l-ḥasen(8)
oğluñı yaḥşı teferrüc eyle sen

ol ‘aceb-cāndur vukūf ol tamām
‘aklılan hūş(9) saḥlayupdur neng ü nām

640. bārekallāh uş bunun idrākine
kār u bār u ‘akl u hem pākine(10)

didün oğlum ‘akıl u dānādurur
nerde gördün yaḥşı merdānedürür

sen dimişdi(11) ‘akl ile meşhūrdur
biz de gördük fehm ile mezhūrdur

ancag ola ‘akl u dānış(12) feh_mü kār
kim aña virmiş kerīm ü kirdigār

şīşeye sal görmesün kimse anı
ol sefih [ü] (3)nābekār u sen denī

645. hiç utanmaduñ muña ādem didün
duruñ ey dīvāneler mundan gidün(1)

18.a

Eznesim oldu peşimān kıssadan
gönli doldı hezārān gūşşadan

bağdı Mecnūn yüzine zār eyledi(2)
ol halāyıkdan yine 'ār eyledi

didi yā hālīk ne kılmişam saña
kim munuñ gibi nesne virdün¹ baña(3)

nāmusūmı hake hemvār eyledi
derd -i² āhla hem zār eyledi

650. yine istiğfār didi ol hūşyār(4)
sen bilürsin dir kerim ü kird-gār

uş böyle ahvāle sen salduñ meni
sen bilürsin yā 'azim u yā gani(5)

ol halāyık kamu oldu şermsār
sözleri hiç kalmadı dañı ey yār

evvel ol işe olar oldu revān(6)
hasta Mecnūn şahrāda kaldı revān

terk kıldı şehri tutdı vahşeti
gam ana nūş itdi yüz biñ miñneti(7)

655. yār hayāli yoldaş oldu cānına
geldi mürğ [ü] mār hem dört yanına

Leyli Leyli deyü iderdi fiğān(8)
söyler idi yā ilāhi müste'an

bilmezem ki han[ı] cumhūrum menüm

doldı çeşmüm hasretünde kan ile
kalmışam yüz miñ gam u (9)efgān ile

1."sen"kelimesi vardır.Ancak zaid olduğu için tara
fımızdan çıkarılmıştır.

2. >>> yazılıdır.

zār [u] efgān ider idi ol müdām
hasret odıyla yanardı şubḥ u şām

660. rüz [u] şeb ider idi āh u figān(10)
ğamdan olmuşdı vücūdı nātüvān

giceler kevkeb gibi bīdār idi
gündüzi ḥod hicrilen mu'tād idi

nātüvān kalmışdı ğamda rüz [u] şeb
vaşl [-i] yār iderdi ḥālīkdan taleb

işi zār u derdi anuḡ āh idi(12)
Leyli 'aşkı gönline hem-rāh idi

nālesinden uyumazdı mūr u mār
eylemişdi terk nāmūsıyla 'ār(13)

665. baş u¹ cān yar için itmişdi fedā
ḥün-dīl olmuşdı çün anuḡçun ğadā

18.b

anuḡ için(1) rüz [u] şeb yeksān idi
derdi āh u nāle vü efgān idi

dirdi ki ey çeşm [-i] āhū dilberüm
ḥüsni māh [u] zülfi ḥöş-bū dilberüm(2)

nola men dil-ḥasta[y]ı şād eyleseḡ
hem ferāmūş itmeyüp yād eyleseḡ

ol fakīr ü 'āciz ü biçāre zār(3)
olmuşdı vālih ü bī-iḥtiyār

- 670 'aşk odından yüregi yanmışdı

yardan ayru ḥasta vu bīmār idi(4)
evvelkinden daḥı hem zār idi

1. باشی yazılıdır

Leyli idi didügi leyl [ü] nehār
şol sebebeden oldı derdi āh u zār(5)

kimse bilmezdi anuñ hāli nedür
Leyli hicrānunda ahvāli nedür

her zamān eydürdi ey şeydā gönül(6)
‘āleme kılduñ meni rüsvā gönül

675. bir perī-rū dilbere hayrān olup
bendeñi salduñ ba‘d [-i] ğavgāya gönül(7)

şād iken āh eyledüñ derdimi sen
deşt [ü] şahrā kılduñ ol me‘va gönül

hak ta‘ālānuñ makāmısın yakīn (8)
‘arşıla hemm kürsiden a‘lā gönül

bulmadum tedbirin ‘aql ile men
āh elinden dād elinden ey gönül(9)

mişl [-i] Vāmık men ğarīb ü hastanı
vālih iden bir ruħ [-i] ‘Azrā gönül

680. bī-nevā sen kılduñ āhır derdini(10)
der-hevā-yı dīden [-i] gül-şād gönül

vay elünden ey gönül men neyleyem
söyle senden kime feryād ideyim(11)

pādişāhsın kamular uş bendedür
uş elünden cān dahı dermādadur

munca derde sen salupsın uş meni(12)
bir zamān hem koymaduñ¹sen hūs meni

çāre ney ki ne kılayım ey gönül
rāzuñı niçün bileyim ey gönül(13)

1. قیمرن yazılmıştır.

685. pādişāh iken ğulām itdüñ meni
yine düşmenlere kām itdüñ meni

19.a

diñlenüz şimdi hikāyet düstān(1)
'aşk elinde bir hikāyet düstān

çıkdı bir gün geşte ol Leyli ey cān
bir kenār -1¹sebz ü āb u revān(2)

hüş hevā idi açılmış ğül be-bāğ
bülbulüñ bağrına hār olmuşdı dāğ

bağçelerde bülbul ohur zār zār(3)
kebg ider feryād [u] hāzer kühsār

690. bir tarafda nergis ü ra'na idi
süheylter lebün 'anber-āsā idi(4)

yeşil atlas hil'ati giymiş çemen
bū virürdi 'āleme berk[-1]semen

cümle şahrā ğülşeni minā idi(5)
kumrılar ez-her taraf ğüyā idi

şād [u] handān Leyli atlandı gider
deşt içinde geşt ile seyrān ider(6)

anca kızlar yanınca bī-hisāb
meh yüzinden ref' itmişdi nikāb

695. ol neheng gönlinden geçerdi hemān(7)
kim gele kecnūn-ı zār u nātüvān

iki dertlü derde dermān bulalar
ğuşsa vü hem ğamdan āzād olalar(8)

Leyli eydür ya İlah-ı lā-yezāl
uşbu ğün men hastaya göster vişāl

1. کناری yazılmıştır.

sen meni irişdür yâruma¹(9)
 vaşl ile luţf eyleyüp dildâruma
 bir daħı yârin²cemalın göreyim
 mişl-i şekker leblerini(10)sorayım

700. derdümün dermânı anuñ vaşlıdur
 bu murâdum cümle niyyet aşlıdur
 ol zamânda(11)ħasta Mecnûn-ı ħazîn
 seyr iderdi nâtüvân [u] dil-ħazîn
 âh [u] feryâd ider idi yârsuz(12)
 nice bülbül zâr ide dildârsuz
 gâh feryâd ider idi gâh zâr
 gâh yaşın töker idi ebr u bahâr(13)

vaşla hem ol günde vâşıl oldılar
 şâd oluban derde dermân buldılar

19.b

705. Leyli âh ider idi(1)Mecnûn kanı
 ħaşretünde ‘âciz ü maħzûn kanı
 yâ rab men burda gördüm mi anı
 tâ önüne(2)ķurbân idem uşbu cânı
 gördi Mecnûn Leyli[y]i ırağdan
 tâzelendi der-dem ol nâzûk-beden(3)
 didi yâ rab nece irem yâruma
 göñlüm alan dilber -i³‘ıyâruma

bir sürü kaz ırağdan ağdı(4)irdi çün
 vardı sürünün katına ol cünün

1.Hece eksikliğı var.

2. یارین yazılıdır.

3. دلبری yazılıdır.

710. virdi çöbāna selām ol derd-mend(5)
 ‘aşk elinde müptelā vü müstemend
 didi çöbāna ne kişisin ey gulām¹
 nite olmuşsin esir ü (6)nātüvān
 didi Mecnūn aña kim ey pehlevān
 maña yār ol sen bugün cānuma cān(7)
 didi çöbān söyle sözün ey fakīr
 işideyim ben fakīr ü dil-pezir
 didi Mecnūn(8) rahtımı al ey çöbān
 bir koyun derisi vir baña hemān
715. ol deriyi baña giydürgil yine(9)
 varam ol nev‘ile Leylī yanına
 sen nesin Leylī yanına varasın
 andan ihsān(10)isteyüp yalvarasın
 ol şeh-i ‘ālemdürür sen bī-nevā
 ol hüsñile(11)sen müptela
 Mecnun eydür aña ey bī-‘akl u hür
 k'ey sözi cümle ğalat dīvāne-ser(12)
 cism[-i] encūram menüm cānum odur
 bende-i biçāreyem hānum odur
720. çünki sen ‘āşık degilsin ey çöbān(13)
 ‘aşıkun aḥvāline degme hemān
 hür ne bilsün nice olur derd[-i] ‘aşk
 toprağa hamvār ider çün merd[i] ‘aşk(1)

20.a

ey dirīgā olmadın ‘aşk ile mest
ḥakkı bilmezsin olupsın put-perest

1.Beyitte hece fazlası var.

hak yolında çünkü(2) 'aşık olmadun
put-perestsin çünkü şadık olmadun

'aşık ile bari sen bahş eyleme(3)
bi-habersin bi-haber söz söyleme

725. Mecnūn'a çobān eydür ki ey za'if
dinle menden lutf (4)hüş laṭif

her kim ol süretlere hayrān olur
'akl ilen kāmil ise nādān olur(5)

uşbu Leyli 'aşkını gel terk kıl
men sağa didüm bu lafzı toğrı bil

nitekim Leyli'dürür(6)şāh[-ı]cihān
sen fakir ü dil-şikeste nātüvān

zār idersin hasretünde rüz [u] şeb
itmegil(7)dağı anuğ vaşlın taleb

730. çün aña irişmege yoğdur mecāl
āh idüp niçün gezersin(8)māh-sāl

sen revādur terkin idesin anuğ
ğayğudan āzād ola cān u tenüğ(9)

bağruña hem gamzeler kār itmedi
'aşk ilen gam-hāluđı zikr itmedi

gözlerüñ furkatda giryān olmadı(10)
yüregin¹hicr ile puryān olmadı

gül için yalvarmamışsın hāra sen
hānümāndan olmadun āvāre sen(11)

735. çekmemişsin dōst yolında hasreti
ayrulukda hem 'azāb u miñneti

1. یورکین şeklindedir.

olmamışsin yār gamında(12)derde tūş
itmemişsin 'aşk elinde bāde nūş

kime āzār itmemişsin tā şabāh
olmayupdur(13) derd-hāneñde tebāh

yüz gam u derde giriftār olmadıñ
lā-cerem hicrile hemsār olmadıñ(1)

20.b

bilmedüñ sen 'aşk rumuzından haber
Leyli hüsniñ¹ görmedüñ ey kec-nażar

740. 'aşk odına² olmadıñ pervāne sen(2)
ihtiyārıñ² itmedüñ virāne sen

'aşk elinden içmedüñ cām u şarāb
'aşk yolında olmadı hüsniñde tāb(3)

görmemişsin Leyli'nüñ ruhsārını
sormamışsin la'1[-i] şekker bālını

ki göreydüñ hüsniñ³anüñ bir nażar(4)
olur idüñ 'aşkılan menden beter

kılmağıl ta'ne men[-i] bī-çāreye
derd-mend ü hasta vü āvāreye(5)

745. anüñ 'aşkıdur meni bī-ār iden
hālumu düşvār derdüm zār iden

anüñ 'aşkıdur meni bī-hūş iden(6)
gah şūrīde gehī medhūş iden

anüñ 'aşkıdur meni mehcūr iden(7)
gāh gam-nāk gehī mesrūr iden

1. *دیده* şeklinde kaydedilmiştir.

2. "ihtiyarum" yazılmış. Ancak istinsah hatası olduğu anlaşılıyor.

3. *دیده* yazılmıştır.

anun 'aşkıdur meni ma'mūr iden
bu vücūdum mülkini ma'mūr iden(8)

sen bu nev'ilen ayā bī-haber
derd[-i] 'aşkıdan nece dūtasın haber

750. çekmemiş ola her an-kes (9)derd -i¹yār
ol ne bilsün kim nedendür āh u zār

'aşk derdin yine 'āşıklar bilür
hakk [ı] (10)toğru şādıklar bilür²

uşbu derdi çekmege 'āşık gerek
kim 'Azrā isteye Vāmık gerek(11)

'aşk eger dağa düşerse yandırur
'aşk elinden yüregüm püryāndurur

men gibi ger sen de(12)hayrān olasın
'aşk elinde dīde-giryān olasın

755. gözlerün yaşı mişāl [-i] hūn ola
hem vücūdun(13)hicr ile mahzūn ola

bilesin ki ayrılığ derdi nedür
hem yüzünde³derd ü gam zerdı nedür

21.a

ança kıldı giryede āh ile zār
oldı ol çöbān sözinden bī-ķarār

didi Mecnūn'a(2) yolunda cān fedā
māl [u] mülk deyr ile hānūmān fedā

ideyim maksūdunı (3)şimdi revā
derdüne şāyed ola bir devā

1. دردی yazılmıştır.

2.Mısrada hece eksikliği var.

3. یوزندو yazılmıştır.

760. bir koyun derisi soydı çōbān
 giydi koyun(4)derisin ol nātūvān
 çökdi Mecnūn anda deri üstine
 ister idi kim iriše(5)dōstına
 sürin çūn sürüyi çōbān ol kola
 koyun ile gitdi uş(6)Mecnūn bile
 anca sürdi koyunu miskin çobān
 irdi Mecnūn Leyli(7)yanına revān
 büridi kızlar koyunu ol zamān
 Leyli kaldı arada ol(8)mihribān
765. sögdiler çōbānı kızlar ol zamān
 didiler ey kec-nażar dur var ‘ayān(9)
 Leyli'yi Mecnūn görünce ol zamān
 koyunu girüye kayurdu çōbān
 vuşlat(10)irdi firāğ oldu irāğ
 merhabā dirken şahra vü sol sağ
 didi Mecnūn ki ayā yārum menüm
 gamzesi nāvēk cefākārum menüm
 hicriñilen yandı canum menüm(12)
 gel ey la‘l-ı āb-ı hayvānum menüm
770. şükr haķķa kim irişdüm men saña
 ey fedā olsun(13) bu cān u,ten saña
 çıkdı cānumdan menüm derdile ān¹
 kalmadı göñlümde endūh ile gam (1)

21.b

ey saçı sūnbül kaddi serv ü revān
şādmān ol ki oldum şādmān(2)
 1.Beyitte kafiye yokdur.

şimdi ne fikrüm var öldürsen, meni
men yolunda koymışam cān u teni

hālīka(3)şükr eylerem gördüm seni
pāydār itsün seni rabb-ı gānī

775. isterem ki meh cemālūnı görem
āsītānunda(4)senüñ başum virem

bildi¹kızlar kimdürür ol hāsta-dil
eyleyüpdür yār için cānın sebīl(5)

ol kadar daşıla anı urdılar
ihtiyārı gitdi anı gördiler

burka' altında Leyli çok(6)zār eyledi²
özini derde giriftār eyledi

bī-hūş oldu ol zamān Mecnūn-ı zār(7)
ol şikeste nātüvān [ü] ten-bimār

780. Leyli'nün vücūdı yandı yār için
'aşk elinde müptelā(8)vü zār için

gördi Mecnūn'ı öldürdi olar
ol habersüz 'aşkdan bed-hūlar

vardı söyüñdi(9)kızları³hüsne bāy
hem cemālī la'lı cān-efzāy

anca kızlar hem ırağa vardılar

baḥdı(10)Mecnūn'ın yüzine ol kamer
gördi kim oldu be-gāyet bī-haber

1."bildiler" yazıdır.Ancak "bildi"şeklinde düzelti.

2.Beyitte hece fazlası var.

3.Burada"ol"kelimesi bulunmakla beraber zaid oldu
için kaldırılmıştır.

785. eyledi yüz nāle vü zār u¹(11)figān
 hemçü dil[-i] mecrūh hay nātūvān
 dizi üstine aldı Mecnūn'un başın(12)
 sildi gözinden anuñ kanlu yaşın
 baħdı gördi 'aklı gelmez başına

yüzine(13)sepedi anuñ dūrd-i gülāb
 özine geldi o medhūş u ħarāb

22.a

gördi Leylī otur(1)mışdur[ur] 'ayān
 eyledi yüz nāle vü āh [u] figan

790. geh gelür özine geh medhūş olur
 geh ider feryād geh med(2)hūş olur
 başını götürdi feryād eyledi
 'aşk elinden dād [u] bidād eyledi
 cānumı aldı(3)fırākuñ neyliyem
 haddin aşdı iştiyākuñ neyliyem
 yandı cümle ħalk anuñ efgānına
 geldiler(4)baħdılar dört yanına
 āh idüp söylerdi ol şūrīde-ħāl
 gelgil ey āħır ay[ā] kaşı kemān(5)

795. ol ħalāyık kamu efgān itdiler
 nāle vü hem zerdi giryān itdiler
 yāra doğrı dutdı yüzün Mecnūn(6)zār
 gizlü rāzın ol dem itdi āşikār
 didi kim ey meh-likā yārum benüm
hastayam gel derde dermānum menüm(7)
 1. *ساری* yazılmıştır.

yandurupdur cānumı cān furkatuñ¹
derdümi itmişdür efgān furkatuñ

söyledi bu şi'ri mecnūn [-i] zār(8)
hazretinde Leyli'nün bī-ihtiyār

800. bülbülem hüsñüñ gülistāndur maña
hem dudaguñ āb [-i] hayvāndur maña(9)

sensüzin ey cānumun cānānesi
cümle 'ālem zindāndur baña

dişlerüñdür dürr [ü] (10)gevher ey şanem
leblerüñ la'1 [-i] Bedehşāndur maña

senden ayru gezmezem ey dil-rübā(11)
çün hayāluñ cānda mihmāndur maña

sūretüñ uş Ka'betullāh'dur yakīn(12)
āsitānuñ 'arş [-i] rahmāndur maña

805. ey cemāluñ sūresi sab'el-meşān
küfr [-i] zülfüñ dīn [ü] (13)īmāndur maña

tā senüñ sevdāña düşdüm ey perī
hānümān deşt [-i] beyābāndur maña(1)

22.b
tā ki senden men ba'īd oldum ba'īd
hem derd [ü] hem zār u hicrāndur maña

burkā altında nideyim ey dil-rübā(2)
çünki hüsñüñ şimdi pinhāndur maña

āh kim hicrān meni zār eyledi
gözlerime 'ālemi tar eyledi(3)

810. sen revā görme yanam bu nār ilen
geçe ömrüm āh [u] vah [u] zār ilen

1. فرقتن yazılıdır.

oldı zülfün [tek] siyeh bahtum menüm(4)
hāk olupdur rüz [u]şeb tahtum menüm

sem'üne irmez hūla zārum menüm
nite yā rab ey perī-zādum menüm(5)

ey vişālun hücce vü ehrāmum menüm
bī-nevāyam virgilen(6)kāmum menüm

gelgil āhır ey perī canum menüm
yandı ğamdan cān[-i] biryānum menüm(7)

815. burka'ın ref' itdi Lyle ol zamān
hüsnini görsetdi Mecnūn'a revān(8)

şād u handān oldı uş Mecnūn [-i] zār
müctemi' oldı perişān rüzgār(9)

vaşl iricek furkatun kalmaz yeri
hāzm idüp haq biribirine munları(10)

Leyli hem bu şi'ri bünyād eyledi
ğamlı göñlin Mecnūn'un şād eyledi

olmuşam (11)hicründe uş maḥzūn [u] zār
bī-nevā hem perişān rüzgār

820. gelgil imdi yüregümi (12)yār menüm
ğanzeler ohında anda ne var

özümü men senden ayru(13)istemem
nideyim koymaz rakib [-i] şerim-sār

23.a
senden ayru ey habib [-i] dil-nüvāz(1)
olmuşam men bī-nevā vü¹ ten-bimār

dahı ğayğum yoḥdur ey cānum menüm(2)
ger çekerlerse meni bir pāydār

1. "bi-nevayam ü" yazılı iken yukarıdaki gibi düze tilmıştır.

men ölürsem gam değil ey dilberüm
ol kadar sen kal (3) cihānda pāyidār

825. vaşlatuñla ref' kıl serhüşliğüm
hicretuñle olmışam mest ü humār(4)

çıkmağa yoñdur vaşl ile irmege ümid
tutuşuram hicrile leyl ü nehār(5)

aldı Mecnün sem'ine yaruñ sözün
şol lebi la'l u şekkerbāruñ sözün

ikisi⁽⁶⁾ hem zār u giryān itdiler
ayrılığdan dād u bīdād itdiler

uşbulardan ötrü hem dāyeler(7)
her biri anlardan ister dāyeler

830. oldılar öz işlerinden şerm-sār
munlaruñçun kıldılar⁽⁸⁾ feryād u zār

didiler şad hezārān āferin
uş size ez-rahmeten lil-ālémīn

Leyli eydür (9) Mecnün'a dur gideli
şehr içinde 'ayş ü 'işret ideli

bir zamān sen olmağıl menden (10) ırağ
āh virdüm men senden ırağ

gece gündüz istedükçe gör meni
isterem cāndan 'azizüm(11) men seni

835. Mecnün eydür ey habīb-i dil-nüvāz
dünyāda 'ömrüñ senden olsun dirāz(12)

gice gündüz nāle vü zār eylerem
ins [ü] cinni gül[-i] bī-zār eylerem

hasretünden 'āleme dād eylerem(13)
vakt-i bi-vakt āh u feryād eylerem

kimse itmez bu işi menden kabül

23.b

Leyli eydür koyman(1)elden men seni
sen tenümsin sen menüm cānum cānı

840. Mecnun eydür ey cemālı māhumuz
vaşl-ı(2)rūyundur bizüm dilh^vāhumuz
ey dirīgā yandı 'aşkdan cānum^z¹
senden artuğ yok maña zevk [u] huzur
elvedā^c olsun kapuñda ey kamer
itmegil kim dañı sen bizden nazār(4)
elvedā^c ey cānumuñ cānānesi
elvedā^c ey dürr [ü] gevher dānesi
elvedā^c ey kipriği oñ kaşı yāy(5)
elvedā^c ey şāh-bāzı hüsne bāy

845. elvedā^c ey dilber -i²hür u cemāl
elvedā^c ey nāzük-şāhid [-i] vişāl(6)
elvedā^c ey zülfi müşk vaşī şūh
elvedā^c ey māh-rū kipriği oñ
elvedā^c ey turrası tarrār düst(7)

elvedā^c ey dişi gevher la'li kand
elvedā^c ey dilber-i³zülfi kemend

1. Bu beyitte harflerin şekilleriyle göz için kafi yapılmış olması yeterli görülmüştür.

2. دلبري şeklinde yazılmıştır.

3. دلبری yazılıdır.

elvedā' ey dil-rübā-i nāzenin
 elvedā' ey(8)şāhid[-i]huld[-i]berrin

850. elvedā' ey gönlüm alan yār menüm
 sen unutma adımı zinhār menüm

Leyli dırkoyma(9)meni efgān ilen
 bağrı başlu dīde-i giryān ilen

Mecnun eydür gözlerüm nūri menüm
 kūh u şahrālar olupdur meskenüm

beri gel ey menüm cānum cānı
 sahlusun hālīk amānında seni(11)

Leyli ol dem ev sArU oldu revān
 hem işi āh [u] vücūdı nātūvān

855. düşdi şahrāya yine Mecnūn-ı zār(12)
 'aşk meyinden vālih [ü] mest ü humār

hānümān terkini kıldı ol za'if
 özini¹yār 'aşkı bildi ol za'if(13)

terk kıldı 'aşk yolında neng ü nām
 zār iderdi dāimā der-şubh [u] şām

24.a

kim ki sorardı senün adun nedür(1)
 dir idi ne sararsan²leyli'dür

ol sebebden Leyli dirdi adını
 Lyeli'den almışdı irşādını(2)

860. öz adın itmiş idi ol fakir
 yüz gam u derd ü hicrile esir

1. *الريم* yazılıdır.

2. *سورس* yazılıdır.

‘āşık oldur yāra doğru yār ola(3)
hanūmān terkin kılup bī-‘ār ola

yārdan ayru kimseden söz gelemeye
andan özge müdde‘āsı olmaya(4)

hem ülfetün yār yolında ferd ola
fāriğ ez-endüh[-ı] hicr ü dūr ola

itmeye fark uş bihişti dūzahı(5)
bilmeye kimdür paḥīl ile saḥı

865. Ka‘be[y]li puḥāneden fark itmeye
kamu söz ardınca uyup gitmeye(6)

yār adın bir dem ferāmūş itmeye
müdde‘inün pendini gūş itmeye

bir zamān unutmaya dildārın(7)
gice gündüz hem çağıra yārın

yar ḥayālın bile bāzār ide
ol ḥayālı özine ḡamh‘ār ide (8)

Leyli Mecnūn idi Mecnūn Leyli hem
ikilik aradan olmışdı ‘adem

870. ‘aşkıla Mecnūn(9)çü doğru yār idi
nispetin söyle anuḡ kim var idi

yok idi anuḡ gibi sābit-ḡadem(10)
‘aşq yolında varlığın kılmaş ‘adem

mişli yokdur ‘aşq içinde ṭāk-durur(11)
ismi anuḡ seyyidü'l-‘uşşāḡdurur

geldi ‘aşq ehli cihāna şad hezār
gelmedi(12) Mecnūn kimi bir doğru yar

gönlünü şehrinde idi yār anuñ
omışıdı cānına humh^vār anuñ(13)

875. dilberüñ hicri vişāl idi aña
hānede yār olan hayāl idi aña

24.b
tanımazdı gayrı(1) Leylī özge kes
dil usanmazdı zi-Leylī bir nefes
cismi keştī göz yaşı ‘ummān idi(2)
hicr elinde göñli hem virān idi
üns dutdı vahşi hayvān aña
bir zamān(3) yahlaşmadı insān aña
cānavarlar birle oldı āşınā
gör neler geldi anuñ öz başına(4)

880. hem-dem oldı aña yüz biñ gūrg u şīr
hem pelñg ü pārs ey rūşen zamīr (5)

gice gündüz zār iderdi āh u zār
söyler idi cānı cānum cānı yār
düşdi şahrā yüzine(6) ‘uryan olup
hicr elinde yüregi puryān olup
‘aşk elinde dād iderdi her zamān

dirdi(7) bu şī‘ri figān u zār ilen
söyleşürdi ol dil -i¹ bīmār ilen

885. ey göñül sensin meni(8) mağbūn iden
nātüvān u hasta vu Mecnūn iden

yār fırkatında meni bīmār iden
göz yaşımı(9) kulzüm -i² Ceyhūn iden

1. دلی yazılmıştır. 2. قلزمی yazılmıştır.

‘aşk ile hem-dem olup leyl ü nehār
 ṭāli‘um bahtın misl[-i] dūn iden(10)

ey gönül sensin meni zār eyleyüp
 üstüme ğamda bū-keş şebhūn iden

çārē itmeġ(11)olmadı hiç nev‘ilen
 saña ey men hastanı Mecnūn iden

890. müptelā idi fırāk[-ı] Leyli'den(12)
 yandı nār -ı¹iştıyākı Leyli'den

olmışıdı h^vāb[-ı] hūr aña ḥarām
 deşt ü şahrā idi anuñçun makām(13)

aḥar idi gözlerinden ḥanlu yaş
 cigerinde ṭurmuş idi dürlü yaş

hiç sözi yoh^{25.a}(1)idi fikri zülfi hem
 Leyli'nün ismidür anuñ zikri hem

bir kez inkār itmemişdi yād ilen(1)
 ḥüsni zīb^āṭurrası ṭarrār ilen

895. ‘ahdi üzre doğrı idi çün elif
 ‘aşk içinde (3)aña bulunmazdı ḥarīf

cevri yāruñ aña mihr -i²vefā
 ḳahrı yāruñ aña luṭf idi ‘atā(4)

tanımazdı ḥiş ilen biġāne[y]i
 ister idi rüz [u] şeb cānāne[y]i

dirdi gel ey gönümün ārāmı yār(5)
 dar kılduñ maña bu eyyāmı yār

niçe bir hicründe zār olsun gönül
nātüvān u hemsār olsun gönül(6)

1. ناری yazılmıştır. 2. سر yazılmıştır.

900. zār kaldum raḥm idüp sen şād kıl
bendeñi unutmā bir dem yād kıl
şāh iken ‘aşkuñ meni(7)kul eyledi
cümle işden saldı ma‘zül eyledi
şād idüm derdüñ meni zār eyledi(8)
dest ü pādan saldı efkār eyledi
nece başa varayım hicrān ilen
kaldum āhır nāle vü hicrān ilen(9)
ol za‘if ol şikeste-sāl[-ı] mäh
münis [ü] hem-rāh idi bā-derd ü āh
905. çün hayāl[-ı] yār ilen yār idi(10)
pes ki yāra mahrem ü esrār idi
‘āşık u şādıklara oldur nişān
cānda saḥlamayalar zann [u] gümān(11)
kim ki şekke aḥar ḥaḳ andan dūrdurur
ehl-i şekk ez-luṭf-ı ḥaḳ mehcūrdurur
yine bu şi‘ri(12)uḡbu Mecnūn ġariḳ
söyler idi der-ġam[-ı] ān-dil-firīb
k'ey nigār-ı gül‘izārum gel bu gün
ey der-(13)zülfi müşk-bārum gel bu gün
910. gözlerüm gördi müselsel zülfüñi
gitdi şabr u (1) hem karārum gel bu gün
- 25.b
- gül cemālın ḥasretinden ḥaḳ bilür
‘arşa irdi ah u zārum gel bu gün(2)
gaḡen^m oñı canuma kār eyledi
kanıla doldı kenārum gel bu gün

kıl meni luṭf eyleyüp(3)ğamdan halāṣ
ey emīr-i şehriyārum gel bu gün

müptelā kıldı fırākun gönlümi
gitdi(4)elden ihtiyārum gel bu gün

915. bī-vefālīg resmini terk eylegil
ey vefālu yār-gārum gel bu gün(5)

senden ayru zerre tek telh olupdur
_____ ruzigārum gel bu gün

‘āşık ‘azābından (6) meni āzād kıl
vaşlı gökçek nev-bahārum gel bu gün

kible-gāhumdur yüzün_____²
dönmezem(7)senden kılursalar helāk

mihrdür ḳāhır kim kılşaṅ maṅa
cānumı kıldum fedā(8)bilgil saṅa

920. ḡam degildür düşmen olsa şad hezār
ger menümle sen olasın doḡru yār(9)

senden ger işüm düşvārdur³
ḡam degil çünki hayālun yārdur

ḡasretün yaḡdı(10)menüm cānumı gel
işit āḡır āḡ [u] efgānumı gel

gülsitāndur ḡüsnün ü men ‘andelīb(11)
görset aḡır vuslatun⁴ey dil-firīb

kām[-ı] düşmān kıla men biçāreyi
şād(12) kıl vuslatunla āvāreyi⁵

925. gör ne kıldı sensüzün hicrān maṅa

gör(13)nidüpdür gerdiş -i⁶devrān baṅa

1.2. Mısraların bu kısımları yazılmamıştır.

3. Mısra vezne uymamaktadır. 4. *و صلتی* yazılıdır.

5. *اوره نی* yazılıdır. 6. *گردشی* yazılıdır.

kūh [-i] şahrā meskenümdür sensüzün¹
cümle 'ālem(1)düşmenümdür sensüzün

26.a
ağlar idi ol fakīr ü bī-karār
olmaz idi sākīn(2)uş leyl ü nehār

cānumı yandurdu yāruḡ furkatı
ol dū-zülfi müşk-bāruḡ furkatı(3)

yandurupdur ol meh [-i] tābān meni
hāke hem-kār eyledi hicrān meni

930. kalmışam la'1 [-i] (4)mihribānumdan cüdā
kāmēti serv [-i] revānumdan cüdā

bilmezem ğamdan nolur hālum menüm(5)
furkatıylan yandı bu cānum tenüm

haçan irem yā rab ol dildāruma
ol kulağ olsa(6)bu āh u zāruma

gāh yine aydurdı hanı cān -i²dost
gel gör uş gözden(7)ahan tūfānı dōst

aydur idi gel gül -i³handānumuz
yandı şimdi bu dil -i⁴biryānumuz(8)

935. hicr odı bağrumı biryān eyledi
ayrılığ çeşmümi giryān eyledi

k'ey nigār ü zülf[-i](9)reyhān lāle-had
k'ey putı ebru-kemān u serv-kad

zūlfüne nispet perīşān olmuşam
hasretünden(10)zār [u] giryān olmuşam

gice anca nāle vü zār eyledi

vaḡsi tayrı külli bī-zār eyledi

1. Mısradaki son iki kelimenin yerleri deġiştirilerek yazılmıştır.

2. بائی yazılmıştır. 3. کلی yazılıdır. 4. دلر yazılı

940. yiline didi ol Mecnūn [-i] zār
hālumi 'arz(12)eylegil yāra zinhār
uşbu şi'ri söyle anda ser-be-ser
dutsun ahvālumdan ol meh-rū haber(13)
k'ey şanam 'aşık ğamundan zāndur
sensüzün işi katı düşvāndur
mişl[-i] bülbül gece gündüz āh idüp(1)
iştīyāk [-i] dīde -i¹ gülzārdur
26.b
ol karib ü rū-siyehdür rāh[-i] vaşl
'aşıkı koymaz misāl [-i] hārdur(2)
945. digil ey sultān[-i] hūbān [-i] cihān
'aşıkun² sensüz zi-cān--bīzārdur
senden ötrü ey yüzi şems [ü] kamer(3)
cümle 'ālemler maña aġyārdur
hasret ü derd ü firākuñdan senün
cān u dil mecrūh u hem efkārdurur(4)
'aşıkun³ çeşmine bu rūşen cihān
sensüz uş zülfün mişāli hārdur
bes ki Ferhād ola 'aşık [-i] (5)hasta-dil
dilber -i¹şīrīn şeker [-i] güftārdur
950. tā kıyāmet söyle miskīn 'aşıkun⁵(6)
bu sır ān [-i] 'ahd u ān [-i] akdārdur
yā rab erfā' ola mı böyle hicāb
āşikār ola gözūme āfītāb(7)
1. ديدن yazılıdır. 2. عاشقن yazılıdır.
3. عاشقن yazılmıştır. 4. دلبري yazılıdır.
5. عاشقن yazılmıştır.

āfītābum tar olupdur hicr ilen
cān u dil bīmār olupdur hicr ilen

dir idi gel¹ey meni zār eyleyen(8)
hālumi hicr ile dūşvār eyleyen

tūtiyādur çeşmüme hāk [-1] dürrün
kadri yoh yanında Kevser'ün²

955. zār u (9)giryān olmışam senden cüdā
bağrı puryān olmışam senden cüdā

dir idi³sen gel [gil] ey bād -1⁴şabā
müşkilümi hāl kılğıl ey şabā

vir maña sen yārdan ahbar [-1] vişāl(11)
ğam meni niçün kıldı pāyimāl

gördi kim bād [-1] şabā virmez haber
gönderür ol niçe kim yāra hitāb⁶(12)

yine efgāna başladı zār eyledi
hasret-i bārānı bīmār eyledi

960. gönlüne eydür kim ey şad-pāre dil(13)
müstemend ü hasta vu āvāre dil

munca derde salduñ uş ben hastayı
müptelā itdün be-ğam peyveste [ü] (1)

27.a

furkat odıylan meni yandurdun uş
cānumı kıldun belā vü derde tūş

göz yaşumdur Dicle vü Şaṭṭ u Aras(2)
derdümi çekmez menüm fil [ü] feres

1. İki kere yazılmıştır. 2. Mısrada hece eksikliği v

3. "hani" kelimesi var. Ancak ilave bir kelime olduğu için kaldırılmıştır.

4. 𐤀𐤍 yazılmıştır.

āh elünden dād elünden ey gönül
her zamān feryād elünden ey gönül(3)

965. gāh iderdi āh u figān gāh zār
gözinden yaş yerine aḥardı kan¹

yoh idi derdinün dermānı anuḡ(4)
gelmez idi māh[-1] tābānı anuḡ

nāle idi gice gündüz pīşesi
yārdan özge yoh idi endişesi

derdi anuḡ āh u zār u yār idi(5)
‘āciz ü şūrīde vü efkār idi

yoh idi dildār vaşlından meded
var idi endüh cānda bī-‘aded(6)

970. ‘acīz olmışdı nigārından ıraḡ
yanmış idi gülizārından ıraḡ

gice virdi nāle vü feryād idi(7)
gündüz işi dād ilen bīdād idi

maḥremi anuḡ ḥayāl -i² yar idi
gönlünün şehrinde ol mi‘mār idi(8)

her zamān dir idi ey hūrī-cemāl
gel meni kıldı ḥayālün pāymāl

yüregüm kan oldu sensüz gel iriş
_____ (9)

975. sen meni biçāre koyma zinhār
‘āciz ü āvāre koyma zinhār

rahm kılğil cān[-1] sergerdānuma(10)
merḥamet kıl bu dil-i³vīrānuma

1. Beyitte kafiye bozulmuş. 2. میالی yazılıdır.
3. دلی yazılıdır.

bî-nevâ kıldı firâķun gönlümi
yahdı nâr-ı iştiyâķun gönlümi

uş nasîbüm derd ü ğamdur sensüzün
yüregüm dolu dijemdür sensüzün

hasretün zâr itdi men biçâreni(12)
saçların tek der-hem [ül âvr̄eni

980, furķatundan göz yaşum oldu revân
hasretünden iderem zâr u fiġân(13)

hicr [-i] rüyün cānumı aldı manüm
sensüzün şahrâlar oldu meskenüm

27.b

söyler idi uşbu şi‘ri dem-be-dem(1)
ider idi dilberin vaşlın taleb

bülübülem ey gül‘izârum gel iriş
git[d]i elden ihtiyârum gel iriş(2)

şol müselsel saçların tek haķ bilür
kalmadı şabr u kararum gel iriş

985. furķatundan ‘âlemi zâr eyledi (3)
uş menüm âh u fiġânüm gel iriş

gör bu gün aġvālümü sensüz nedür
hastayam nigârum gel iriş¹

furķatun ħasd itdi cānum almaġa(4)
yoh durur daġı medârum gel iriş

gönlümün şehr̄in harâb itdi ğamun
sen ‘imâret eyle yârum gel iriş(5)

vuşlatunlan bir meded kıl gel başa
yazugam ey yâr u ġârum gel iriş
1.Mısırada hece noksanlığı var.

990. ğam sipāhundan em̄in eyle meni(6)
 ey menüm çapuk-suvārum gel iriş
 şād kıl vuşlatuñlan mañzūn göñlümi
 haddin ertdi intizārum gel iriş(7)
 key nigārum şād kıl ğamdan meni
 ‘ācizem āzād kıl ğamdan meni
 cānuma kār itdi sensüz(8)derd ü ğam
 korhūram külli meni ide ‘adem
 ğam sipāhı bī-girāndur bī-girān
 destgīr ol sen(9)ayā şāh [-i] cihān
995. luṭfunı men hasta-dilden esirgeme¹
 raḥm idüp kılğil meded²dermānuma(10)
 neylesün ol ‘aşık [-i] medhūş [-i] cān
 itmeye luṭf [u] ‘ināyet aña yār³
 var idi bir pādīşāh ‘ālī-makām
 şāhib [-i] devlet adı İbni Selām(11)
 kim ol idi Hūsvrev [-i] mülk [-i] ‘Arab
 şād u handān idi bā-‘ays u tarān
 var idi bir(12)bir oğlu anuñ hūsni māh
 kāmran u baht [-i] yār u ‘ālī-cāh
1000. ğamzesi alurdı halkuñ cānını(13)
 ‘aşk ile terk itdi hānūmānını
 Leyli'nün vaşfını işitmiş idi
 ‘aklı başından gitmiş idi (1)
1. yazılı oldu'u haldē yukarıdaki gibi düze
 tilmiştir.
 2. Burada "benüm" kelimesi var ama ilave bir kelime
 olduğundan kaldırılmıştır. 3. Kafiye k.

28.a

ister idi irmege aña mecāl
ağlar idi hasretile mäh-sāl

kimse bilmezdi niçün efgān ider
kimden ötrü(2)zār u¹giryān ider

halk eydürdi noldı söyle hālunı
munca āh u zār ilen ahvālunı

1005. var idi bir şāhıs gāyet(3)nüktedān
yazar idi şūretin²halkunı hemān

aña ol oğlan didi ey cān [-i]men
Leyli'nün mülkine var(4)ğıl şimdi sen

anı görüp şūretini yaz hemān
tiz yetür maña biriyle şubh u sām

vardı ol sūret(5) ki Leylī'ye revān
Leyli'nün şehrine girdi ol zamān

māyil oldı gezdi şehri bā-temām
gördi(6)leyli otur_updur şād-kām

1010. çün anı gördi ele aldı kalem
sūretin anuñ tamām itdi rakām(7)

yazdı götürdi biş civān³
virdi der-halvet aña bir kez nişān

şūrete oldı civānuñ(8)gözi tūş
'aşka düşdi eyledi cūş [u] hurūş

mişl [-i] bülbul oldı hem hayrān aña(9)
cān u dilden şıdkıla kurbān aña

'aşk denizi daşdı mevc itdi revān
'aklı başından anuñ(10) gitdi revān

1. *لاری* yazılıdır. 2. *صورتك* yazılıdır.
2. Mısra eksikdir.

1015. sūret [-i] Leyli_{yi} gör kim neyledi
 çohlari özine hayrān eyledi
 anı dāhi eyledi Mecnūn kimi (11)
 vālih ü hem dīdesi giryān kimi
 hāb yoh idi aña leyl ü nehār
 kıldı medhūş u perīşān ruzıgār(12)
 bāde gitdi cümlegi şabr u karar
 gülden ötrü bağrına hem batdı hār
 ‘aşk gölinde ‘aql anuñlan(13) neylesün
 kimse o derde ne tedbir eylesün

1020. ol perīşān-hāl [ü] hem derdemendün
 der-gazāb u derd ü gam efgendenün(1)

28.b

gözlerinün yaşı anuñ hūn idi
 derdi ez-hadd u hesāb efvūn idi
 ağlamakdan kalmadı çeşminde yaş(2)
 furkat içre türedi bağrında baş
 derd ü gam tūş oldı anuñ cānına
 halk iderlerdi(3) ‘aceb efgānına
 yine bu şi‘ri didi ez-dest-i¹‘aşk
 cān [u] dilden olmuş idi mest [-i] ‘aşk(4)

1025. ‘aşkdur zāhidleri tersā kılan
 ‘aşkdur mü'minleri rüsvā kılan
 ‘aşkdur kim ‘andelībi dem-be-dem(5)
 gülden ötrü vālih [ül] şeydā kılan
 ‘aşkdur ‘ābidleri bī-dīn iden
 ‘aql u fehın(6) ile bu gūş gavgā kılan
 1. دست yazılmıştır.

‘aşkdur ‘āşıkları yüz zecr ile
müptelā-yı zülf [-i] ‘anber-bā kılan(7)

‘aşk derdin nūş eyleyen āh eylemez
meskenin hem kūh [-i] şahrā kılan

1030. ‘aşkdur kim her kime(8)tūş olsa ol
hānümādan cümle bī-pervā kılan

‘aşkdur ‘ālimlerūn sermāyesi(9)
‘aşkdur bu ‘aqlılan bāhiş kılan

āh u feryād ider idi her zamān
virmez idi ‘aşk aña bir deñ amān(10)

atası gördi kim oğlı kıldı zār
ol sebebden oldu zār u ten-bimār

eydür ey cān peder¹(11)noldı saña
gel bu gün bu hāli şerh eyle baña

1035. yerde ise ger bu derdün çāresi
kıluram(12) anı ey cānum pāresi

aydur oğlı ayā cānum peder
dinle imdi kılayım saña haber

nāgehān(13) bir şūreti gördi gözüm
vālih oldu bu gönül budur sözüm

atası dir kimdür anı söylegil(1)
bileyim sen anı ma‘lūm eylegil

29.a
aydur oğlan Leylī ibni Bu'l-ḥasen
görmemişken gönlümü(2)aldı zi-men

1040. atası dir yeme ğam zinhār sen
cehd idüp olasın aña yār sen

1. Vezin zaruretinden mana karışıyor. Peder oğluna sesleniyor.

elçi gönderdi(3)o dem ibni Selām
 Leyli'nün atası katına ey hümām
 oğluma vir sen kızını Bu'l-ḥasen
 ideyim kurbān aña bu cān u ten
 elçiler geldiler açdılar kelām
 kıldılar bī-ḥad dūrūd(5)ilen selām
 virgil anuñ oğluna Leylī'ni sen
 luṭf u iḥsan eyle gel ey Bu'l-ḥasen(6)

1045. gönderüpdür didiler İbni Selām
 hizmetüne bizi ey 'ālī-makām
 şerḥ kıldı sözini(7)onlar tamam
 diñlegil şimdi hikāyet vesselām
 Bu'l-ḥasen elçi sözün kıldı kabūl(8)
 Leyli'ni virdi aña ol bī-'ükūl
 Leyli bu sözi işitdi kıldı zār(9)
 yalvarup dir ey kerīm [ü] kirdigār
 niderem Mecnūn'dan ayru cānı men
 andan özge kimseye(10)hem-nāy men

1050. cān u dilden men anuñ kurbānıyam
 vālih ü müştāk u hem ḥayrānıyam
 ḥasretünden(11)ṭākatum uş ṭakdur
 vaşlına gönlüm katı müştākdur
 yā ālihā cānumı alğıl menüm (12)
 çünki Mecnūn'a irişmez bu tenüm
 gayr-¹ Mecnūn hiç maña yār omasun
 derdüme bir (13)özge ğamh^vār olmasun

1. غیری yazılıdır.

derdümün gamh'arı Mecnūn'dur yakīn
gönlümün mi'c mārı Mecnūn'dur yakīn(1)

29.b

1055. men yakīn anuñla yāram tā ebed
vaşlına ümīd-vāram tā ebed

girye kıldı nispet [-i] ebr u bahār(2)
yanur¹idi derdilen leyl [ü] nehār

bu sebebden oldı bir derdi hezār
eyledi feryādılan efgān [u]zār(3)

görmemişken 'aşk anı almış idi
dürlü dürlü miñnete salmış idi

did[i] kim görsem olam gamdan halās(4)
derde dermān eyleye dildār [-i] hās

1060. göricek yār olmadı yārı baña
derd [ü] gam arturdu gamh'arı aña(5)

dir seni men görmeyeydüm kāşki
hem saña dil virmeyeydüm kāşki

ne belālū dil-rübāsın bilmezem(6)
ne işi cevr ü cefāsın bilmezem²

necce tedbīr eyleyem bilmen saña
tā ki hem-rāz olasın bir dem baña(7)

iltifāt hiç itmedi Leylī aña
bir zamān hiç olmadı meyli aña

1065. Mecnūn söyleyüp efgān ider(8)
dōst yolına cān u baş kurbān ider

bir zaman^{yārın} ferāmūş eylemez

ķimsenün hergiz sözün gūş eylemez(9)

1. تاز yazılıdır. 2. بیلز yazılıdır.

Leyli'nün toyu çū geçdi bir zamān
bilmemişdi anı Mecnūn nātūvān

Zeyd vardı didi ey(10)Mecnūn [-i] zār
ere gitdi Leylī ol mehpāre yār

özgelerle oldı hem-āgūş ol(11)
özgenün 'aşkında ider cūş ol

1070. andan uyandur meni yārumdur ol
şāhid [-i] lafz [-i] (12)şekker-bārumdur ol

'ahdına çun kılmadı ol meh vefā
sen daḥı üzgil ümidüñdür¹kaḫā (13)

bī-vefādan ötrü çekme munca ḡam
eylesün ḫaḫ bī-vefā 'ömrini kem

^{30.a}
nitekim ol bī-vefādur(1)bī-vefā
pes anuḫun-sa çekme cevır ü cefā

pes cefāsın cānāidersin ḫabūl(2)
özgeler saḫa dirler bī-'ukūl

1075. Mecnūn eydür men bu işi işlemen
andan ayru(3)kimseye yārum demen

[andan] uyandur meni yārumdur ol
şāhid-i²lafz [-i] şekker-bārumdur ol(4)

tā ḫiyāmet ol menümle yārdurur
ḫaḫ bilür kim dādıma gamḫ^vārdurur

terk ider mi yārı(5)hergiz doḡru yār
men senün ḫavluḫa itmen i'tibār

söyledi bu şi'ri Mecnūn ol zamān(6)
Leyli katına göndere bir kaḫ fiḡān

1. ¹اصبروندر yazılıdır. 2. ²شاهری yazılıdır.

1080. terk kıldı bendin cānāneden
doğmadı sencileyin cān(7)anadan
döndürebilmen yüzümi haḳ bilür
dünyāda uş sen tegi cānāneden(8)
gel vişāluḡ bāgına apar meni
furḳatunḡ tek gūşe-i vīrāneden
hem-dem itdün özüne(9)biḡāneyi
koyduḡ uş men ḥastanı tenhā neden
senden ayru gönlüm ey ḥürī-likā(10)
çıkmadı uş bir zamān ḡamhāneden
1085. āb[-i] ḥayvāndan lebün yegrekdürür
dişlerün(11)hem gevher -i¹ dürdāneden
isterem ki[m] bir ḳadeh nūş ideyim
leblerünḡ tek(12)sāḥir ü peymāneden
haḳ aḡa bāḳi kılursa ‘ömrümi
daşra çıkmam ben bu vaḥdet-hāneden(1)

30.b

āh [u] feryād ider idi ez-firāk
yanmış idi hem zi-nār-i²iştīyāk

Zeyd'e aydur sen ayā cānum menüm
bendeḡem sen luṭf kıl ḥānum menüm(1)

1090. nāme[y]i var Leyli'ye yetür revān
‘arz kıl ḥālüm aḡa ey pehlevān

Zeyd aldı nāmeyi düşdi yola
kim bilür kim ḥālīḳunḡ ḥükmi nola(3)

gördi nahlistān içinde Leyli' [y]i
oturupdur ol melekler ḥaylını

1. كوهري yazılmıştır. 2. ناری yazılıdır.

ilerü vardı revân kıldı selâm(4)
hōş cevâb itdi meh[-i]şîrîn-kelâm

viridi yāruñ nāmesin bu dest[-i] yār
aldı munı oñıya ey kām-kār

1095. Leyli'ye ol dem irdi (5)şi'r-i¹ḥabīb
āh [u] feryād eyledi ol dil-firīb

gördi gözyaşıyla yazmışdur temām
ağladı ol mäh ol gün tā şām (6)

didı biz bir cān idük iki beden
tanrıdan tā bulsun bizi ayru iden

birbirimizden bizi meger rakīb
ayırupdur nideyin ey dil-firīb(7)

sen menüm cānumsın ey cān [-i] cihān
men seni hergiz unutmam bir zamān

1100. nideyim yol üzredür dām[-i] firāk
yār (8)serencām²

sen sanma terkin idem men senün
yoluna kurbān bu cān u ten senün

böyle olmuş ez-ezel ḥükm-ü İlāh(9)
ideyüz ayrulıgdan dād u āh

anun ḥükmüne ne çāre var ola
kim ki bu derde düşe bī-'ār ola

söyledi Leylî bu (10)şîri yār için

1105. ey menüm gönlüm alan şāh[-i] cihān
sensüzün oldum za'îf ü nātüvān

1. شعری yazılmıştır. 2. Beyitte kafiye yok.

vuslatunlan(11)derdümün dermānın it
furkatundan olmuşam men nātüvān

ğam degil fırākundan olsam helāk
devlet ilen(12)ol cihānda cāvidān

senden ayru bir zamān var itmesün
bendini hayy--ı kadim ü müste'ān

bī-vefā dime vefā-dārum maña(13)
kim sebīl itdüm yolunda baş u cān

1110. hāk[-i] pāyına yetürdüm yüzümi
virse idi ger rakīb bir dem amān(1)

31.a
ebr[-i] mihrūn hākūmi kıldı hamīr
biz iki bir cānız ey hūri cānān

zār u efgāndur işüm bülbül kimi
senden ayru ey(2)cemālī gülsitān

tā kıyāmet men seni terk itmezem
ey habībüm itmegil zann [u] gümān

nāmeyi çün yazdı mühr eyledi
sanasın her sözde yüz hicr eyledi(3)

1115. çünki elden yire koydı nāme[y]i
zāri kıldı virdi Zeyd'e nāme[y]i

didı var Mecnūn'a söyle hālümü
nideyim hāk böyle açmış fālümü(4)

tañrıdan bulsun bu işe şād olan
bizi ağlamakda görüp ol gülen

Zeyd aldı nāme[y]i oldı revān
nirde tā Mecnūn-ı nātüvān¹(5)

1.Mısrada hece eksikliği var.

gördi şahrâda gezer bâ-nevha zâr
hem yanında vahşî bî-hadd bî-şümâr

1120. vardı anuñ yanına itdi selâm
nâmeyi mundan(6) aña ey hümâm

çünki aña irdi peygâm -i¹ nigâr
öpdi koydı başına ol dilfigâr

ohıdı olđem(7) habîbüñ nâmesin
dil-rübâ vü dil-firîbüñ nâmesin

hırz [-i] cân itdi anı ol bî-nevâ
sanasın kim derdine irdi devâ(8)

şād boldı gaygudan oldı halāş
çün anı yād eyledi dildâr [-i] hāş

1125. didi nolur bir dañı peygâm idem(9)

tā ki bilsün men bunda doğruyam
sanmasun fi 'l-i hılāf u uğriyam

Zeyd eydür yaz nâmeni ey nātüvân(10)
yaz ki irişdüreyim [men] bu zamân

Zeyd'e çün bu sözi tekrār eyledi
her sözün Mecnün'a bir yār eyledi(11)

didi bu şî'ri yine ender-cevāb
gözlerinden hemçü bārân ahdı āb

1130. dil-rübāsın eyle gel 'ahd u vefā(12)
yazugām çok cānuma kılma cefā

ey saçuñ şerhi elem neşreh senüñ
meh yüzüñ vaşfı_R dehān kıl kefā (13)

1. "peygam u "yazılmıştır.

furkatuñdan olmışam zār u ḥazīn
vuşlatuñla derdim kılğil şifā

31.b
acıdur cānā senüñ hicriñ günü(1)
hem vişāluñdur maña şıdk u safā
senden özge kimseyi yār istemem
be-ḥakk-ı nūr -ı¹pāk-ı²Muştafā(2)

1135. yazdı anı virdi Zeyd'üñ destine
tā yetüre nāmeyi ol dōstına

Leyli katına irişdi Zeyd çün(3)

nāme[y]i destine virdi ol zamān
didi yaruñ gönderüpdür bil 'ayān

Leyli'ye irdi çün Mecnūn'uñ sözi(4)
doldı kanlu yaşıla iki gözi

nāme[y]i çü ohıdı serv-kadd
türedi cānında ğamlar bi-'aded'(5)

1140. didi ey cān[-ı] cihānum sen menüm
şüreti ḥūrī cānānum sen menüm

nideyim koymaz meni mekr-i³raķīb (6)
ḥazretüñe tā irem ey dil-firīb

yanar idi dāimā yārdan ıraĝ

dād iderdi her dem ez-dest[-ı] ḥazān (7)

baĝrını yandurmuşıdı nār-ı⁴ĝam
ḥāyına salmışdı āh u zār u ĝam

1. نوری yazılıdır. 2. پاکی yazılıdır. 3. مکرری yazılıdır
4. ناری yazılıdır.

1145. hasret odı yahmışıdı cānını
görmez idi(8)ol gül-i¹handānını

didi ey cānāne gör gel hālümü
senden ayru hicr ilen ahvālümü

gündüzüm hicrānuñ ilen gicedür(9)
gel gör āhır sensüz hālüm nicedür

rahm kılğil ey put u nā-mihribān
kalmışam sensüz za'if ü nātüvān(10)

merhamet kıl maña 'aşkı yā İlāh

1150. gözlerim yolunu her dem şubh u şām
dut elüm kaldur meni ez-dest [-i] ğam(11)

lütfunu men bendeden dūr itme kim

furkatundan zār u giryān olmuşam
hasretünden bağırı puryān olmuşam(12)

'āşıkam ey cān senün ruhsāruña
arzū-mendem şekker güftāruña

ğark boldum men gamuñ deryāsına(13)
tā ki düşdüm zülfinün sevdāsına

1155. nā-çāram neyleyem bu hicr ilen
derd ile bilmen meded bu zecr ilen(1)

32.a
ey menüm gönlüm alan meh pāresi
furkatundan artdı bağırum yāresi

eyle dermān vaşluğ ile cānuma
merhamet kıl bu dil -i²vīrānuma(2)

1. yazılıdır. 2. yazılıdır.

bülbül oldum sen gül-i¹handān için
Ya'küb'am sen Yūsuf [-1] Ken'ān için

'āşıkam tā sen meh[-i] envāra men
Vāmıg'am 'Azrā(3)şifat dildāraḡmen

1160. nālişümden yandı deryāda semek
zāhir oldu ne ḡācetdür dimek

eyleşem feryad ditrer nüḡ felek(4)
ağlaşur birle kamu ins ü melek

ḡālīkā maḡrüm itmesün bizi
vaşla irişdür bu gün kāmumuzu(5)

sen bizi bu hicrile itme helāk
şabrumuz pīrāhenin hicr itdi çak

ey perī rū'ya ḡābından müdām(6)
ağlar idi dāimā der-şubḡ u şām

1165. zevce Leyli āḡ iderdi şubḡ uşām
hemdem olmazdı Leyli la'1 [-1] fām

daḡı bedter(7)oldı maḡzün u ḡazīn
derdmend ü müstemend ü dil-ḡamīn

olmadı Leylī aḡa çün mültefit(8)
nāḡehān anası geldi bir işit

Leyli'ye eydür ki ey cānum oḡul
bir zamān eyle menüm sözüüm kabül

nite(9)olmuşsın böyle zār [u] esīr
bī-nāḡvā vü dil-figār u hem esīr

1170. nāmusumuzu yitürdüḡ der- 'Arab
hem erüḡ terk(10)eyledüḡ 'ayş u ḡarab

1. yazılıdır.

pendümi dut cānumuḡ cānānesi
tā güle gönlümüz[ün] ġamhānesi

‘akluḡ[a] yār ol(11)ayā cānuma cān
tā ki ta‘ne itmeye yahṡı yamān

Mecnun'un ‘aşkın gel sen terk kıl

Leyli eydür ‘aşkını nece terk ideyim(12)
anı koyup daḡı haḡaru gideyim

1175. ‘aşk ile topraḡum itdiler hamīr
men anuḡun olmuṡam ‘aşka esīr

‘aşkdur ‘āşıqları zār eyleyen
derde salup hasta bīmār eyleyen

32.b
‘aşkdur insānları ġamgīn iden(1)
‘aşkdur çoḡ dīdeler nemgīn iden

‘aşkdur ‘āşıqları şeydā kılan
‘aşkdur mü'minleri rüsvā kılan(2)

‘aşkdur cān [u] dili teşkīn iden
‘aşkdur sultānları miskīn iden

1180. ‘aşkdur men bendeḡi efkār iden(3)
zāhid tesbihini zūnnār iden

‘aşk elinden çok şikāyet eyledi
ol zamān böyle ḡikāyet eyledi(4)

ey gözümüḡ yaşını kan iden ‘aşk
yüregümü ġamda puryāh iden ‘aşk

cānumı mecrūh u zār iden ol
bu iki(5)çeṡmi giryān iden ‘aşk

1. عئل yazılıdır.

- hüblarun cevriñ kabül iden gönül
cismümi sahrada uryan eyledi¹
1185. uş meni(6)Yaküb gibi bîmâr iden
iştîyâk [-i] şâh [-i] Ken‘ân iden ‘aşk
ism ü hem adıla nāmūsum menüm(7)
cümlesin hâk ile yeksân iden ‘aşk
hasret [ü] hicrine düşmiş gönümüz
şehrini zecr ile virân iden ‘aşk(8)
şādmān oldum vişāl ile ezel
‘ālemi uş mağa zindān iden ‘aşk
būlbūl [-i] biçāreyi faşl [-i] bahār(9)
vālih [-i] rūy [-i] gülistān iden ‘aşk
1190. ‘ābid ü hem şūfî vü zāhidleri
bir zamānda nā-müselmān iden ‘aşk(10)
anası dir terk kıl bu sözüñi hem
halaş it yaşdan iki gözüñi hem
ne kılursın āh sen Mecnūn için(11)
ol sefīh [ü] bi-‘ukūl [u] dūn için
ger olaydı fehm [ü] idrāki anuñ
yohsa cānda cevher-i² pāki anuñ(12)
kılmaz idi kūh [u] şahrālar vaṭan
terk kıl o bî-d [il] hūnı şimdi sen
1195. dutma gel daḥı anuñ adını sen(13)
olmaya bîzār senden Bu'l-ḥasen
Leyli eydür ola bîzār ol ne pāk
çeşmüme Mecnūn'dan ayru oldu hāk(1)
- 1.Beyitte tahrifat yapılmış. 2. عورى yazılmış.

33.a

cism içinde hem tamarum kanıdur
men cesed ol cānumuñ cānānıdur

‘aşk idüpdür anı ser-mest ü harāb (2)
sākī-i mutlakdan içmişdür şarāb

oldurur sultān [-i] ‘uşşāk-ı cihān
‘aşk elinde terk kıldı hānümān(3)

1200. mest [-i] hākdur dahı hūşyār olmaz ol
menden özge kimseye yār olmaz ol

ol menüm yārumdurur yārumdurur(4)
ism [-i] cemālı bāğı gülistānumdurur

vālihem ol dilber [ü] ‘ayyārumuz
olmuşam pür-dīn meh [-i] enyārumuz(5)

cism içinde ol menüm cānumdurur
būlbūlem hūşni gülistānumdurur

cümle işi uş anuñ hākkānıdır(6)
öyla sanursız ki ol nefşānıdır

1205. anası dir terk kıl ‘aşkı bu dem
rāh [-i] ‘aqla basgil uş doğrı kadem(7)

Leyli eydür ‘aşk menüm bīdümdürür
çoh belā vü gamda dest-gīrūmdürür

‘aql anuñla idebilmez ‘arbede(8)
men dahı bilmen ‘aşkı terk ide

olmuşam men ‘aşk bendinde esir
kimse yoğdur ola dest-gir(9)

‘aql bilmez ‘aşk ilen bahş eylemeg
hergiz olmaz ‘aşk söz söylemeg

1210. 'aşk meni menden(10)alupdur ser-be-ser
h̄anümāndan eyleyüpdür derbeder

mende yoḥdur 'aklıla şabr u qarār
'aşk idüpdür(11)'âciz ü hem dilfigār

anası dir sâkin ol zār eyleme
'akl[1] özge yāra diyār eyleme

zevcün ilen(12)h̄oş geçür eyyāmıñı¹
kimse tā yamān dimeye nāmıñı

hanı nāmısuñ²nite dīvānesin
bilmezem nite(13)kıyupsın cāna sen

1215. Leyli dir Mecnūn'dan özge kimseyi
itmezem hem-rāh bilür rabb-ı gani(1)

33.b
yaradupdur anuñ için haḳ meni
koymışam yolında³ cānıla teni

tā kıyamet durmuşam ıkrāruma(2)
özümü doğru yetürdüm yāruma

men anuñ 'aşkında cān terk eyledüm
mihr [-i] 'aşkın (3)cānuma berk eyledüm

anı gördi ki sözi kılmaz kabül
gayğudan oldı perişān-dil melül(4)

1220. zevc [-i] Leyli dād u bīdād eyledi
bu sebebden āh [u] feryād eyledi

oldı nā-çār Leyli'ye urdı ṭalāk(5)
cānına yüz dutdı çok derd ü fırāk

1. ایمانی yazılıdır. 2. ناموس yazılıdır.

3. "bu" kelimesi var idi. Fazla olduğu için kaldırılmıştır.

gitdi atası evine ol kamer
Mecnun 'aşkında kuşanmışdı(6) kemer

ol zamān öz yārını medh eyledi
müstemi' ol uşbu şi'ri söyledi

ķaddiñ(7)cān sidre-i a'lādır
senden ötrü mendē cānda gavgādur

1225. ey yüzün İnnā fetehnādūr senün(8)
hem yanagun şüret[-i] tayyādur

gün yüzün vaşfı ayā hūr[i]-likā
sırr[-i] sübhānellezi isrādur(9)

gözlerün Ve'n-necm [ü] Yāsīndür kaşun
leblerün ey cān Mesih-āsādurur

āsitāmnı 'āşıkā(10)me'vādurur

zülfüne bir kimse hergiz kıldı meyl
şeyh ger zühhād ise tersādurur(11)

1230. selsebil[-i] 'ayn[-i] hayvāndur lebün
kim ki içse ta ebed ihyādurur

ey menüm göñlüm alan(12)hüsni kamer
halka sensüz 'āşıkun rüsvādurur

çünkü yazdı Leyli bu şi'ri tamām
tapşurdu(13)eydür ey nık-nām

tiz irişdür nāmeyi dildāruma
'arz kıl peygāmumu sen yāruma¹

34.a

benden sen irişdür ana selām(1)
di ki sen şāhsın saña Leyli gulām

1. ك.ل yazılıdır.

1235. āsitānuḡ kiblegāhı Leyli'nün
doğru sensin dādḡāhı Leyli'nün(2)

ḡāk-i pāyuḡ Leyli'ye kūh [-i] elīm¹
rüy-ı ḡünin Leyli'ye şems ü kamer

Leyli senden özge bir yār istemez
senden ayru(3)tende cān-dār istemez

şimdi Leyli söyledi ey mihrیبān
bendeden işidüp bilgil 'ayān

senden(4)ötrü şimdi bed-nām olmaşam
şehreh [-i] āfāk [-i] eyyām olmaşam

1240. ata ana çeşmine ḡūr olmaşam
'aşkun²ile(5)tā ki men yār olmaşam

ta'ne ider kamu bīgāne baḡa
hem dirler şimdi dīvāne maḡa

baş u cānum yoluḡa kıldum sebīl(6)
ta'ne kılma ey 'azīzüm doğru bil

Zeyd apardı nāmeyi Mecnun için
ḡasretiyle 'āciz ü mahzūn için(7)

yetdi Mecnūn'a yine yār nāmesi
gitdi çün geldi ḡamḡār-nāmesi

1245. oḡıdı şı'rin ol āşüfte-hāl
ḡurrem oldı(8)gitdi endūh [u] melāl

pāyidār ol didi ey ḡüsne bāy
der-penāh [-i] rahmet [-i] bār-ı Hudā

çün meni şād eyledüḡ(9)ey rüy [-i] māh
şādmān itsün seni dāim İlāh

1, Beyitte kafiye yok. 2. عشقون yazılıdır.

hācētüm hākdan budur rüz [u] şebān
dünyā vü 'ukbāda olğıl(10)şādmān

hāk melāletden halāş itsün seni
çünki āzād eyledüñ gamdan meni

1250. yazdı bu şi'ri yine ender-cevāb(11)
dinlegil bir dem ey 'ālī-cenāb

leblerüñ çeşme-i hayvāndurur
kim ki andan içmedi hayvāndurur

nār[-i] hicrüñ(12)yandurupdur cānumı
furkatuñdan dideler giryāndurur

gam yemen derd ü firākūñdan senüñ
çün hayālūñ(13) gönülümde mihmāndurur

bes ki men Ya'küb olam āşufte-hāl
dilberüm çün Yusuf[-i] Ken'an'durur

34.b
1255. bu gönül bülbül kimi efgān ider(1)
iştiyākı sen gül-i¹handāndurur

nergis-i mestānuñ için ey perī
hāk bilür kim yüregüm puryāndurur(2)

līk senden ayru ey hūrī-cemāl
bu menüm adum vīrāndurur

bir nefes senden habībüm 'āşıkā
şād hezārān (3)luţf u hem ihsāndur

mişl[-i]Mecnūn'sın cemālūñ Leyliyā
bu Hākiri vālih ü hayrāndurur

1260. furkatuñdan bī-nevā oldum bu gün(4)
hasratuñden müptelā oldum bu gün

1. yazılıdır.

oda yahdı furkatuñ bu cānumı
yire tökdi çeşmüñ āhır kanumı

zerre yohdur(5) dilberā mihruñ maña
lik çohdur cevır ile kahruñ maña

derd ü hālüm 'arız iderem diñle gel
yandım(6) 'aşkuñdan sözümi anla gel

her ne kim 'aşkuñ idüpdür cānuma
yār fırākuñ bu dil-i¹vīrānuma (7)

1265. Zeyd'e şerh itdüm men anı ser-be-ser
diñle andan dutgil hālümün haber

Leyli için Zeyd apardı(8) nāme[y]i

didi ey göñlüm alan mäh[-i] münir
gel ki hicrānuñ meni itdi esir

nār[-i] hicrüh (9) cānumı yahdı menüm
gözlerümden kanlu yaş ahdı menüm

göz yaşum deryā olup cüş(10) eyledi
çok cefāñı bu göñül nüş eyledi

1270. yine bir gün Leylī-i şāhib-cemāl
'arız[-i] gülgün u müşgin[-i] (11) haññ[-i] hāl

fikr kıldı² kim ki hayr isteyidür
yohsula ekābire vire 'anber

öz eliylen ol zamān(12) pişürdi aş
hayrına tā halk ide anı tıraş

kim ki ol aşdan nasīb alur idi
kaydup(13)öz evine gelür idi

1. جـ yazılıdır. 2. "öz eliylen" kelimeleri burada:
fazla olduğu için kaldırılmıştır.

seyr idüp geldi o dem Mecnūn[-1]zār
gördi anda bir cemā'at bī-şūmār(1)

1275. bahdı gördi cümle ^{35.a} hāş [u] 'ām
oturup bir yerde yerlerdi ta'ām
sordı anlardan bu ne(2)da'vetdurur
kim viridi munı ni ni' metdürür
didiler ey 'āciz ü şūrīde-hāl
furkat u(3)hicrān içinde pāy-māl
Leyli hayr idüp virür halka ta'ām
anuçun cem' olupdur hāş u 'ām(4)
çünkü bī-çāre[ye] hayr ider tabīb
sen dahı var al bu aşdan nasīb

1280. bir çanak aldı yüridi (5)ol hazīn
vardı biş dilbere zümre [ye] cebīn
didi çünkü hayr idersin ey nigār(6)
maña dahı bir be-'aşk [-1]kird-gār
Leyli tanıdı ol Mecnūn'durur
ol ki ansuz hasta vu (7)maḥzūndurur
aldı ol dem daşa vurdı kāsésin
oldı handān anda Mecnūn [-1] (8)hazīn
bir zamān yāru¹ katında durdı yār
bu bahāneyle o² yarin gördi yār

1285. zāhir aña(9)Leylī düşünām eyledi
bātınında vaşla encām eyledi

ger çanağı sınmasaydı ol zamān(10)
görmez idi yār cemālını 'ayān

1. öç yazılıdır. 2. "ol"şeklinde ve mısraın so
nuna yazılmıştır.

özgeler aş aluban durmaz idi
Leyli'nün zibā(11) cemālın görmez idi

çün çanağı sindi Mecnūn hastanun
derd ü gamda 'aciz ü pā-bestenun(12)

bir zamān eglendi gördi kūy-ı yār
baharıdı remz ilen bir sū-yı yār

1290. çünki yārın(13) remzini gördi 'ayān
şād oluban bir kere güldi revān

35.b
didiler halk anā ey Mecnūn[-ı] zār(1)
çanağunı nite daşa urdı yār

kamuya ihsān idüben virdi aş
seng[-i] çanağun(2) apardıun urdı daş

bī-vefādan ötrü nice zārsın
munun hicrinde niçün bīmārsın(3)

kim saña luṭf u 'inayet eylemez
vaşlılan bir dem himāyet eylemez

1295. sen daḥı gel şimdi munı terk kıl(4)
sabr u āramı anuñun berk kıl

yār dimez çünki saña ol lāle-zār
terkini it eyleme(5) zinhār 'ār

Mecnun eydür yār olan böyle gerek
derd için gamh'ār olan böyle gerek(6)

yār odur geh luṭf idüp geh nāz ide
'āşıkā luṭf u muḥabbet az ide

remzilen çünki menümlen(7) ḥāli var
kāsemi urdı anuñun daşa yār

1300. sınımasaydı ger çanağum ol zamān
 görmez(8)idüm yār cemālını 'ayān
 aş alup gidüp revān durmaz idüm
 Leyli'nün zībā cemālın gör(9)mez idüm
 istedi bir dem meni yārum göre
 hem niçündür derd [ü] ahvālum sora
 itdi bu remzi(10)meni hem gördi yār
 lutf kıldı yine hālum sordı yār
 remzini niçün bilesiz yārumun(11)
 yoḥsa sırrın ol put u 'ayyārumun

1305. yine anuḡ sırrını men bilürem
 aḡa cān koyar anuḡun kıluram(12)
 hil'at idi virdüḡi düşnām anuḡ
 vuṣlat idi kıldıḡı peygām anuḡ
 remz ilen maḡa 'ināyet(13) eyledi
 kurtarup ḡamdan himāyet eyledi
 itmemişdi çün sizünlen kār [u] bār
 anuḡ için kılmadı ḡavl u ḡarār(1)
 36.a
 ger sizünle daḡı olaydı²işi
 ider idi özge envā -endīşi

1310. böyle gel sen ayā şāhib[-i] kemāl
 her birin(2)bir hāle saldı zü'l-celāl
 kimini ma'şūk itdi kimin 'āşık
 ol kimini kec-rev [ü] kimin şādık
 ol(3)nece ger ma'şūḡdan gelse cefā
 'āşık için olur ol mihr ü vefā

1. یا ریحین yazılıdır. 2. Buradaki "bir" kelimesi
 fazla olduğu için kaldırılmıştır.

'āşıkā yārın cefāsı mehr olur(4)
özgenün luṭf u vefāsı kahr olur

her kimün cānında yoḥdur mihriyār
h^vāh anı gör¹(5)h^vāh daşdan bir divār

1315. yār odur ki yāra doğru yār ola
nām [u] nengi terk idüp bī-'ār ola

'āşık oldur[ur]ki² özin hāk ide
menzil-i³'aşk içre cismin pāk ide

dünyāda 'āşık(7)mı olur her 'ār iden
der-taşavvuf yoḥsa çoh güftār iden

'āşık oldur hānümān terkin kıla(8)
dōst yolında cism ü cān terkin kıla

ehl [-i] 'aşk fārıĝ gerek ez-nīk ü bed
cānda dutmamaĝ(9)gerek kibr ü hased

1320. dođrı 'āşık dünyāda Mecnūn idi
ol ki çeşmi hicr ilen mehcūr idi(10)

diñlegil şimdi hikāyet [-i] fasih
hōş suhendür şūret [-i] hūb u melih

Nevfel adlu var idi bir (11)pādīşāh
bā-şecā'at hem hükümet [-i] destgāh

şehsüvār u şehriyār u kāmran
korhar idi andan uş cümle(12)cihān

ejdehāya benzer idi der-hüner
yok idi yanında kadri sīm ü zer

1325. 'ālem içre merdübānda bir idi(13)

pīşesi dāim anuñ nehcīr idi

1."gör" iki kere yazılı. 2."ki"iki kere yazılı.

3. سنذلی yazılıdır.

bır gün ez-takdîr[-i] hayy-ı kâr-sâz
ava çıhdı nāgehān ol ser-fırâz(1)

36.b

‘azm kıldı ki gele avdan yaña
dinlegil ki niderem şimdi saña

deşt içinde gördi bir ‘uryān yatur(2)
hācibe dir başını yerden götür

geldi hācib Mecnūn'a durdur örü
secde idüp(3) vargil imdi şāha-ru

1330. hasta Mecnūn uyhudan uyandı çün
gördi bir leşker gelür ez-şad(4)füzūn

secde kıldı der-zamān Mecnūn[-i] zār
şāha karşu ol za‘if [ü] rüzgār

Nevfel eydür nedür(5)aduñ ey fakîr
nite olmışsın böyle zār u esîr

didi Mecnūn'dur adum ey pādîşāh
yārsuz(6)olmuşdur işüm zārıla āh

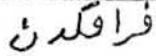
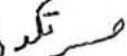
nātüvān oldum habîbümden ırag
hüsni māhı dil-firîbümden ırag(7)

1335. yüzini görmen anuñ zār iderem
andan ayru hānümānı niderem

ağlaram derd [-i] fırākından ¹anuñ(8)
ayruyam ol hüsni bāğından anuñ

hasretinden ²ağlaram anuñ müdām
meskenümdür küh [u] şahrālār(9)müdam

der-fırāk [-i] ez-habîb [u] düstān
bî-ķarāram ten-bimāram nātüvān

1. yazılıdır. 2. yazılıdır.

yārdan ayr_u olmışam(10)biçāre men
kūh [u] şahrālarda hem āvāre men

1340. yār fırākıdur meni giryān iden
zecz ilen yūregümi(11)biryān iden

yār kulağ olmaz menüm efgān_uma
merḥamet kılmaz dil-i¹biryān_uma

uş vişālından ıragam(12)men anuñ
hicr ü furkat od salupdur cān_uma

‘aşk yolında ‘azāzil pervāne tek
dāima yanmağ gelüpdür şān_uma(13)

ol şanemden ötrü bu kamu cihān
neyleyem ki susadılar kan_uma

1345. nideyim ol ^{37.a}gönlüm alan bir zamān(1)
rahm kılmaz cān [-i] sergerdān_uma

pes revādur ‘andelīb-veş nālişüm
çün irişmen ol gül [-i] ḥāndān_uma(2)

pes olam Ya‘kūb tek zār u ḥazīn
irmedüm çün Yūsuf [-i] Ken‘ān_uma

çün diyüpdür ekrem [-i] zayf [-i] resūl(3)
cān virdüm sen tegi miḥmān_uma

ḥānümāndan olmuşam āvāre men
gayr -i²vahşi kimse gelmez yan_uma(4)

1350. çok ta‘accüb kıldı Nevfel ol zamān
bakdı sū-yı ān za‘īf [ü] nātüvān

didi doğru söyle aduñ³nedürür(5)
maña müşkil oldı ma‘lūm eylegil⁴

1. دلی yazılıdır. 2. غیر yazılıdır.

2. ارن yazılıdır. 4. Beyitte kafiye bozulmuş.

bağdı Nevfel-sArUyA Mecnūn [-1] zār
ol zamān öz ismin itdi āşikār(6)

didi Mecnūn oldı adum uş bugün
Leyli hicri cānuma urdı düğün

yüregümde yüz(7)cerāhat vardurur
cānda yüz biñ derd ü hasret vardurur

1355. munca derdile niçün başa varam(8)
her zamān artar vücūdumda yaram

Nevfel işitmiş idi Mecnūn adın
līkin anı görmemişdi(9)ol emīn

bir zamān oldı kulağ efgānına
tepdi atın geldi anuñ yanına

didi fārıg senüñ içün(10)Leyli'ni
alayım hūr u pēriler haylını

ideyim dāim seni hem-dem aña
gice gündüz mūnis ü mahrem aña(11)

1360. men seni bu ğamdan āzād eyliyem
hicr elinde koymayam şād eyliyem

düşdi atdan Nevfel ol(12) şāh[-1] cihān
rahtını Mecnūn'a giydürdi hemān

viridi aña hil'atı esb ile zīn
ol libāsı(13) giydi Mecnūn[-1] hazīn

Nevfel aña çok nevāht eyledi
Leyli'ni alam senüñün söyledi(1)

37.b

Mecnun oldı bu söze ümid-vār
tā ki bir gün varuban göreydi yār

1365. çökdi dizi üstine(2)ol dem revān
 didi bu sözi be-lafz[-1] dūr-feşān
 ey şehā men bend[ē]ni sen şād kıl
 vaşlılan bu ğayġudan āzād kıl
 men za'if [ü] nātüvānam hierilen
 kelleme vire(4)bilmezem bīdād kıl
 luṭf [it] ey 'ālemün şāhı bugün
 buncılayın gönlümi ābād kıl
 gözlerem(5)yolların senün leyl ü nehār
 vaşl odın gönlümde sen bünyād kıl
1370. uş murādum senden(6) ey şehā budur
 hem-demümi me'cūr[-1] zād kıl
 gice gündüz münis ü mihrüm yār menüm(7)
 çeşmi şüh u kāmēti şimşād kıl
 pādīşāh [-1] kāmṛānsın der-cihān
 luṭf [-1] dem ihsān hem 'adl u dād kıl(8)
 esdi bād-ı¹şubḥ ezeld[e] k'ey şānem
 ey gönlü sen 'ömrünı berbād kıl
 ey Ḥakīri olup Şirīn tek puryān(9)
 kühken bul nāle vü feryād kıl
1375. şı' rden sonra didi medh ü sipās
 rahm iderdi ḥāline(10)her ḥaḳ-şınās
 yār diyüben ağlar idi zār zār
 yārsuz olmışdı dirlikden bīzār(11)
 dir [i] di ey gönlüm alan yār menüm
 cānuma yüz derd ü ğam salan [yār] menüm
 1. بادى yazılıdır.

gündüzüm (12) zülfün tegi tār oldı gel
giceler derdüm menüm zār oldı gel

gel irişgil cānumı(13)aldı fırāk
gönlüme endüh [u] ğam saldı fırāk

1380, düşmen oldı cümle ‘ālem [hem] maña
hem-dem olmaz(1) bir zamān ādem maña

38.a

gice gündüz vaŝşilerdür hem-demüm
haddin ertdi derd ü endüh [u] ğamum

Nevfel eydür ol dem (2)ey Mecnün [-ı] zār
‘ömrümi bākī kılursa kird-ġār

Leyli'ni seniñ içün getüreyim
men sizi kāmıñuza ir(3)güreyim

hasta Mecnün ol dem oldı şād-mān
söyler idi yār hadisin her zamān

1385. bir zamān unutmaz idi(4)yārın
dilsitān-ı¹dilber ü ‘ayyārın

Nevfel ol dem bir neçe yigitleri
Bu'l-ḥasen katına gönderdi(5) anları

didi varuñ Bu'l-ḥasen'ün yanına
çoh du‘ālar idüñ anuñ cānına

sözünüzü(6)ba‘de ez-du‘ā
bēşed onara munı bār-ı²Hudā

gönderüpdür diyinġüz Nevfel bizi(7)
Mecnun'a virmek gerekdür bu kızı

1390. ger benüm sözüm aña olsa kabül
cān [u] dilden oluram(8)ben aña kul
1. دلتانی yazılıdır. 2. یازیلیدر.

çünkü şāhuñ sözini işitdiler
cānıla anuñ gibi iş itdiler

duru(9)ban atlandılar bā-emr-i şāh
bir neçe gün gitdiler anlar be-rāh

Bu'l-ḥāsen mülkine gitdi elçiler
görgil (10)imdi vāhid[-i] muṭlak nider

Bu'l-ḥāsan'a virdiler anlar selām
hem du'ādan sonra açdılar kelām(11)

1395. Bu'l-ḥāsan eydür ne yerden geldiñiz
vaşlıla bizi müşerref kıldıñız

sözünüz nedür bizümlen(12) söyleñüz
ne iş ise bize ma'lūm eylenüz

didiler ey pādīşāh[-i] muḥterem
ey mekān[-i] luṭf(13) u ey cūd u kerem

pādīşāh[-i] şehsuvār u şehriyār
devlet u bahtuñ cihānda pāydār(1)

38.b

dōstlaruñ olsun cihānda kāmran
düşmenüñ bā-nāle vü efgān

1400. şād olgil dünyede batmaz baht(2)
pāydār olsun saña bu tāc u taht

olmasun üstünde¹ eksük zıll[-i] rab
düşmenüñ cānına irsün(3)miñg gazab

müstemi⁴ ol ey şehinşāh[-i] zamān
sözümüz 'arz ideli saña hemān(4)

bizi Nevfel gönderüpdür hizmete²
işümüz var şāyed ola ol büte

1. *استند* yazılıdır. 2. *فرست* yazılıdır.

didiler ey pādīşāh [-1] kāmṛān
ey(5) saḥāvet ma‘deni kamer -i¹ cihān

1405. şād-kām ol hemīşe şād-kām
serveri ‘āli-makām²

Leyli'ni virgil(6) bu gün Mecnūn'a sen
olmasaṅg sen bu işden dūne sen

Bu'l-ḥasan dir ben aṅa kız virmezem(7)
men anı Leylī'ye lāyık görmezem³

Mecnūn uş ‘ādem degil ḥayvāndur
meskeni şahrā vu hem vīrāndur(8)

anda hiç ādem nişānı yohdurur
terbiyet ḥayvānda andan çohdurur

1410. munlar eydür aṅa kim(9) ey şehriyār
olsun senüṅ perverdigār

şihḥat ile ‘ālemde dāim bol
dünyede(10) endūhdan āzād bol

cümle ‘ālemler saṅa ol sun mutī‘
düşmenüṅ olsun cihānda münkati‘(11)

‘ālem içre dōst-kām ol dōst-kām
devlet ile nīk-nām ol nīk-nām

didī Nevfel vireyim(12) çok sīm [ü] zer
kullarına daḥı hem zerrīn-kemer

1415. ḥükmine fermānına ıkrār idem
yolına baş(13) ile itār idem

1. قمری yazılmıştır. 2. Mısra eksiktir.
3. کورمزین yazılıdır.

yire salmasun sözünü zīnhār
Leyli'ni virsün Mecnūn[a]bī-ķarār(1)

nitekim 'aceb^{39.a} 'āşıkdurur¹
ehl[-i] hāl ü 'ārif ü şādıkdurur

Mecnun'uñ 'irfān içinde misli yoh(2)
dāniş ile 'aklı hem idrākı çoh

'aşk içinde şehreh-i eyyāmdurur
hāş söyle dime aña(3)'āmdurur

1420. hayrdur ger iki ğam-ġin şād ola
beldeden bir benddān āzād ola

sözümü kıl sun(4)ķabūl ol kāmran
nitekim yohdur bu işde pişmān

virmez ise ceng ider aparuram(5)
heyc[-i] bünyādın² anuñ koparuram

Bu'l-ħasan dir men daħı ceng iderem
dönmen anuñ karşusına(6)giderem

çünkü ğayretdür virürem baş u cān
Leyli'ni virmen aña bilsün 'āyān

1425. elçiler bu sözi(7)işitdiler
atlanup Nevfel-sArUyA gitdiler

munları görifceñiz Mecnūn[-i] zār
didi yā rab uş (8)nolur eyyām[-i] kār

sözlerin şerħ itdiler anlar tamām
ħişm kıldı ol şeh[-i] 'āli-makām

'azm(9)[-i] ceng itdi vü kıldı yarağ
dört yanadan geldi atlu vu yayağ

1.Mısra eksikdir. 2. بیادله yazılmıştır.

cümle-i āfāka oldı āşikār(10)
kim iki leşker kılurlar kār-zār

1430. Mecnun işitdi bu sözi kıldı āh
didi kim ey pādīşāh [-1] dād^hāh(11)

yā ‘azīz ü yā ‘azīm ü yā kādīr
cümleñün sırrın bilen hayy-ı kebīr

sensin uş dūşvār işi(12)āsān iden
cümle halka luṭf hem ihsān iden

cānumı al yā meni vaşla yetür
furkatı vuşlat(13)yolı üste getür

ey hudāvend ü kerīm ü lem-yezel
ey ḥakīm ü ey ‘azīm ü bī-bedel

1435. ^{39.b}ḥanı vuşlat ki(1)yamān itdi firāk
bağruma batdı yine ḥār-ı¹firāk

Nevfel eydür men seni şād ideyim
vaşlılan bu ğamdan(2)āzād ideyim

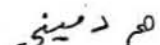
hem-demiği² men senün yār ideyim
serv-ḳadd ü māh [-1] ruḥsār ideyim

çekmegil ğam Leyli'ye(3)yetüreyim
bu hiçānı aradan götüreyim

şād boldı o dem Mecnūn [-1] zār
göreyim kim nider ol kird-ğār (4)

1440. Nevfel atlandı çī bā-ḥaylī ḥışım
Bu'l-ḥasan mülki-sArU basdı ḳadem

Bu'l-ḥasan daḥı yığdı(5)sipāhı bī-şümār
atlanup ez-ḥaylını kıldı ḥaşār

1. yazılıdır. 2. yazılıdır.

iki leşker çün berāber oldılar
birbirinün(6)karşusına durdılar

şubh tā şām itdiler ceng ü cedel
virdi muşret Nevfel'e ol lem-yezel(7)

Bu'l-ḥasan'ın leşkeri oldı helāk
kaldılar mecrüh[-i] zār u derdnāk

1445. kıldılar tā rāş(8)oların leşkerin¹
māl [u] mülk [ü] raht ile sım ü zerin

Leyli'yi götürdiler Mecnūn için(9)
āb-ı²çeşmi Dicle vü Ceyhūn için

gördi Nevfel Leyli'nün ruhsārını
şol müselsel(10)mişl[-i] 'anber bārını

bir nazarda oldı uş hayrān aña
ister idi cān kıla kurbān aña(11)

vālih oldı ol perinün yüzine
mişl[-i] Ferhād oldı Şirīn sözine

1450. āh u zār idüp be-mişl[-i] 'andelīb(12)
der-havā-yı 'andelīb ü dil-firīb

oldı āşufte be-mişl[-i] zūlf[-i] yār
gitdi elden 'aklıla(13)şabr u karār

'aşk şarābın cān u dil nūş eyledi
'akl u fehmi külli medhūş eyledi(1)

40.a

gitdi elden şabr u ārāmı anuñ
tārīk oldı vaqt[-i] eyyāmı anuñ

'aşk anı maḥzūn [u] bīmār eyledi(2)
müptelā vu zār u efgān eyledi

1. yazılıdır. 2."ab u" yazılıdır.

1455. Leyli'yi virsem Mecnūn'a bēn
 furkat odına yanar bu cān u¹ ten(3)
 virmesem ta'ne kılur yaḥṣı yamān
 furkat odı yandurur virmez amān
 sofracını(4)çağıruban söyledi
 yūri var yemek getür maḡa didi
 zehr tōk ol ta'āma (5) ey civān
 meclise sen ḡāzır it anı revān
 ol ta'āmı yedüreyim Mecnūn'a
 zār u maḡzūn [u](6) za'if [ü] maḡbūna
1460. ol öliceḡ Leyli hem-rāzum ola
 menüm ile oynıya dāim güle(7)
 dönmeḡüp söylemeḡüp durdı örü
 sofracı işidüben durdı örü
 varuban (8)getürdi ol bir civān ta'ām
 Nevfel'ün öñinde ko[y]dı şād-kām
 fikr içinde kaldı(9)Nevfel ol zamān
 görüñ netdi kudret[-i] rabb[-i] cihān
 bir zamān geçdi ferāmūş eyledi(10)
 ol ta'āmı hem özi nūş eyledi
1465. ol ta'āmı çün yidi ol kāmran(11)
 bir neçe feryād idüp dapşurdı cān
 cümle 'ālem Nevfel için kıldı zār
 sanasın kim 'ālem oldı(12)tār u mār
 Nevfel'i yaraḡına defn itdiler
 āh [u] feryād ile girü gitdiler
 1. جانيل متن yazılıdır.

bir nefes gerçektür ey rāst-bīn(13)
kuyı kazan kendi düşer sakın

nece cehdün var ise ey nīk-h^vāh
tā ki senden daḥı ola pādīṣāh (1)

40.b

1470. yaḥşılığı pişe kılğıl özüne
kim yamānliĝ çirk getirür yüzüne

zāhīr oldı ‘ālem içre(2)bir haber
Nevfel itdi dünyādan şimdi sefer

Leyli'yi apardı atası girü
Mecnun oldı ğam ile turş-rū

Leyli gitdi kaldı Mecnūn[-1] zār
gözi yaşlu baĝrı başlu ten-bīmār

düşdi şahrāya(4)yine efgān ilen
baĝrı başlu dide-i giryān ilen

1475. derdi ḥaddin ertdi vü dermānı yoh(5)
cānı rencūr oldı cānānı yoh

bir zamān yārın ferāmūş eylemez
hergiz aḡa hīç(6)sözi ğuş eylemez

cānına yüz dutmış anuḡ derd ü ğam
ertmiş idi ḥaddin endūh [u] elem(7)

aĝlar idi zār [u] giryān eyleyüp
‘aşk elinden dād u bīdād eyleyüp

der-ĝirāk[-1] ān-ḥabīb[-1](8)nāzenīn
olmuş idi nātūvān u dil-ĝamīn

1480. na‘ra urdı hem özarı müptelā(9)
titredi yatdı yire didi semā

nüh felek ağladı Mecnūn hāline
 'āciz ü bī-çāre(10)maḥzūn hāline

ins [ü] cin Mecnūn'a feryād ider
 özni bu ğamdan daḥı hem-vār ider(11)

ḥasret odiyla teni puryān idi
 furkat ile gözleri giryān idi

üns dutdı(12) anuḡ ilen mūr u mār
 virdi oldı nāle vü efgān[u] zār

1485. yine bir ğün ol za'if [ü] (13) bī-nevā
 gešt iderdi dešt içinde zer-kafā

41.a

gördi bir şayyād dutmış(1)iki şayd
 bende salup eylemiş anları kayd

didı Mecnūn aḡa ey merd-i¹Hudā
 diḡle bir söz ez-men ü(2)zār u gedā

geldi şayyād o dem virdi selām
 kıldı aḡa çoḡ çoḡ a'zār u tām(3)

didı şayyād ey civān[-ı] pārsā
 söylegil sözüḡi ez-ser tā be-pā

1490. didı Mecnūn ki ey (4)per-rehnümün
 buları nite kayd itdün bu ğün

bī-ġünāhı bend kılmak ne revā(5)
 munları koy ġitsün ez-behr[-i] Hudā

gözleri yār gözine oḡşar tamām
 munların gözine(6)cānum ez-ġulām

Mecnun'a şayyād eydür kim ey civān
 sen menüm ḡālumu aḡla bil hemān

1. مرررر yazılıdır.

bir neçe(7)ehl [ü] 'iyālum vardurur
açlığdan işleri düşvårdurur

1495. gelmişem şahrāda bir sayd eyliyem(8)
bir neçe saydı dutup kayd eyliyem

nideyim bī-kūtdur ehl ü 'iyāl
bu sebebden kılmağıl(9)ayru hayāl

bulmazam men özge kūta dest-res
nesne virmezler bize(10)hem niçe kes

ki buları men daħı kılsam rehā
ne aparam evime ey pārsā

Mecnūn(11) eydür gel muları sat maña
vireyim doğru bahāsını saña

1500. söyledi şayyād ger virseñg bahā(12)
munları vireyim saña kılğıl edā

var idi destinde anuñ bir negin
kimse bilmezdi (13)bahāsını bi'l-yakin

virdi şayyāda anı ol bī-nevā
oldı tā āhūlar ol bendden halāş(1)

41.b

āhūnuñ çeşmine bahardı dilberuñ
öpdi ol sâ'at gözin āhūlaruñ¹

anlaruñ(2)hakkına kıldı çoh du'ā
eyledi āzād ol merd [-i] Hudā

1505. vaşşiler anı koyuban gitmedi(3)
ol fakir ü hastayı terk itmedi

üns dutdılar anuñıla rüz [u] şeb
çün halāş(4)olmağa ol idi sebab

1. اهولرين yazılıdır.

aç olup ol dem ki isterdi ta'ām
anların şirîn içerdî(5)ey hümām
yohsa kim ğam ğālib olsaydı aña

oynar idi āhūlarlan bir zamān(6)
kılmaz idi yār derdilen fiġān

1510. gice gündüz vaḥṣî oldı hem-demi
bebir ilen şir(7)peleng hem mahremi

bî-ḥadd kūyî-sArU yüz dutdı gider
bir kiṣi didi aña ey(8)derbeder

bu ne yerdür ki gidersin söylegil
anda ne var maña ma'lūm eylegil

didi yarun(9)küyüdur ol kühsār
derdümün dermānı bilgil anda var

Leyli mülkinden hemān ol (10) daş dağ
altı aylıġ yol idi muṭlak ırağ

1515. lîkin anda görünürdi ol diyār(11)
anun için anda dutardı karar

ol zamān kim per buldı Eznesīm
didi ya ḥayy-ı(12)hudāvend ü kadīm

çünkü dünyāda meni zār eyledün
gice gündüz hem dil-efkār eyledün(13)

bāri kılma āḥiretde şermsār
cismümi yandurmağıl der-ka'r [-ı] nār

42.a
gice gündüz āh [u] efgān eyledi(1)
nāle vü feryād u giryān eyledi

1520. k̄ameti oldu anuḡ ġamdan dūtā
 bī-nevā vu zār olup dūṣdi zi-pā
 Mecnun'uuḡ derdine(2)dermān bulmadı
 anuḡ iḡün mūnis [-i] cān olmadı
 gördi kim kılmaz kabūl va'z ile pend
 oldu endūh ile zār u müstemend
 niḡe eyler(3)ḡasret ile zar¹idi
 hūṣ degildi bir zamān bīmār idi
 doldı tā kim 'ömrinūḡ peymānesi
 zār kıldı gelmez ol⁽⁴⁾cānānesi

1525. ḡoḡ ġam [u]endūh ile kıldı vefāt
 cur'a iḡdi der-dem ermāü'l-memāt
 Zeyd vardı didi kim ey der-be-der(5)
 eyledi atan bu dūnyādan sefer
 senden ötrü gitdi āh u zār ilen
 sine [-i] mecrūh dil [-i] bīmār ilen
 senden ötrü(6)bir zamān ṣad olmadı
 ġayḡudan bir laḡzā āzād olmadı
 sīnesi mecrūh idi baḡrı kebāb
 yaṣ iḡinde (7)ḡark idi miṣl-i ḡabāb

1530. ol ṣikeste nātūvān der-ḡāl [-i] merg
 itmedi herḡiz senūḡ ahunḡnı terk
 munı iṣitdi(8)ḡü Mecnūn [-i] ḡazīn
 kaldı zār u müptelā vü dil-ḡamīn
 durdı geldi türbet üzre kıldı zār
 didi(9)yā ḡayy ü kerīm ü kirdiḡār
 1.Bu kelime iki kere yazılıdır.

rahmetün deryāsına ğark it bizi
 luṭf ile cümleden fark it muni
 menden(10)ötrü dünyāda çoḥ çekdi ğam
 oldı derd ü hicr elinde kaddi ḥam

1535. hem yine bu ḥāle sen salduḡ meni(11)
 sen bilürsin yā ‘azīm ü yā ğanī

Muṣṭafā'nunḡ āb[-i] rūyı ḥaḳḳıçun
 Murtazā'nunḡ ḥulḳ u ḥūyı ḥaḳḳıçun(12)

birliginünḡ ḥaḳḳıçun ey perverdigār
 sen ḥalāṣ eyle muni ez-sūz[-i] nār

luṭf[-i] cūduḡ ḥaḳḳıçun yā(13)zü'l-celāl
 zāt [-i] pākünḡ ḥaḳḳıçun yā lā-yezel

aḡa mesken bāġ[-i] cennet eylegil
 rahmetünden aḡa minnet eylegil(1)

42.b

1540. muni didi ṭopraġa koydı yüzün
 türbet üzre ‘arz kıldı ol sözün

cürümü ‘afv eylegil(2)yā ilāh
 menden ötrü çekdi çok renc [ü] zarar¹

menden ötrü zār kıldı māh-sāl
 ecrünı ṣimdi maḡa kılġıl(3)ḥelāl

alnuma böyle yazılmıṣdı kalem
 ḥānümāndan ḥasret ilen dūr olam

iḥtiyārüm yoḡ ḥaḳḳunḡ(4)taḳḳirine
 kec dirler bendenünḡ tedbirine

1545. rahmetiylen ṣād kılusun ḥaḳ seni
 damudan āzād kılusun(5)ḥaḳ seni

1.Kafiye tahrif edilmiş.

menden ötrü dünyede bīmār idün
müptelā vü ‘āciz ü efkār idün

āhretde rahmet ilen şād(6)bol
cümle-i teşvişden āzād bol

toprağa sürdi yüzün ol dil-figār
eyledi yüz nāle vü efgān [u] zār (7)

didiler aqvām ey şūrīde-hāl
kimseye virmez ecel bilgil emān¹

1550. terk kıl şahrāyı ey bī-çāre-dil(8)
dünyānuñ yokdur bekāsı doğru bil

böyle şahrālarda gezmek tā-be-key
sen ne bulduñ söylegil şimdi(9)dahı²

gel oturgil hānūmānuñda müdām
‘ayş ilen dāyim dirilgil subh [u] şām(10)

Mecnun eydür ey yārenler nideyim
men nece taqdīre tedbīr ideyim

haq te‘ālā çünki dir nahnu kāsēm (11)
kudret ile başuma çekdi kalem

1555. ruzi kıldı dāimā şeydālığı
çāresüz tedbīrsüz rüsvālığı(12)

bu işün hem çāresi yoh diyor kadr [-i] yakīn
kılmañuz dahı naşihāt sırr [-i] ‘ayin

reddi kendi(13)yine öz pervāsına
düşdi çünki Leyli'nün sevdāsına

43.a

zār kıldı cümle aqvāmı anuñ(1)
bildiler nolur serencāmı anuñ
1.Kafiye yok. 2.Göz kafiyesi var.

Leyli'nün ayrılığından zār idi
hasret ilen hasta vü bīmār idi

1560. hānümān (2) idi anuñ figārla çün dağ taş¹
ahar idi gözlerinden kanlu yaş

hem-demi anuñ peleng ü şīr idi(5)
gamda likin mūnis ü nehcīr idi

‘aşk yolında ol fakīr ü der-be-der
ney kimi yüzinde bağlandı(4)kemer

uṣbu şī‘ri söyler idi her zamān
‘aşk elinden kılur idi hem figān

hicr ilen dāim meni zār iden ‘aşk
nātūvān [ü] hasta vü bīmār iden ‘aşk

1565. ‘aqlıla tedbīrin itmek olmadı
ey meni ‘ālemde bi-‘ār iden ‘aşk(6)

çeşmi kevkeb gibidür rāst-rū
gice [vü] tā şubḥ bīdār iden ‘aşk

hūbları sevmekden ötrü dāimā(7)
bende-ni derde giriftār iden ‘aşk

hānümāndan dūr kılduñ sen meni
gice gündüz sen meni(8)bīmar iden ‘aşk

bilmezem senden kime dād ideyim
ey Hakīrī'nün günin zār iden ‘aşk (9)

1570. yine bir gün ol za‘īf [ü] nātūvān
ağlar idi hasret ilen zār zār

var idi bir havz üzre(10)bir çınār
dāyimā seyr eyler idi anda yār

1. Mısrada hece sayısı fazla.

geldi ol havz' üstine¹ Mecnün [-i] mest
derd ilen(11)hıcr elinde pây-best

secde itdi anda iderdi niyâz
didi hanı sen ayâ(12)dil-nüvâz

nola bu gün şād kılsañ sen meni
bir kez hem yād kılsañ sen meni

1575. bu sözi(13)dir iken hem Mecnün [-i] zār
görđi kim geldi irişdi peyk [-i] yār

43.b
didi kim muştulıg' ey (1)zār u hazīn
geldi hālun sormağa ol meh-cebīn

baħdı Mecnün Leyli'ni görđi revān(2)
didi yolunā fedā cism ile cān

ğayğudan kurtuldılar onlar o dem
gerçi yanmış idiler(3)ser tā kadem

Mecnün eydür ayā dildār [-i] men

1580. sen su serpgil bu yanmış cānuma
bir zamān olğıl kulag'(4)efğānuma

senden ötrü men ayā rūh [-i] revān
gice gündüz iderem zār u fiğān

senden ötrü(5)'āciz ü zār olmuşam
senden ötrü hasta bīmār olmuşam

sen menüm hālumdan āgāh ol-şehā(6)
derdime sen imdi dermān bul şehā

eyledi efğān ez-dest [-i] 'aşk
anun için olmuş idi(7)mest [-i] 'aşk

1.Burada"çun"kelimesi var ,ancak vezni bozuyor.

1585. 'aşk elinden gözleri pur-hūn idi
anun için yazıda Mecnūn idi

diñledi(8)yāruñ sözün¹ ol la'1 u fām
didi cānuña² bu cānumdur ğulām

şāh iken(9) oldum fırākuñdan fakīr
derdmend ü 'āciz ü zār u esīr

hasta Mecnūn ol za'if [ü] nātüvān(10)
uñ fırākuñ senün bolmış fiğān

söyledi bu şī'ri der-bāb-ı fırāk
göz(11)lerinden ahıdur āb-ı fırāk

1590. göz yaşum kılduñ menüm deryā fırāk
gizlü rāzum eyledün peydā(12)fırāk

leşkerün vardur senün bī-had bugün
men senünlen nideyim tenhā fırāk

ol(13)şanemden ayru salduñ sen meni
eyledün 'ālemlere rüsvā fırāk

eyledün³ bī-^{44.a}çāre miskīn(1)der-meni
ez-berāy-ı dīden [-i] ğülşā fırāk

sen idüpsin Vāmık'ı tālān için
hem zi-hicr(2)ü sūret [-i] 'Azrā fırāk

1595. öldürürsin 'āşıkı hicrān ilen
kamudan bī-tersin ü bi-pervā fırāk

yahamı(3)yırtup elünden dād ideyim
vā fırāk u vā fırāk u vā fırāk

bī-nevā kaldum dirīğa ğam meni(4)
koymadı ki[m] şād olam bir dem meni

1 yazılıdır. سورتمه 2. جائين yazılıdır.
3. ايلدين yazılmıştır.

gözlerinden kanlu yaş oldu revân
kalmışam şahrâda(5)vaḥşî tek dūn

‘aşk ile āşufte şeydâ olmuşam
hicr ilen āfāka rüsvâ olmuşam

1600. sen (6)yakīn bil ayā cānum cānı
tā kıyāmet men unutmazam seni

çünkü didi hasta Mecnūn bu sözi(7)
doldı kanlu yaşıla iki gözi

gark boldı dilberün sevdāsına
‘aşk ilen miskīn gönül(8)gavgāsına

didi yoluña fedā cānum menüm
hāluma kılğil naẓar hānum menüm

bağruma batdı(9)çün hār -1¹hicr
yüregümi yandırurdur nār [-1]hicr²

1605. nār [-1] hicrānuñ meni(10)yandırurdu yār
gül yüzünden ayru cāna yetdi hār

haçan olan ayruliğ ola tamām
vaşlılan(11)gönlümüz ola şād-kām

hicr elinden hasta Mecnūn ol zamān
söyledi bu şi‘ri ey cān [-1] cihan

ne yamān(12) eyyām imiş eyyām [-1] hicr
götüreydi vaşl yolında dām [-1] hicr

vaşl [-1] rüyın ile bu bed-tār hem(13)
ne tükenmez şām imiş bu şām [-1] hicr

1610, cān cesedden çıkmāğa pervāz ider
bir dahı men işitsem(1)nām [-1] hicr

1."har u" yazılıdır.2.Bu mısra iki kere yazılıdır.

44.b
 tā ebed ‘āşık-lar oldu naşib
 ağı [tek] acıdurur bu cām [-1] hicr
 yüz belā vu derd ü ğamdur her zamān(2)
 ‘āşık-ı bî-çāreye en‘ām [-1] hicr
 hicr elinden yandı cānum neyleyem
 kurıdı damarda kanum neyleyem¹(3)
 ne yamān evkāt imiş eyyām [-1] hicr
 göñlüme saldı menüm yüz dām [-1] hicr

1615. nār [-1] hicrān ile yandı cānumuz
 nideyim(4)kılmaz nażar cānānumuz
 āh u efgāndur naşibüm yārsuz²
 derd içinde kalmışam(5)ġamh^v ārsuz
 yoğdurur bu derde dermānum menüm
 çıhdı ‘arşa āh [u] efgānum menüm
 elvedā‘(6)itdiler anlar ol zamān
 her biri bā-nāle vü āh [u] figān
 rūz [u] şeb nāle iderdi girye zār
 çāre ne dert(7)çün virdi kirdigār

1620. gör tā ki Zeyd geldi yanına
 āferin olsun anuğ hem-pānına
 didi hālun³ nicedür hicrān ilen
 munca dürlü nāle [vü] sūzān ilen
 didi yār maña ‘ināyet eylemez
 kurtarup(9)ġamdan himāyet eylemez

1. yazılmıştır.

2. Bu mısra iki kere yazılmıştır.

3. yazılıdır.

hasreti anuñ meni zār eyledi
ayrılığ hālumu düşvār eyledi

yārdan(10) ayru yārelendi yüregüm
hicr odında pārelendi yüregüm

1625. tā ki o [l] [d]ildāri sevdi bu göñül(11)
zülf [-i] ‘anber-bāri sevdi bu göñül

gitdi aldı şabr u ārāmum menüm
oldı yeksān şubḥ(12) ile şāmum menüm

‘aşk şarābın tā ki nūş itdi göñül
cānumı endūha tūş itdi göñül(13)

ey dilā her dem elüñden dād dād
kılmaduñ bir gün ‘ālemde şād şād

şādliğum ağlamakdur rüz [u] şeb(1)
şād olam mı bir daḥı menü‘aceb

45.a

1630. Zeyd'e eydür ol zamān Mecnūn [-i] zār
çünki sensüz uş(2)men maḥzūn [-i] yār

‘arz kıl aḥvālumu dildāruma
derdümi söyle menüm ğamh^vāruma

di ki Mecnūn'uş sözi(3)sensin müdām
sen dutupsin göñli mülkinde maḥām

senden özge yoḥdur ümīdi(4)anuñ
aḡa raḥm eyle ey ümīdi anuñ

ki yüz yıl toprağ içinde kala ol
sanma cāndan düşüre(5)mehrūñ sala ol

1635. çün muni işitdi Zeyd pehlevān
Leyli'nüñ kūyı-sArU oldı revān

çünkü(6)irişdi aña virdi selām
her yañadan zārıla açdı kelām

Leyli eydür hanı ol yārum menüm(7)
'ahdına doğru vefā-dārum menüm

söylegil şimdi anuñ hāli nedür
hicr elinde ğamda ahvāli nedür

rūz [u] şeb(8)feryād ider nā-şāddur
bend ü ān-dur ğamda yā āzāddur

1640. nice[dür] hāli anuñ bildür maña
yār fırākı(9)katı müşkildür maña

Zeyd¹ eydür hicrde dil-hastadur
ten-bimār u bī-nevā pā-bestedür

gözi yaşı(10)su kimi ahar müdām
hasretüñ odı anı yahar müdām

senden ayru kimse bilmez dünyede
senden(11)özge aña kim dermān ide

Leyli munı işidüp dād eyledi
pirehen çāk itdi feryād (12) eyledi

1645. gice gündüz ağlar idi ol müdām²
bu idi ki didüm aña vesselām(13)

diñleñüz şimdi hikāyet düstān
Hecnun'uy ahvālıdur bu dāstān

ol zamn^{45.b} ki bitdi(1) bağda ğonçalar
çıkdı geşte Leyli ol hüsni kamer

1. şeklinde kaydedilmiştir.

2."ağlar idi ol müdam"iki kere yazılmıştır.

gezer idi yazıda Mecnūn için
 āb[-ı] çeşmi (2) Dicle vü Ceyhūn için

ne gzersin Leylī geldi yanına
 tē ki dermān ide yanmış cānuğa

1650. görmege (3) geldi seni şāh[-ı] cihān
 sen neden gāfilsin ey maḥzūn cān

dilberünden nete gāfilsin bu gün (4)
 gāfil olma ger ki 'aķılsağ bu gün

ḍurgil imdi karşusına var anuğ
 ten za'if [ü] nātüvān (5) bīmār anuğ

kim ider ārām[-ı] cān u 'āşıkān
 vaşl[-ı] rüyıdur murād [-ı] şādıkān

la'lı anuğ (6) hastalar dermānidur
 'ālem anuğ ḥüsninüñ ḥayrānidur

1655. Leyli [çün] der-cümle hūblar şāhidur
 'ārızı bu nüh felegin māhidur

Leyli eydür ey za'if [ü] nātüvān
 anmaduğ bizi bir kez (8) daḥı hemān

söyle niçün 'ahduğa kılduğ hılāf
 'āşıka vācib degildür ihtilāf (9)

söyledi Mecnūn ki ey ārām-ı¹ cān
 çākerüñ gılmān ile ḥūri cinān

men saña yoldaş (10) idüm ey dil-nüvāz
 devletüñ pāyında 'ömrüñ dirāz

1660. bir zamān olsam ḥayālūndan ırağ
 tā kıyāmet (11) olur işüm vā-fırak

1. ارامی yazılıdır.

men hayālınā senün yoldaş idüm
furkatuñdan gözi kanlu(12)yaş idüm

hem-dem idüm men hayālınā senün
vālih idüm rüy [-i] āluña senün

Leyli eydür(13) Mecnūn'a çoñ urma lāf
böyle sevgü aduma olur güzāf

46.a
Mecnūn eydür cānumuñ(1)cānānesi
bu göñül şem' [-i] rühüñ pervānesi

1665. bülbülem uş hürinün gülzāruna
müptelāyam gözleriñ (2) mekkārına

nār [-i] hicrün dāğ urupdur cānuma
iki çeşmün susayupdur kanuma

olmuşam derd ü¹ gamuñdan müptelā(3)
göñlüm içre artdı endüh [u] belā

senden ötrü bī-nevāyam ey habīb

ey lebün hōs-ter zi-ķand u nigīn(4)
ayrılığdan olmuşam zār u hazīn

1670. bāde gitdi neng ü nāmum sensüzün
nār olupdur şubh [u] şāmum(5)sensüzün

hāddin ertdi iştiyākum ey şanem
cānumı yakdı firākuñ ey şanem

ey ķaddi(6) 'ar'ar cemālı mişl [-i] bāğ
cānuma tūş oldı sensüzün firāğ

rāziyam ılda seni bir kez görem
görgeçin(7)sā'atda cānumı virem

1.5>>> yazılmıştır.

sensüzün derd ü ğam u hicre güzāf
oldı gönülümde be-mişl [-i] küh [-i] kâf(8)

1675. furkatuñ ey dōst küh [-i] kâfdur
hıcr elinde kâmetüm çün kâfdur
sen digil sevgü hisâbını maña(9)
ey menüm cân u dilüm kurbân saña
bir zamândan sonra hâ geldüm saña
mahrem ü yâr u refik oldum saña(10)
ġâfil olma tiz gelürem ey fakîr
koymazam dañı seni ġamda esîr
tâ bilem doğru midür(11) ıkrârıñı
'ahduñ üzre göreyim girdârıñı

1680. gerçi doğru olsa ıkrârıñ senüñ
menden ötrü(12)cümle güftârıñ senüñ
vaşlılan şimdi seni şād eylerem
bend içinde koyman âzād eylerem(13)
ger hılâf olsa sözüñ ey hasta cân
almazız bir kez seni dañı hemân

46.b

ġam yemen çünkim hayâluñ(1)cândadur
senden ayru bu gönül vâ-mendedür

Mecnun eydür cân [u] başıla duram
tâ kıyâmet men yoluñı gözlerem(2)

1685. Leyli durdı Mecnün anda hem
özge yire basmadı hergiz kadem
[hem başında] yuva yapıdı mūr u mār
vaşîler yanında(3)dutdılar karār

cānavarlar dutdılar hem-dem aña
gice gündüz mūnis ü hem-dem aña

cāna munca miḥneti(4)tūş eyledi
'aşk ile feryād idüp cūş eyledi

āh idüp dir ey güzel yārum menüm
gel irişgil derde ğamḥ^vārum^v menüm(5)

1690. hırkasın deldi hemāna ney gibi tamām¹
korku cismin kaplamışdı ey hümām

şıdkıla dōst-sArU dutdı yüzün(6)
yummadı hiç uyhu bābında gözün

bilmez idi gice ile gündüzün
'aşk yolında terk kılmış kendi özin(7)

anda iller göçdi yaylağa gider
Leyli'yi gör hasta Mecnūn'a nider

kaldı intizār hem ol yār için(8)
zūlf [-i] 'amber la'l [-i] şekker-bār için

1695. çün bahar oldı be-sun^v -ı kird-gār
iller kamu geldiler arana ey yār(9)

kış günü geldi vü irdi zemherīr
gitdi dünyādan çün bu faşl [-i] ḥarīr

didiler Leyli'ye ey(10) şāh [-i] cihān
andadur gördüm o Mecnūn nātüvān

yoluḡı gözler ki anda varasın
nicedür aḥvālin [anuş sorasın](11)

Leyli'ye şerḥ itdiler ḥālin anuş
'ahdı üste nicedür ālın anuş

1.Mısrada hece fazlası var.

1700. didiler durmuşdur anda(12)küh var
yanmayıdur hergiz ol leyl ü nehār

didiler şehā revādur varasın
ol fakīrūn ğamda hālin sorasın

bī-nevādur senedn ötrü ey perī
sorgil anı ger sorasın haydari

[47.a]
derd-mend ü(1) müptelā vü zārdur
dutgil anuñ destini kim bīmārdur

hasretünden yüregi biryāndurur
furkatuñdan(2)gözleri giryāndurur

1705. Leyli munı işidicek kıldı zār
gizli zārın der-dem itdi āşikār

durdu(3)atlandı gider Mecnūn sarU
āh u zār u vāy idüp ol māh-rū

Mecnun olđem dād kıldı(4)ez-fırāk
āhıla feryād kıldı ez-fırāk

Leyli'nün yüzün irāğdan gördi çün
na'ra urdu kıldı(5)cüş ol dil-hün¹

kopdı tüyler bilesince şad hezār
başı üste çü tüküldi mūr u mār(6)

1710. karşusunda Leyli'nün kıldı sücūd
didi kim kurbān saña cān u vücūd

geldi düşdi Leyli'nün ayağına(7)
vālih oldı anuñ hüsni bāğına

Leyli eydür altı ay oldı tamām
men gidelden bizler ey 'ālī-makām(8)

1. Metinde "hun-dil" yazılıdır.

gel helāl eyle maña ecrüñg bugün
'aşkuñ artur göñlüm içre gün-be-gün

didi hoş geldüñ ayā cānum menüm (9)
ey fedā olsun saña cānum menüm

1715. uş vişālun derde dermāndur senün
hem fırākun zecr ü zindāndur senün(10)

tal'atundan münfa' il şems ü kamer
lebleründen utanur kand u şekker

ey türābı maqdemın kuḥlu'l-başar(11)
kıldı sensüz gam meni zīr ü zeber

ḥaḳ cemālın sende gördi gözlärım
vaşf-ı ḥüsnündür tamāmdur sözlerım(12)

Leyli eydür men gideli söylegil
nice müddetdür beyānın eylegil

1720. Mecnūn eydür oldı ola iki gün(13)
gelmesen hicrünle olurdu zebün

yine tiz geldün meni terk itmedün
terk idüp hicrünle tedbīr itmedün (1)

açan¹ ey cān^{47.b} [-ı] latīf ihsānuña
cānumı kurbān itdüm fermānuña

Mecnun eydür yoluña cānum fedā
küfr ü(2)zülfüne hem imānum fedā

saña kurbān itmışem men cānumı
dönmezem senden tökersen kanumı

1725. uş hayālun (3) göñlümün dermānıdur
bu göñül zībā yüzünün ḥayrānıdur

1. من yazılmıştır.

Leyli eydür gözlerimün nūrisin(4)
Mecnūn eydür cennet [-i] hūrisin

Leyli eydür cānumun cānānisin
Mecnun eydür 'ālemün sultānisin(5)

Leyli eydür gönlümün dilh'āhisin
Mecnūn eydür 'aşk ile boyandı cān

Leyli eydür gözlerüm[ün](6)nūrı yār¹
senden ayru hicr ile oldum bīmār

1730. Leyli dir şehre gide yā şehriyār
senden ayru olmaşam(7)men bī-ķarār

sen menüm hem-rāzum olgıl rüz [u] şeb
gitmegil menden ırağa 'aşk [-i] rabb

Mecnūn² eydür (8)dağı şehre gitmezem
yoldaşum vaḥşīleri terk itmezem

Leyli eydür aparuram men seni(9)
bu sözi [işit] gil ey cānum cānı

nākıya bindürdi Mecnūn'ı revān
yola düşüben giderler(10)şādmān

1735. niçe gün şehr içre ol Mecnūn [-i] zār
şabr idüp āh itmedi ol bī-ķarār(11)

'aşkum ile olduḡ uş 'ālemde zār
halka rüsvā vü perişān-rüzgār

pes dur imdi terk kıl(12)şāhrānı sen
deşt içinde gūşe-i vīrānı sen

1.Yanlışlıkla yazılan "mana" kelimesi ile deġiş-
tirilmiştir.

2.Yanlışlıkla yazılan"Leyli"ismiyle deġiştirildi.

gelgil imdi sen murāduñ menden al
uşbu(13)sevdā yıl^x başuñdan taşra sal

niçe bir kılasın nevha zār yeter
āhır şabr kılğil(1)ihtiyār yeter

48.a

1740. menden imdi hāşıl eyle kāmıñı
zāyı' itme ey 'aziz eyyāmuñı

böyle virdi aña dahı yārı(2)cevāb
diñle bir dem sen ayā 'ālī-cenāb

Mecnūn eydür ey gözüm cānum menüm
küfr-i¹ (3)zūlfuñ dīn ü imānum menüm

yüzüm üzre luţf idüp basgil kadem
ey kaddi serv-i hırāmānum menüm(4)

vāliham bülbül kimi dīdāruña
çün ————— gülistānum menüm

1745. derd-mend oldum çü Ya'kūb ez-fırāk
hālumu(5)sor şāh-ı² Ken'an'um menüm

maqsūdum oldur lebüñden kām alam
lebleri çü āb [-ı] hayvānum menüm(6)

vaşl[-ı] rüyüñ derdüñüñ dermānidur
ey lebi çün la'ı³ mercānum menüm

duıtdı āfākı temāmet(7)ser-be-ser
senden ayru zār u giryānum menüm

'aşkuñ olmışdur ezelden tā ebed
rehnümālıg birle bürhānum menüm(8)

^x(yıl-):bu sevdāyı yıl başuñdan sav şahrādan
kurtul dimek

1. کفر و yazılıdır. 2. شاهی yazılıdır. 3. لعلی yazılıdır

1750. sen kulağ ol gözlerüm nūri şanem
 gel unutma sen meni hūrī şanem
 men seni hak sevmişem ey dilberüm(9)
 gözleri fettān u hūrī-peykerüm
 nefsum için sevmemişem men seni
 bu söze vākıfdurur (10) rabb[-ı] ganī
 özümü ey dil günehkār itmezsin
 nefsum için yirimi nār itmezsin
 sende gördüm men hakkuñ(11)dīdārını
 ‘arş u ferş ü cümle hep varını

1755. hakka niçün hıyānet ideyim
 nice kār ü bī-dīyānet(12)ideyim
 kāfir olur hakıyla iden hılāf
 mü'min olur olsa gönli ‘aşka sāf
 bulmadumsa(13)ger bu dühyāda kām
 ey melāik -sūret ü hem la‘li fām
 āhıretde irişürüz kāma biz
 şabr idelüm böyle(1)zāra yā meh biz

48.b

ey cemāluñ hūş-der ey bāğ[-ı] ebrem
 kāmum oldur ki vişālıña irem

1760. nefis(2)kāmın isteyen şeytānīdür
 ‘aşk yolını gözleyen rahmānīdür
 ‘aşkumuz hakikatdur bizüm(3)
 yolumuz doğru tarikatdur bizüm
 Leyli dir men sözümi didüm ‘ayān
 ihtiyār imdi senüñdür(4)vesselām

terkin itmen nece cānum vardur
 çeşme sensüz bu 'ālem tardur

Mecnun eydür ey güzeller serveri(5)
 nūr hüsnüñ dutdu bu baħr u berri

1765. dutgil ħimmet sen maña ey meh-likā
 tā kıyāmet dünyede olğıl beķā(6)

ol arada bir zamān ağlaşdılar
 gözlerinden āb [-ı] ħasret saçdılar

yar eşkinde sücūd itdi revān
 sürdi(7) toprağa yüzün ol nātüvān

düşdi şahrāya yine efgān ilen
 āb [-ı] çeşmi kulzüm ü 'ummān ilen(8)

vahş u tıyūr olmışdı hem-dem aña
 gice gündüz mūnis ü mahrem¹ aña

1770. didi kim ey hālīķ [-ı] ħayy-ı (9) kebīr
 cümle bendelere sen [sin] destgīr

eyleme mahrūm rahmetden meni
 dūr kılma bāğ u cennetden meni(10)

söyler idi bu sözi leyl [ü] nehār
 deşt içinde ider idi āh u zār

cānumı yandurdı(11) ey cān furķatun
 eyledi bağrımı puryān furķatun

işi cevr ile cefā imiş müdām(12)
 kılmaz imiş luṭf [u] iħsān furķatun

1775. bendeni öldürmege kaçd eyledi
 oldu çün(13) bī-ħadd u pāyān furķatun

1. Metinde "mahrem ü munis" yazılıdır.

Ya'küb'ı mecrüh [-i] hem-cevr eyledi
bir nazār kıl şāh [-i] Ken'ānu'l-fırāk(1)¹

49.a
menüm eyleyüpdür yüz 'azābı zecr ilen
göñlinüñ şehrini vīrān furkatuñ

cānum aldı ḥasret [-i] (2) sūz [-i] fırāk
ne belālī rūz imiş rūz -i² fırāk

ger sürüleydi ardın nām -i³ fırāk(3)
şubḥ ğamda olaydı bu şām [-i] fırāk

1780. cānuma kār eyledi tīr-i⁴ fırāk
bilmezem ki nola tedbīr [-i] fırāk (4)

gelgil āḥır kaşları māh [-i] hilāl
[uşbu] menden cānumı aldı melāl

zār iderdi āh ilen feryād idüp(5)
ağlar idi dād ile bīdād idüp

oḥıdı bu şi'ri ol āşufte-ḥāl
şerḥ itdi ḥālın ez-(6) bāb [-i] melāl

bir ḥikāyet eyliyem yārenlerüm
'aşk ile doğru yola varanlarum

1785. ol meh [-i] bedr [-i] maḥbūbu'l-(7) kulūb
eyledi çarḥ burcundan ğurūb

ya'ni Leylī dünyeden kıldı sefer
vardılar Mecnūn'a virdiler haber (8)

didiler ey ḥānümāndan der-be-der
öldi Leylī ol ruḥ-u şems ü kamer

1. Beyitte kafiye yok. 2. *نور* yazılıdır.
3. "nām u" yazılıdır. 4. *نیر* yazılıdır.

Leyli mürgin işidüp zār eyledi(9)
özünü hāk ile hem-vār eyledi

çün işitdi bu sözi Mecnūn [-i] zār
çeşmine oldı bed-rūşen [ü] teng-tār(10)

1790. didi bu şi'ri revān efgān idüp
nāle vü giryān hem feryād idüp

dād elüñden her zaman ey dehr-i¹ dūn(11)
bağrumı kılduñ menüm sen dolu hūn

hānümānumdan cüdā kılduñ meni
eyledüñ göñlümde endūh [-i] füzūn(12)

kılmaduñ bir kez maña luṭf u 'ata
līkin arturduñ 'azābuñ gün-be-gün

koymaduñ kuvvet tenümde zerrece(13)
cismümi mürdan beter za'if kılduñ²

1795. eyledüñ zār nece³ men dil-hastayı
koymaduñ göñlümde ārām [u] sükūn(1)

49.b

bes degil miydi maña mūnca zecr
dünyede⁴ dildārumı saldıñ bīrūn

tökdi yaşın(2) nisbet-i⁵ ebr-i⁶ bahār
ağladı feryād idüp leyl [ü] nehār

nitmiş idüm ayā bār -i⁷ Hudā(3)
Leyli'den kılduñ meni şimdi cüdā

gitdi dünyādan nigārum neyliyem
kalmadı şabr u kararum (4) neyliyem

1. درمی yazılıdır. 2. Metinde "kıldun za'if" yazılıdır.

3. نمی yazılıdır. 4. دنیااره yazılmıştır.

5. نسبت yazılıdır. 6. اری yazılıdır. 7. yazılıdır.

1800. gönlüme anuñ hayālī yār idi
çekmez idüm ğam nigārum var idi
şimdi bilmen(5)nideyim bu dünyede¹
derd içinde çün maña tīmār idi
yüreyiminñ ten-bīmār olgil felek(6)
uş menüm tek bī-medār olgil felek
çün işüñ bu idi ey deyr-i² harāb
bāri gel kılğıl(7)zīr-i³ türāb
görmeseydüm tā munuñ tek rūzgār
olmasaydum böyle zār u dil-figār(8)

1805. luţf kıl şimdi meni aña yetür
bu firāk-ı⁴ hicri aradan götür
vāşıl eyle sen(9)meni dildāruma
maḥrem eyle ol put-ı⁵ ayyāruma⁶
munı didi ol faķir ü rūzıgār(10)
eyledi kanlu yaşın gözden revān
kabriniñ üstine geldi yārınıñ
hem-refīķ u mūnis (11)ü ğamh^vārınıñ
türbe üzre bir nece gün kıldı zār
didi yā hayy-ı kerīm [ü] kirdgār

1810. Leyli'den(12)ayru bu cānı niderem
dahı 'ömr ü zindeġanı niderem⁷

yanaram hicrinde vü vaşlın görmezem(13)
kalmışam zecrinde vü vaşlın görmezem

1. دنیا دد yazılıdır. 2. دیری yazılmıştır.
3. زیری yazılıdır. 4. فراقی yazılmıştır.
5. پت و yazılıdır. 6. عیاریمه yazılmıştır.
7. "neylerem" yazılmıştır.

bu sözi diyüp iderdi āh u zār
nāgehān irdi aña ol(1)yār-gār

gördi Leylī ^{50.a} tā ki ol bī-çāreyi
müstemend ü hasta vü ävāreyi

bir gül ilen atdı (2)ol dem yār bunı
dil-rübā vü dilber ü dildārını

1815. çünki Mecnūn gördi Leylī itdi vird
cānına (3)yüz dutdı anuñ¹ āh u derd

göz yaşını tōkdi feryād eyledi
yār elinden dād u bīdād eyledi(4)

ey müselmānlar görüñ dildārımı
uş maña gam arturan gamh^vārımı

arturur derdimi timār eylemez(5)
ağladur bir laħza hāndān eylemez

yārliĝ bu mıdur ki ider yār maña
arturur endūh ile hem zār(6)maña

1820. Leyli eydür nite feryād eyledüñ
ne sebebden dād u bīdād eyledün

sen maña bu hālı ma^clūm eylegil(7)
nite āh u zār idersin söylegil

özgeler daş atdılar hāndānsın
men gül atdum sen niçün(8)giryānsın

Mecnūn eydür ² ağlaram munuñ içün
dinle sözüm ger seversin haķķı sen

özgeler derdimi(9)bilmez daş atar
daşı men dil-hastaya ķallāş atar

1.İki kere yazılı.2.Burda"ki"varken kaldırıldı.

1825. sen ki derdümi bilürsin itme vird(10)
 bu şikeste göñlüme arturma derd
 sen devirüpsin bu¹ göñlüm şîşesin(11)

özge daşı şîşeye kār eylemez
 özgenüñ daşı meni zār eylemez

sen gül atsañ(12)şîşe şad pāre olur
 furkatuñdan cigerüm yāre olur

ger yüz il kalsam ğamunlan ey şanem(13)
 men o ğamdan zerrece ğam çekmezem

1830. çün vişāluña ümidüm vardur
 ğam degil çünki işüm düşvārdur(1)

50.b

ğam odur ki sen meni terk idesin
 özge ile yoldaş olup gidesin

kim cefādur(2)her işi maḥbūb ider
 hūbdur her cevr kim ol hūb ider

kimse bilmez anlaruñ aḥvālını(3)
 hem niçündür dildeki ef'ālını

Leyli işi zāhir eger kahr idi
 bātınında Mecnūn ilen mihr idi(4)

1835. ol ki² bu aḥvālı tefsīr eyledi
 der-ḥikāyet böyle takrīr eyledi

ḥasta-dil Mecnūn[-ı] zar u (5)derd-mend
 ḥasreti hicrān elinde pāy-bend

bir gice tarīk idi rüy-ı hevā
 kimseye yār olmadı ol(6)bī-nevā

1.Metinde"uşbu"yazılı. 2. اولكى yazılıdır.

didî hanı sen gören ey mäh-tāb
nişe men dil-hastadan dutduñ niķāb(7)

noldı gel iriş ey bād şubḥ-dem
sen bizüm sArUyA basgil kadem

1840. ey uzun gice(8)şabāh olsañ nolur
yoḥsa bu gice vücūdum kan bolur

şubḥ olurdı bir dahı(9)bilmen meded
oldı cānumda derd ü ğam bī-‘aded

bu gice muṭlak kıyāmetdür maña(10)
yoḥsa kim ‘ömrüm tamāmetdür maña

anca āh itdi gözinden¹ tökdi yaş
kuru yiri(11)eyledi yaş ile yaş

kıldı çoh feryād [u] āh u nevhā zār
gitdi tā ki yuhuya(12)ol bī-ķarār

1845. düşde görđi Leyli geldi yanına
kıldı merhem derde yanmış cānına (13)

virdi destine anuñ bir deste gül
sundi la‘l u leblerinden aña mül

na‘ra urdı (1) yuhudan oldu bīdār
görđi destinde hemān ol deste var

eyledi ol desteyi(2)ta‘vīd [-i] cān
dutdı ārāmı anuñla ol zamān

ol gül anuñla olinca yār idi
gice(3)gündüz derdine ğamḥ‘ār idi

1850. ‘āşık oldur dāimā rüz u²şebān
şādık ola(4)kılmaya zann [u] gümān

1."gözlerinden" yazılıdır. 2. /وز/ yazılıdır.

böyle¹kim ol fakîr ü bî-ķarār
Leyli'ye hem-rāh idi leyl [ü] nehār(5)

Leyli'den zāhir çü maḥabbet dūr idi
bāṭınında vaşlılan mesrūr idi

anları bir ḥakdan(6)ḥayy-ı kebîr
yed -i²ķudret saluban kıldı ḥamîr

ol yakîndür āşikāre vü nihān
birbirine (7)olmuş idiler ‘ayān

1855. ikilik aradan olmuşdı³‘adem
birikip [bir] yola basdılar ķadem(8)

kanda kim bir doğru birlik⁴ olmaya
sen yakîn bil anda dirlik olmaya

çünkü şeytān(9)ḥak yolu bir bilmedi
raḥmet [-i] Raḥmān'a kabül olmadı

ey gönül cehd[-i] birlik eylegil(10)
irişüp dildāra dirlik eylegil

birlik idi Leyli Mecnūn⁵ pîşesi
birlik idi anları (11)endîşesi

1860. ḥak yolında dāimā birlik gerek
dāimā birlik ilen dirlik gerek

mā-i men(12)likden eger olsañ berî
sāf olur gönlün çü rez[-i] ca‘feri

sen yakîn bil bu(13)ķibr ilen meni
ḥālîķından dūr ister anı

1.Bu kelime iki kere yazılıdır.2. *یرى* yazılıdır.

3. *اولش ايرى* yazılıdır. 4."dirlik" yazılı iken yukarıdaki gibi tashih edilmiştir.

5.Metinde"Mecnun Leyli"sırasıyla yazılıdır.

sen kanā'atla kıl anı pāy-māl
ola dünyā(1)āhret ecrün helāl

51.b

itmesen ger nefsi ey cān zebūn
ol seni ider yakīn(2)bil ser-nigūn

1865. ger anuñ bendinden āzād olasın
āhretde haq vişālın bulasın(3)

iki miñg yüz elli pest oldı hemān¹
iki 'āşık hālını itdüm beyān(4)

fa'ıl kıldı çü haq itmām eyledüm
Leyli(5)Mecnūn muña nām eyledüm

şükr her(6)dem hālıkuñ dergāhına(7)
hamd u bī-hadd 'izzetine(8)hem ālına

olmamışken(9)cism[-i] hāk ü zīr [-i] hāk(10)
hatm oldı uşbu(11)naẓm [-i] sūz-nāk (12)

1870. fā'ilātün fā'ilātün fā'ilāt
mü'min isen pişe kıl şavm [u] şalāt(13)

1871. çün tamām oldı bu faşl u bu hitāb
söyledüm vallāhu a'lem bi's-şavāb

^xtementü dāstān bi'avni'l-lāhi'l-meliki'l-müste'ār

^{xx}yevme'l-āhād fi-vakt [-i] 'aşr [-i] şehr [-i] rebī-
'ü'l-āhır³ [rebi ü'l-ahır, ayının pazar günü i-
kindi vakti]

1.2150 iki bin yüz elli beyit tutarında

2.Bu satır sayfanın sağ tarafında yer almıştır.

3.Bu satır sayfanın sol tarafında yer almıştır.

LÛGATÇE

A

acı	:acı,tatlı olmayan.
‘āciz [ü] biçāre	:eli ermez,beceriksiz,kaabiliyetsiz; zayıf, güçsüz.
aç-	:açmak,kapamanın zıddı.
aç	:tok olmayan, aç.
ad	:isim.
‘adl u dād	:adalet, doğruluk; doğruluk ve ihsan
āgāh	:bilgili,haberli,uyanık.
ağ-	:akmak,akar gibi yürümek.
ağ	:ak,beyaz
‘ağı	:ağu,zehir; acı.
ağ-	:ak-
āhır	: son,netice.
āh u zār	: ağlayıp sızlama,ah vah etme.
aḥvāl	: haller, durumlar.
akraba	: soyca birbirine yakın olanlar.
al	: hile,kandırma,dek.
al-	: ver- fiilinin zıddı,almak.
alt	:aşağı, aşağısı.
ana	: anne,
anca	: onca, o kadar.
ancağ	: ancak.
anda	: orada;o anda.
apar-	: götürmek, kaçırmak,
‘arbede	: kavga, patırtı, cidal,karşılıklı mi cadele,savaş.

ardınca	: ardı sıra, peşi sıra.
armağan	: hediye, armağan.
artuk	: artık, fazla, ziyadesiyle.
‘arz iT-	: sun-, göster- ,önüne koy-,bildi
arzū-mend	: arzulu, istekli, hevesli.
aslan	: arslan,çevikliği ve yırtıcılığı ile tanınan hayvan; kuvvetli,yi
aş-	: aşmak,gitmek.
aş	: aş, yemek, yiyecek şey.
‘āşıkān	: aşıklar, sevdalılar.
at	: at, bir binek ve yük hayvanı.
ata	: baba.
atlan-	: bir işe koyulmak ve koşuşturmak üzere ata binmek.
ay	: ay, dünyanın etrafındaki gezegen
aya	: şüphe ve tereddüd bildiren bir lime,ey!
AyT-	: söylemek,demek.
ayru	: ayrı,diğer, başka.
av	: avlanma;avlanmaya hedef olan hayvan.
āvāre	: işsiz, güçsüz, perişan; deli,me nun, aylak.
B	
bağ-	: bak-
bağır	: göğüs,sine; ön cephe.

baḥ-	: bak-
bas-	: basmak.
başlı	: başlı, baş çıkararak, kendini gösteren
bāṭın	: iç, iç yüz; görünmeyiş, gizli.
bāy	: zengin.
bebır	: rivayete göre Hindistan'da ve Afrika'da bulunan, büyük, üstü yol tüylü, saldırdığında tüyle kabarıp korkunç bir hal alan ve arslanların bile korktuğu azgı bir canavar. lügatçılar "böbürlük" kelimesinin "bebır"den geldiğini söylerler.
beṅ	: vücudda bulunan siyah, kahverengi leke.
bende	: bağlı; kul, köle, esir.
berk kıl-	: (bahtı) parlatmak, açmak.
bī-çāre	: çaresiz.
bigi	: gibi, benzer.
bilesince	: beraberinde, birlikte.
bīmār	: hasta.
biṅ	: bin.
birle	: birlikte, beraber.
bī-vefālīg	: vefasızlık, kadir bilmezlik.
bol-	: olmak.
būlbūl	: güzel öten bir kuş, hezar.

bular	: bunlar.
buncılayın	: bunun gibi, buna benzer.
bürü-	: bürümek, kaplamak.

C

cān u dil	: can ve gönül, ruh ve gönül.
cāvidān	: daima kalacak olan, ebedi.
cemāl	: yüz, çehre; yüz güzelliği.
ceng ü cedel	: savaş, mücadele, vuruşma.
ciger	: ciğer.
cism	: beden, madde.
cümlegi	: cümle, bütün, hep.
cüst u cūy	: arayıp sorma, araştırma.

Ç

çağır-	: birisine gelmesi için seslenmek.
çanak	: çanak, bir toprak kap.
çerāg	: fitil, mum, çıra.
çih-	: çık-
çoğ	: çok.
çoh	: çok.
çök-	: otur-, eğil-.

D

dād	: adalet, ihsan.
dağ	: dağ.
dağla-	: yak-, acı ver- .
dahı	: da, de, dahi.

damu	: tamu, cehennem.
dapşur-	: ver-, emanet et-; can dapşur-: can vermek.
daş-	: taş-; coş-.
daş	: taş.
daşra	: dışarıya, dışarı doğru; dış, yabancı uzak.
Dāvūd	: Davud(a.s.) peygamber.
dāye	: dadı.
dāyimā	: daima, devamlı.
deg-	: değ-, dokun-.
deniz	: deniz.
deril-	: derlen-, toplan-.
derviş	: derviş, Allah için mütevazî yaşayan
di-	: de-, söyle-.
dilber	: gönül çeken, sevgili; dost.
dinle-	: dinle-, duy-, işitmek.
doğrı	: doğru, sadık.
don	: elbise.
dōst saru	: dosta doğru, dost tarafına.
dur-	: kalk-.
durğur-	: kaldır-.
dūstān	: dostlar.
düğün	: düğüm.
dürlü	: türlü, çeşit; benzer.
düş	: rüya.

dut- : tut-.

E

efgende : yıkılmış, biçare, perişan.

eglen- : eğlen-, hoşça vakit geçir-.

ejdehā : ejderha, yılan.

elçi : elçi, haber taşıyan.

eñ : en, genişlik.

er : erkek; yiğit.

ert- : geç-, haddinden gazla ol-.

eyle- : et-, kıl-.

F

fazl : iyilik, fazilet, lutuf.

ferāmūş iT- : unut-

feryād : acıdan inleme, ağlama, bağıırıp ça
ğırma.

furkat : ayrılık.

G

gam : keder, üzüntü.

gaygu : kaygı, üzüntü, sıkıntı.

gazā : gaza, savaş.

gel- : git- fiilinin zıddı.

gereK : lazım, lüzumlu.

geyüt : giyecek, elbise; kıyafet.

gice : gece.

girü	: arka taraf,geri.
girt-	: gel- fiilinin zıddı.
gizlü	: gizli.
gök	: sema.
gönül	: gönül, kalp.
görset-	: göster-
gözle-	: bekle-
guşsa	: gam,keder, sıkıntı.
gurg u şir	: kurt ve arslan.
gülistān	: gül bahçesi.

H

haçan	: nasıl, ne şekilde.
haddin ert-	: haddini aş-.
hān	: hükümdar,hakan.
hanı	: hani, nerde.
hançaru	: nereye.
handa	: nerde.
hanlu	: kanlı.
hayāl	: gerçek olmayan,zihinde canlandır lan.
hayr	: iyilik.
hayvān	: canlılık, dirilik.
hemçü	: gibi.
hırka	: ceket uzunluğunda içi yumuşak gi cek.

hicrān	: ayrılık;acı, keder.
hikmet	: bilgi;sebep.
hüsn	: güzellik.
İ,İ	
ıkrār	: kararlılık.
ırag	: uzak.
içre	: içinde, içine doğru.
içün	: için.
İdris	: İdris(a.s.) peygamber.
ikilik	: Allah'a ortak koşma.
il	: yıl, sene.
il	: el,başkaları.
ilen	: ile.
ilerü	: ileri, ön taraf.
imdi	: şimdi.şu anda.
'inān	: dizgin ; idare etme, yürütme.
ir-	: er-, var-.
irgür-	: eriştir-,yetiştir-.
İsmā'il	: İsmail (a.s) peygamber.
isteK	: arzu, heves.
işik	: eşik, kapı.
işit-	: duy-
it-	: et- ,eyle-.
itmezin	: etmeksizin, yapmaksızın.

K

kadīm	: eski, ezeli.
kaħr eyle-	: mahv et-, helak et-
kāl u kīl	: dedikodu.
kām	: zevk, murad.
kamu	: bütün, hep.
kanda	: nerde.
kaḅd u ŧekker	: ŧeker, çok tatlı.
kaḅnı	: hani, nerde.
kanlu	: kanlı.
kapu	: kapı, eŧik.
, karŧu	: karŧı.
kāse	: kadeh, bardak.
kayḡu	: efkar, sıkıntı, endiŧe.
kayıḤ-	: dön-
kaḅd iḤ-	: endiŧe et-
Kays	: Mecmun u Leyli hikayesinin en kek kahramanı.
kayur-	: kayır-, muhafaza et-.
kemer kuŧan-	: kemer baḡlan-, bir iŧe hazırla
kes	: kimse, kiŧi, ŧahıs.
kevkeb [u] māh	: yıldız ve ay.
kez	: kere, defa.
kıl-	: yap-, et-, eyle-.
kıy-	: kes-, öldür-.
kiħi	: küçük.

kim	: ki.
kimi	: gibi, benzer.
kimin	: gibi, benzer.
kiprik	: kirpik.
kişi	: kimse, şahıs.
kop-	: kalk-,harekete geç-
korh-	: kork.
kucaK	: kucak, etek.
kul	: kle, hizmetçi.
kulağ ol-	: iyice dinle-
kumrı	: kumru.
kur-	: koy-,hazırla- ayarla-.
kurbān	: feda,feda olan.
kurı-	: kuru-;kesil-,tken-,ardı gel-
kuşan-	: bir kıyafete brn-,techiz olu
kuyı	: kuyu.
ky	: ky.

L

lāf	: sz, lakırdı.
leb	: dudak.
Leyli	: Mecnun u Leyli mesnevisinin ka dın kahramanı.

M

māh	: ay; ay yzly, güzel.
makāl	: sz.

māl	: mülk, varlık .
māl-dār	: zengin, mal sahibi.
men	: ben.
merdāne	: mertçe ,erkeğe yakışır surette.
mestān	: sarhoşlar,
miñ	: bin.
mu	: bu.
mūr u mār	: karınca ve yılan.
Mūsā	: Musa(a.s.) peygamber.
muştulıg	: müjdelik, müjde.

N

na'īm	: bol, comert; bolluk.
nāle	: ağlayıp inleme, bağırpıp çağırma.
nām u neng	: isim ve şöhret.
nāmūs	: ar, edep, haya, ırz.
na'ra ur-	: bağır-, çağır, haykır-.
nazar	: bakış, görme.
neçe	: nice, ne şekilde; nasıl.
Nevfel	: Mecnun u Leyli hikayesinde geçen kahramanlardan zengin bin Arap miri.
nevrüz	: Celali takvimine göre yılbaşı.
niçük	: nasıl.
niçün	: niçin, hangi sebepten.
nīk ü bed	: iyi kötü.
nişe	: nice, nasıl.

nite : nasıl.
niyāz : yalvarma, yakarma, dua.

O

od : ateş
oh : ok.
ohı- : oku-
ohşar : benzer.
ol : o .
onar : onar-, tamir et-.

Ö

öñ : ön.
örü dur : karşı dur-, karşıla-.
ötrü : dolayı, ötürü.
özge : başka, yabancı.

P

peleng ü pārs : kaplan, kaplanlar.
pervāne : sevgilinin etrafında dönen, aşk
peşt ü penāh : sığınılacak yer, sığınma yeri.
pōst : koyun veya keçi derisinden yapı
ve üzerinde namaz kılınan sergi.
puryān : kızarmış et; kızarmış et gibi ci
put : büt. heykel, resim kadar güzel se
gili.

R

rahmet	: acıma, esirgeme.
rāzī	: rıza gösteren, hoşnud olmuş.
rehnümālig	: yol göstericilik, kılavuzluk.
revā kıl-	: hoş gör-, takdir et-.
revān	: akan, giden; akar gibi yürüyen.
rūz u dūn	: gündüz ve gece.
rūz [u] şebān	: gündüz ve geceler.
rūsvā ol-	: rezil ol-, utanacak duruma düş-.

S

saç-	: serp-, dağıt-.
sādīkān	: sadıklar, aşıklar, sevgilisine v diği sözde duranlara.
sağ	: sol cihetin zıddı.
sahla-	: sakla-.
sanem	: put , heykel; put kadar güzel sev li.
sArU	: ..a doğru.
sayd eyle-	: avlan-
sep-	: dağıt-, saç-.
sın-	: kır-
sīm ü zer	: gümüş ve altın.
şofracı	: sofraya hazırlayan, hizmetçi.
sorağ	: cevap.
sög-	: söv-, azarla-.
sür-	: takib et-.

Ş

şādliġ	: neş'elilik.
şādmān	: sevinçli, mesrur.
şeb	: gece.
şeydāliġ	: delilik, çılgınlık.
şīşe	: cam, kadeh; aşk şarabı.
Şu'ayb	: Şu ayb (a.s.) peygamber.

T

tā	: kadar, dek.
tālān	: talan, yağma.
tamar	: damar.
tapşur-	: tevdi et-, teslim et-; çağır-ı
tar	: dar.
tār u mār	: darmadağınık.
taşra	: dışa doğru; uzak.
tegi	: gibi,
tek	: gibi.
tiz	: tez, çabuk.
toġrı	: doğru.
toy	: toy, düġün.
tök-	: dök-.
tur	: ayaġa kalk-.
tūş	: eş, denk.

U

uġrı	: hırsız.
ulu	: büyük.

ur-	: vur-.
usan-	: bıkmak, bezmek.
uş	: işte.
uşbu	: şu,işte.
uy <u>h</u> u	: uyku.
Ü	
ün	: ses ,inleme.
üns dut-	: arkadaşlık kur-,dostluk kur-.
üzre	: üzerine,niyetine.
V	
va <u>h</u> şi	: yabancı, irnsandan kaçan,hayvan.
var-	: vasıl ol-,ulaş-.
va <u>ş</u> l	: kavuşma.
vir-	: ver-
Y	
yād iT-	: hatırla-,unutma-.
yağın	: yakın.
ya <u>h</u> -	: yak-
ya <u>h</u> a	: yaka.
ya <u>h</u> şı	: yakışır,güzel.
Yahyā	: Yahya(a.s.)peygamber.
yamān <u>l</u> ıg	: fenalık, kötülük.
ya <u>n</u> a	: yan, yan taraf.
ya <u>r</u> ağ	: savaş,silah,hazırlık;mezar.

yaraT-	: yoktan var et-.
yaşlu	: yaşlı, ağlayan.
yayağ	: yaya.
yaylak	: mera, yayla.
yazı	: yayı, mera, yayla; çöl.
yazuK	: yazık, günah.
yegrek	: daha iyi, efdal.
yeñgile	: yeni, henüz.
yet-	: ulaş-.
yıhıl-	: yıkıl-.
yıl-	: terk et-.
yil	: yel, ruzgar.
yir	: yer.
yog	: yok.
yoh	: yok.
yoldaş	: aynı yolu, amacı paylaşanlar.
yuhu	: uyku.
yüri-	: yürü-
yüz dut-	: yönel-, bir işe veya tarafa doğ rul-.

Z

zāhir	: görünen, görünüş.
zār	: ağlayan, inleyen.
zerre	: pek ufak parça.
zi-gam	: gamdan, gam yüzünden.

BİBLİYOGRAFYA

1. ARAT, Reşit Rahmeti : Kutadgu Bilig, İndeks. İstanbul 1979.
2. AYAN, Hüseyin : Leyla vü Mecnun-Fuzuli, Mart, 1981.
3. BANARLI, Nihad Sami : Resimli Türk Edebiyatı Tarihi Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1983.
4. CAFEROĞLU, M. Ahmed : Eski Uygurca Sözlüğü, Türk Dil Kurumu Yayınları, 1986.
5. DEVELLİOĞLU, Ferit : Osmalica Türkçe Ansiklopedik Sözlük, Ankara 1978.
6. DOĞAN, Mehmet : Büyük Türkçe Sözlük, Birlik Yayınları, Ankara 1973.
7. ERGİN, Prof. Dr. Muharrem : Azeri Türkçesi, İstanbul 1981.
8. HACIEMİNOĞLU, Necmeddin : Türk Dilinde Edatlar, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1984.
- 9 KORKMAZ, Prof. Dr. Zeynep : Merzuban-name Tercemesi, Dil Tarih coğrafya Fakültesi Yayınları, Ankara, 1973.
10. LEVEND, Agah Sırrı : Arap, Fars ve Türk Edebiyatları da Leyla ve Mecnun Hikayesi, Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1959.
11. LEVEND, Agah Sırra : Tür Edebiyatı Tarihi, 1. cild, Ankara, 1973.

12. OLGUN, İbrahim : Farsça Türkçe Sözlük (Ferheng-
DIRAŞAN, Cemşid Parsi be Türki) Ankara, 1984.
13. SAMİ, Şemseddin : Kamus-ı Türki, Çağrı Yayınları
İstanbul, 1976.
14. SÜKUN, Ziya : Farsça - Türkçe Lugat (Göncine
Güftar Ferheng-i Ziya) Milli
ğitim Basımevi, İstanbul, 1982.
15. TİMURTAŞ, F. Kadri : Eski Türkiye Türkçesi, Edebiya
Fakültesi Basımevi, İstanbul, 1
16. Türk Dil Kurumu : Divanü Lu gat-it Türk, Tercüme
İndeks, Ankara 1986.
17. Türk Dil Kurumu : Divanü Lugat-it Türk Dizini, T
Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1
18. Türk Dil Kurumu : Tarama Sözlüğü, Türk Tarih Kur
Yayınları, Ankara 1963.
19. Türk Dil Kurumu : Yeni Tarama Sözlüğü, Ankara 19

METNİN FOTOKOPİSİ

البر والصدقة التي تتركها في قلبك من بابة نعمة الله على عبده
تبلغ كنفك بذكرك بصدقك في الدنيا والآخرة من فضله على من
ألقى صدقته الذي يستأجره على ما يملكه من خلقه على ما يملكه

245

فصل في بيان صفات اصحاب الملاحم
مخوفة حكامهم ابدح كسكرهم

مع خالفك درك صفت

عبد ربي عبد عوفيد

عبد الله وكنهه

عبد كاره بركة

عبد الله وكنهه

ظلمة زمانك

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

فانما خلقناك فاعلم انك من اهل بيتك
فوق تمام اولادك بوضوح و بوضوح بوضوح والله اعلم بالصواب

محمد بن عبد الله
 اطلع بعون وشرطه صيد راجع بر سره
 محمد زور وادب انك في طوع ارضك
 اطلب في ارض الله والحق في ارضه
 كورود زور وادب انك في طوع ارضك
 نالير صله وجه بعد طوبى ورجع طوبى
 طعن انوار طوبى ورجع طوبى
 عولانده در وید وید وید وید وید
 ادر وادب انك في طوع ارضك
 در وادب انك في طوع ارضك
 اولاد ورجع طوبى ورجع طوبى
 عولانده در وید وید وید وید وید
 ای عولانده در وید وید وید وید وید
 وید وید وید وید وید وید وید وید

Cms. 1 2 3 4 5 P 45272
 Ins. BRITISH MUSEUM 2 Add 7956

شاهزاده از شهر روم به خلیفه حضرت شاه عظیم حاکم او را طوبی انزل فرستاد
حاکم او را هم آورد و گفتم که کار بوی قیس هموار از غنای بولدی شفا از تویی که کلانان
صدقه صفا رفتن ایشانند چونکه در ولایت تو آن آدمی هموار و خفته بر تو مکنه کند
حدیثی درین است که ابی صمد یوسف از شیخان هموار و خفته بر تو مکنه کند
از ابی صمد یوسف درین است که ابی صمد یوسف از شیخان هموار و خفته بر تو مکنه کند
در روزی آنکه ابی صمد یوسف در کلانان تو منان ملک و از ابی صمد یوسف
صمد یوسف در کلانان تو منان ملک و از ابی صمد یوسف
عربی قنادی صمد یوسف در کلانان تو منان ملک و از ابی صمد یوسف
بجای سب و در بار تو و از ابی صمد یوسف در کلانان تو منان ملک و از ابی صمد یوسف
کوزلوی آنکه ابی صمد یوسف در کلانان تو منان ملک و از ابی صمد یوسف
در کلانان تو منان ملک و از ابی صمد یوسف در کلانان تو منان ملک و از ابی صمد یوسف
دی عیان قند و تصور و علامت و عیان صمد یوسف در کلانان تو منان ملک و از ابی صمد یوسف
زود شو تو تا ما می آوریم روان سا جلدی سزا و صفه و تو در تو زبان لفظ و بخت صمد یوسف

از کارهایی بجهت بلبوس که طفل اصغر و ولایتی بر زمین صاحبها را صمد یوسف
علی و سکه مشاک کلادی تا کرده بود طفل اصغر و صمد یوسف در کلانان تو منان ملک و از ابی صمد یوسف
کلانان تو منان ملک و از ابی صمد یوسف در کلانان تو منان ملک و از ابی صمد یوسف
بوند کلانان تو منان ملک و از ابی صمد یوسف در کلانان تو منان ملک و از ابی صمد یوسف
ظلالا حدیثی صمد یوسف در کلانان تو منان ملک و از ابی صمد یوسف
بینه صمد یوسف در کلانان تو منان ملک و از ابی صمد یوسف
بیلکلانان تو منان ملک و از ابی صمد یوسف در کلانان تو منان ملک و از ابی صمد یوسف
بندی بیدی راسته قفسی بزرگ و از ابی صمد یوسف در کلانان تو منان ملک و از ابی صمد یوسف
ماه در و صمد یوسف در کلانان تو منان ملک و از ابی صمد یوسف
قندوقا بی بای کر نیکی اوج او که کیمی صمد یوسف در کلانان تو منان ملک و از ابی صمد یوسف
علی توخ قانه و شاه ابی صمد یوسف در کلانان تو منان ملک و از ابی صمد یوسف
اولی در خانه عشق اشقی قیلدی از نوشت ایضاً بوی صمد یوسف در کلانان تو منان ملک و از ابی صمد یوسف
قبله مدی سورای غم اولدی بیکران حال بر دست از بیدار باعث و از ابی صمد یوسف
شاه

